

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

Pyhityn alueen rantaosayleiskaava

Kaavaselostus

25.3.2022

Sisällysluettelo

1	Perus- ja tunnistetiedot	1
1.1	Suunnittelualue	1
1.2	Kaavan tarkoitus	2
1.3	Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet	2
2	Suunnittelutilanne.....	3
2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	3
2.2	Maakuntakaava	3
2.3	Yleiskaava	10
2.4	Asemakaavat ja ranta-asemakaavat.....	11
2.5	Rakennusjärjestys.....	12
2.6	Muut suunnitelmat ja selvitykset	13
3	Nykyinen maankäyttö	14
3.1	Alueen yleiskuvaus	14
3.2	Rakennuskanta	14
3.3	Maanomistus.....	15
3.4	Elinkeinot ja palvelut	15
3.5	Retkeily ja virkistysalueet	15
3.6	Liikenne.....	18
3.7	Yhdystekninen huolto.....	20
3.8	Suojelualueet.....	22
3.9	Ympäristön häiriötekijät.....	23
4	Luonnonympäristö	29
4.1	Pinta- ja pohjavedet	29
4.2	Maa- ja kallioperä	30
4.3	Maisema	32
4.4	Kasvillisuus ja luontotyypit	33
4.5	Suojelualueet ja varaukset	35
4.6	Linnusto	35
4.7	Uhanalaiset lajit ja luontodirektiivilajit	36
4.8	Arvokkaat luontokohteet	37
5	Kulttuuriympäristö	50
5.1	Arkeologinen kulttuuriperintö.....	50

25.3.2022

5.2	Rakennettu kulttuuriympäristö	53
6	Tavoitteet	56
6.1	Yleistavoitteet ja suunnitteluperiaatteet	56
6.2	Virkistyskäyttö	56
6.3	Elinkeinot, palvelut	57
6.4	Liikenne ja infrastruktuuri	57
6.5	Rakentaminen.....	57
7	Mitoitusperusteet	58
7.1	Mitoitusnormit	58
7.2	Rakennusoikeuden laskentaperiaatteet.....	58
7.3	Kaava-alueen mitoitusvyöhykkeet	60
7.3.1	Yleistä.....	60
7.3.2	Mitoitusvyöhykkeet.....	60
7.4	Arvokkaiden luontokohteiden ja kulttuurihistoriallisten kohteiden huomioiminen	61
8	Rantaosayleiskaava ja sen perustelut.....	62
8.1	Yleistä	62
8.2	Aluevarausten pääperustelut	62
8.2.1	Asuin- ja vapaa-ajanrakentaminen.....	62
8.2.2	Luonnon- ja kulttuuriympäristön suojelu	65
8.2.3	Retkeily- ja ulkoilualueet	68
8.2.4	Liikenne ja infrastruktuuri	68
8.2.5	Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet sekä vesialueet.....	68
8.2.6	Ympäristöhäiriöt	69
8.2.7	Yleismääräykset	69
9	Toteuttaminen	71
9.1	Osayleiskaavan oikeusvaikutukset	71
9.2	Rakennuslupakäsittely osayleiskaava-alueella	72
9.3	Ohjeet rantarakennuspaikkojen jätevesien käsittelylle ja jätehuollon järjestämiselle.....	72
10	Vaikutusten arviointi	73
10.1	Yleistä	73
10.2	Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen.....	74
10.3	Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen	74
10.4	Vaikutukset luontoon ja maisemaan.....	75
10.5	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	77

25.3.2022

10.6	Vaikutukset liikenteeseen	77
10.7	Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset.....	78
11	Suunnitteluvaiheet	78

Liitteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Muinaisjäännösinventointi
Luonto- ja maisemaselvitys
Meluselvitys
Mitoitustaulukko
Mitoitusvyöhykkeet
Rantaviivojen muuntokertoimet
Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun muistio
Luonnoksen palaute ja vastine
Ehdotuksen palaute ja vastine

25.3.2022

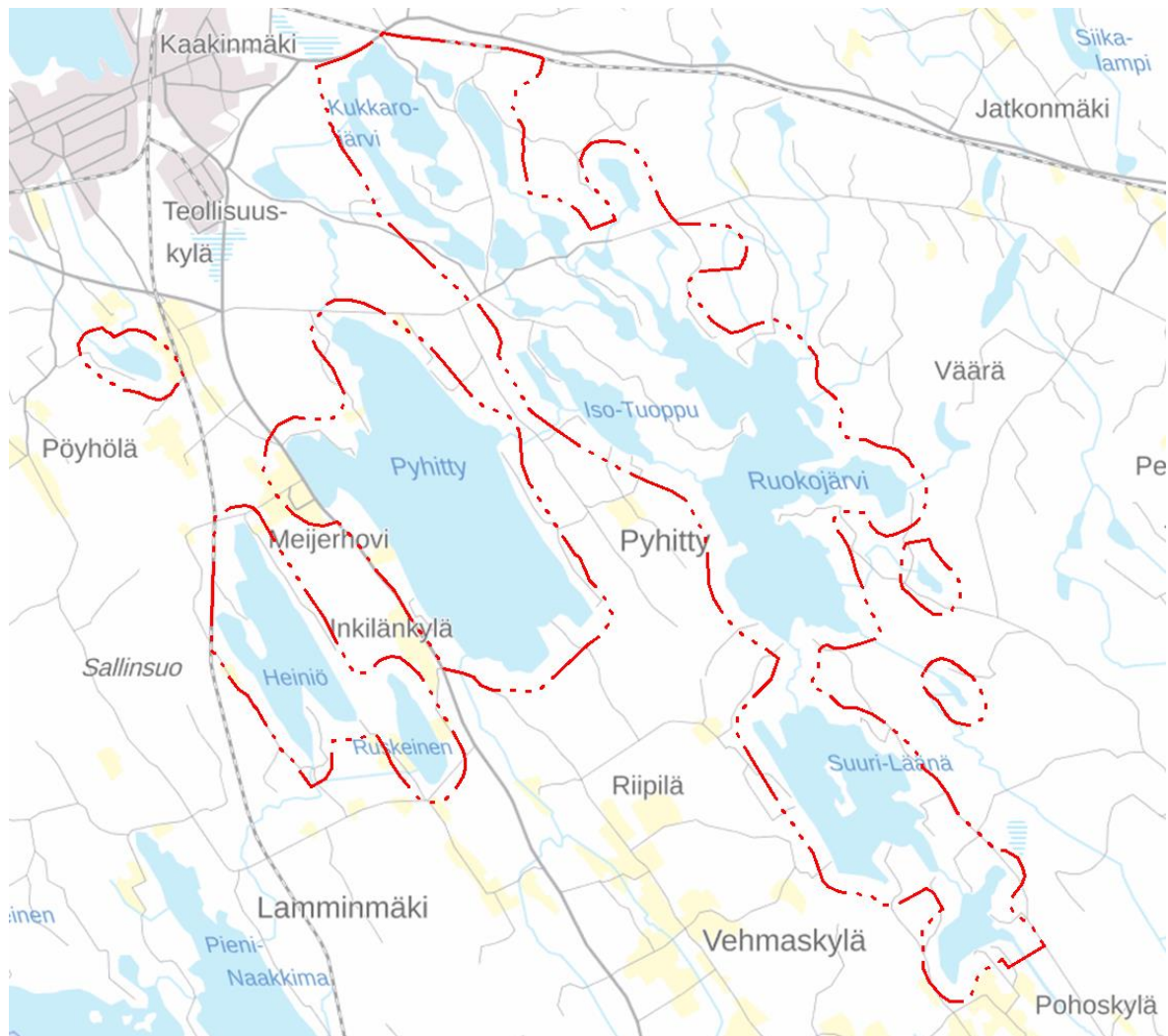
Pyhityn alueen rantaosayleiskaava

1 Perus- ja tunnistetiedot

1.1 Suunnittelualue

Kaavoitettavaan alueeseen kuuluvat Pieksämäen kaupungin alueella olevat Pyhityn, Heiniön, Ruokojärven, Suuri-Läänän ja Kukkarojärven ranta-alueet sekä niiden ympäristössä sijaitsevat pienemmät vesistöt Hautonen, Iso-Tuoppu, Kaatronlampi, Kailampi, Kostiaisenlampi, Mannisenlampi, Mustalampi, Mustonen, Pieni-Läänä, Pieni-Tuoppu, Pyijy, Rikolampi, Ruskeinen, Saarilampi, Säälampi, Valkeinen ja Yölampi.

Yleiskaava-alueen vesipinta-ala on noin 19,7 neliökilometriä ja rantaviivan pituus noin 125 km, josta asemakaavoitettua rantaviivaa on noin 2,2 km ja ranta-asemakaavoitettua rantaviivaa noin 16,6 km.

Kuva 1. Suunnittelualueen rajaus.

25.3.2022

1.2 Kaavan tarkoitus

Suunnittelualueen ranta-alueille laaditaan oikeusvaikutteinen rantaosayleiskaava, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena (MRL 72§).

Rantaosayleiskaava laaditaan kaikille suunnittelualueen ranta-alueille. Kaava ei ole voimassa asema-kaava ja ranta-asemakaava alueita. Alle 2 vesihehtaarin suuruisilla järvillä ja lammilla tai alle 1 hehtaarin saarilla ei ole rakennusoikeutta.

Kaava-alueeksi tulee maankäyttö- ja rakennuslaissa ranta-alueeksi määritelty alue eli noin 150–200 m levyinen vyöhyke rantaviivasta alkaen. Kaavan perusselvitykset tehdään vastaavalta alueelta.

Rantayleiskaavalla osoitetaan ranta-alueen pysyvän ja loma-asutuksen määrä, rakennusoikeus ja rakennuspaikkojen sijainti. Tilojen rantarakennusoikeudet tutkitaan emätilaselvitykseen perustuvalla mitoitustarkastelulla. Kaavassa varataan vesistöjen rannoille myös riittävä määrä yleiseen käyttöön tarkoitettuja venevalkama- ja uimaranta-alueita sekä vapaata rantaa. Ranta-alueiden maisema-, luonto-, ja kulttuuriympäristöarvot huomioidaan kaavoitustyössä. Keskusta-alueen strategisen osayleiskaavan linjaukset huomioidaan kaavaratkaisussa.

Rakennusoikeus määritetään Pieksämäen valtuuston 25.1.2016 § 7 hyväksymien perusteiden ”Rantarakentamisen mitoitus ja sijoittuminen Pieksämäellä” mukaisesti.

Kaavoituksen yhteydessä tarkastellaan sekä yksityistä että yleistä etua ja emätilatarkastelulla turvataan maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

1.3 Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet

Kaavaprosessi	Ajankohta
Kaupungin päätös kaavoitukseen ryhtymisestä, vireille tulo (kaavoituskatsaus 2019, tekninen lautakunta)	5.2.2019 § 18
Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu	3.4.2019
Valmisteluvaiheen kuuleminen, kaavaluonnoksen nähtävilläolo	1.12.2020–15.1.2021
Kaavaehdotuksen nähtävilläolo	30.9. – 1.11.2021
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa	6.6.2022 36§

25.3.2022

2 Suunnittelutilanne

2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisien toiminnassa.

Tavoitteet ovat luonteeltaan yleisiä ja ne on ryhmitelty viiteen asiakokonaisuuteen (Valtioneuvosto 14.12.2017), joista neljä koskee tätä yleiskaava-aluetta:

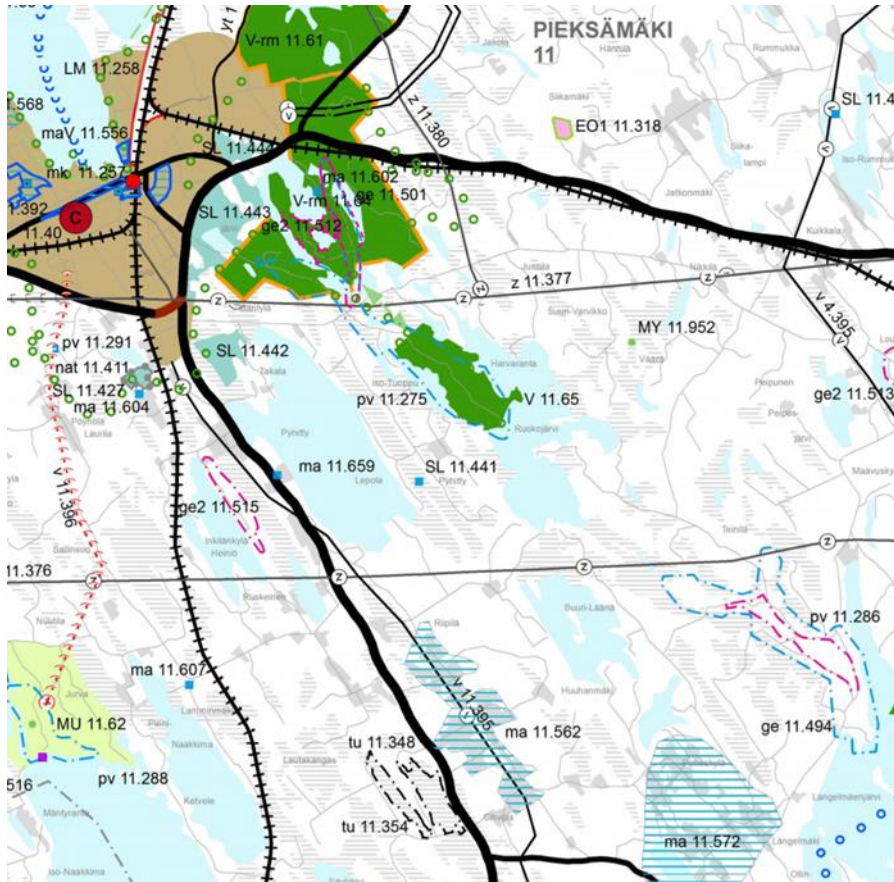
- 1) Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- 2) Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- 3) Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- 4) Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä
- Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljetamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

2.2 Maakuntakaava

Etelä-Savossa on voimassa kolme maakuntakaavaa: Etelä-Savon maakuntakaava (2010), tuulivoimaa käsittelevä Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaava (2016) sekä edellä mainittujen päivittämiseksi laadittu Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava (2016).

25.3.2022

Kuva 2. Ote Etelä-Savon maakuntakaavayhdistelmästä.

Maakuntakaavassa kaava-alueelle kohdistuvat seuraavat merkinnät:

- Matkailu- ja virkistysalueet, Nikkarila V-rm 11.64
- Matkailu- ja virkistysalueet, Tuopunkangas V 11.65
- Pohjavesialueet, Tuopunkangas Pv 11.275
- Natura-alueet, Törmä Nat 11.411
- Luonnonsuojelualueet, Törmä SL 11.427
- Luonnonsuojelualueet, Juonionsuu SL 11.441
- Luonnonsuojelualueet, Riihisuo SL 11.442
- Luonnonsuojelualueet, Tahinsuo SL 11.443
- Arvokkaat geologiset muodostumat, Nikkarilan harjut Ge 11.501
- Arvokkaat geologiset muodostumat, Kukkarojärven kumpumoreenialue Ge2 11.512
- Arvokkaat geologiset muodostumat, Heiniönkangas Ge2 11.515
- Rakennettu kulttuuriympäristö ja kulttuurimaisemat, Längelmäki-Hurskaala -kylämaisema Ma 11.572
- Rakennettu kulttuuriympäristö ja kulttuurimaisemat, Nikkarilan kampus Ma 11.602
- Rakennettu kulttuuriympäristö ja kulttuurimaisemat, Häyriälän kellari Ma 11.659
- Tieliikenne, tie nro 23, Pori – Joensuu Vt 11.151
- Tieliikenne, tie nro 72, Mikkeli – Suonenjoki Kt 8.150
- Päävesijohto, Pieksämäki – Virtasalmi v 11.395

25.3.2022

- Voimalinjat ja energihuollon alueet, Huutokoski - Pieksämäki-Vihtavuori Z 11.376
- Voimalinjat ja energihuollon alueet, Hoho-Kauppila-Pieksämäki-Huutokoski Z 11.377
- Voimalinjat ja energihuollon alueet, Siikamäki-Partaharju Z 11.380

Lisäksi suunnittelualueelle on osoitettu viheryhteystarve ja muinaismuistokohteita ja alue rajautuu Savonrataan. Alue sijoittuu myös Viitosväylän kehitysvyöhykkeelle, joka on maakuntakaavan kehittämisperiaatemerkinä.

25.3.2022

Suunnittelualueita koskevien maakuntakaavan merkintöjen määräykset ovat seuraavat:

V-rm VIRKISTYSMATKAILUALUE [MKK, 2.VK lisätty Nikkarilaa koskeva erityismääräys]

Merkinnällä osoitetaan keskusverkon ulkopuolisia alueita tehokkaalle virkistyskäytölle, ulkoilulle, urheilulle ja matkailua palveleville toiminoille. Alueella on yksityiskohtaisemman suunnittelun tarvetta virkistyskäytön ja matkailutoimintojen yhteen sovittamiseksi.

Suunnittelumääräys

Alueen yleisen virkistyskäytön kehittäminen sekä luonto- ja kulttuuriarvojen säilyminen tulee turvata yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Alueelle voidaan osoittaa matkailurakentamista.

Rakentamismääräys

Alueelle saa rakentaa ulkoilu-, urheilu- ja virkistyskäyttöä sekä matkailua palvelevia rakennuksia.

Kohdekohtaiset erityismääräykset

Kotkatharju V-rm 4.60, Uuraansaari-Kaupinsaari V-rm 16.71, Rauhalinna-Putkinotko, V-rm 16.72, Ruunavuori V-rm 16.60:

Alueen käyttöä suunniteltaessa on huolehdittava siitä, että rakentaminen tai muu käyttö ei yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa aiheuta alueella tai sen läheisyydessä sijaitsevalle Natura 2000 –verkostoon kuuluvalla alueella sellaisia häiriöitä, jotka merkittävästi heikentävät alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon.

Nikkarila V-rm 11.64:

Rakentamisen sijoittaminen alueelle tulee suunnitella nykyisen rakennuskannan yhteyteen.

V VIRKISTYSALUE [MKK]

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä virkistysalueita. Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Rakentamismääräys

Alueella saa rakentaa vain yleistä virkistäytymistä ja maa- ja metsätaloutta palvelevia rakennuksia sekä suorittaa rakennusten peruskorjauksia.

Suunnittelumääräys

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen ja ympäristöarvojen säilyttämiseen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on luotava edellytykset alueen kehittämiseksi osana seudullista virkistys- ja matkailualueverkostoa.

25.3.2022

pv POHJAVESIALUE [MKK, 2.VK määräystä päivitetty]

Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät (I luokan) ja vedenhankintaan soveltuvat (II luokan) pohjavesialueet.

Suunnittelumääräys

Alueelle ei tule sijoittaa pohjaveden laadulle vaaraa aiheuttavaa toimintaa ja pohjavedeksi imeytyvän veden määrä tulee säilyttää riittävänä. Maa-ainesten ottaminen tulee sallia vain maisemointialueille, mikäli se ei vaaranna pohjaveden laatua tai vähennä saatavan pohjaveden määrää.

Suositus

Alueelle tulisi laatia suojelusuunnitelma.

nat NATURA 2000-VERKOSTOON KUULUVA ALUE [MKK]

Merkinnällä osoitetaan Natura 2000-verkoston kuuluvat alueet.

SL LUONNONSUOJELUALUE [MKK]

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Suojelumääräys

Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.

ge ARVOKAS GEOLOGINEN MUODOSTUMA [MKK, 2.VK määräyksen viimeinen virke lisätty]

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita harjualueita.

Suunnittelumääräys

Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen maisemakuvan, luonnonkauneuden, geologisten muodostumien sekä erikoisten luonnonolosuhteiden ja – esiintymien säilyminen. Alueella metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.

Suositus

Eriyisesti on huomiota kiinnitettävä ehjien harjumuodostumien säilymiseen ja pohjaveden suojeluun.

ge2 VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS MOREENIALUE [2.VK]

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokkaita moreenialueita

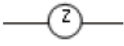

Suunnittelumääräys

Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen maisemakuvan, luonnonkauneuden, geologisten muodostumien sekä erikoisten luonnonolosuhteiden ja – esiintymien säilyminen. Alueella metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.

25.3.2022

- ma KULTTUURIYMPÄRISTÖN JA/TAI MAISEMAN VAALIMISEN KAN-
NALTA MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ KOHDE [MKK]
- Kohteen erityisominaisuuksia ilmaiseva merkintä, jolla osoitetaan maa-
kunnallisesti arvokkaita pienialaisia rakennettuja kulttuuriympäristöjä ja
kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuskohteita, jotka sijaitsevat
maisema-alueiden ja taajamatoimintojen alueiden ulkopuolella.
- Suunnittelumääräys
*Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kulttuu-
rihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityispiirteet.*
- Suositus
*Kohteeseen merkittävästi vaikuttavista toimenpiteistä tulee pyytää lau-
sunto museoviranomaiselta ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-
selta.*
- sm MUINAISMUISTOKOHDE [2.VK]
- Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamat
kiinteät muinaisjäännökset. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen ra-
kentamisrajoitus. Kiinteät muinaisjäännökset on osoitettu erillisenä liit-
teenä olevalla kartalla.
- Suojelumääräys
*Alueella sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös.
Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, pois-
taminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista maan-
käyttöhankkeista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.*
- ←.....→ VIHERYHTEYSTARVE [MKK]
- Merkinnällä osoitetaan virkistysalueiden välisiä tavoitteellisia viheryh-
teyksiä.
- Suunnittelumääräys
*Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että mer-
kinnällä osoitettu yhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja
ulkoilumahdollisuudet, alueen maisema-arvot sekä arvokkaiden luonto-
kohteiden säilymisen.*

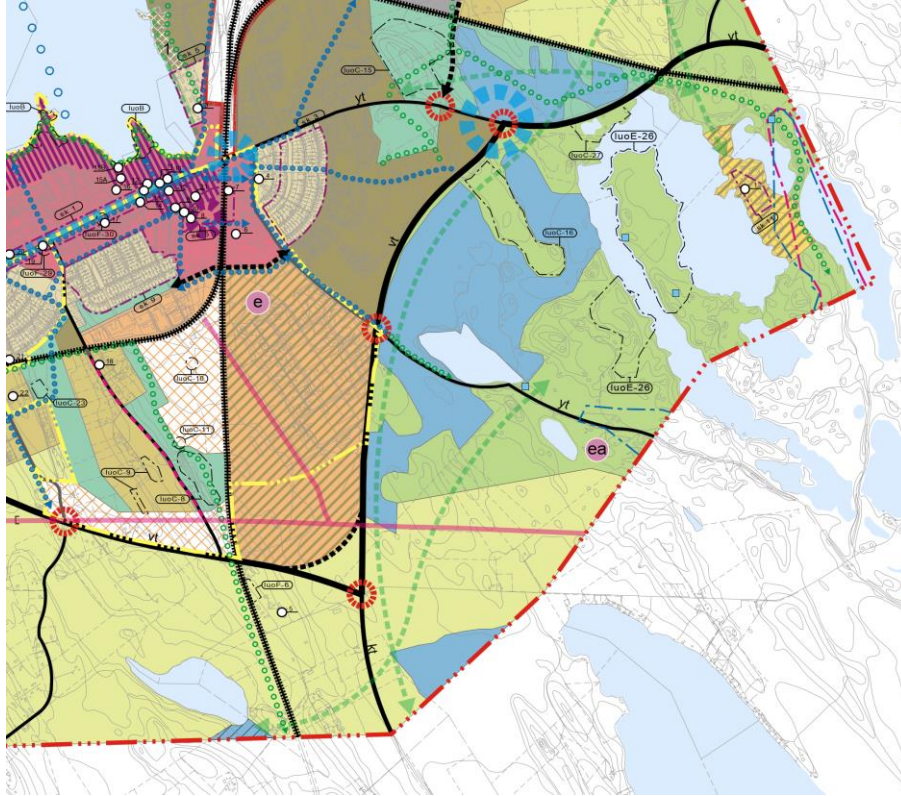
25.3.2022

	vt / vt/rt / kt VALTATIE / RUNKOTIE / KANTATIE [MKK] Merkinnällä vt osoitetaan valtateinä valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkämatkaista liikennettä välittäviä maanteitä. Valtateistä osoitetaan merkinnällä vt/rt omana alaryhmänään keskeisiä valtakunnallisesti merkittäviä valtateitä. Näistä korkealuokkaisista valtateistä käytetään nimitystä runkotie. Merkinnällä kt osoitetaan kantateinä niitä valtateitä täydentäviä, maakuntia palvelevia maanteitä, jotka yhdistävät kaupunkitason keskuksia tärkeimpiin liikennesuuntiin. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. <u>Suunnittelumääräys</u> <i>Teillä tulee varautua kevytväyläjärjestelyihin taajamien ja kylämäisen asutuksen kohdalla. Väylän ja sen lähialueiden suunnittelussa tulee huomioida melun vaikutukset alueiden käyttöön.</i> <u>Suunnittelumääräys koskien runkoteitä (vt/rt)</u> <i>Maankäytön suunnittelussa tulee varautua siihen, että väylälle pääsy tapahtuu eritasoliittymien kautta ja paikalliselle sekä kevyelle liikenteelle on osoitettu erillinen väylä.</i>
	pr / pr/rr PÄÄRATA / RUNKORATA [MKK] Merkinnällä pr osoitetaan valtakunnallisesti merkittävään rataverkkoon kuuluvat henkilöliikennettä ja raskasta tavaraliikennettä palvelevat pääradat. Merkinnällä pr/rr osoitetaan omana alaryhmänään keskeisiä valtakunnallisesti merkittäviä pääratoja. Näistä korkealuokkaisista nopeaa henkilöliikennettä ja/tai raskasta tavaraliikennettä palvelevista sähköistetyistä pääradoista käytetään nimitystä runkorata. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. <u>Suunnittelumääräys</u> <i>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava tasoristeysten poistamiseen.</i>
	z VOIMAJOHTOKÄYTÄVÄ [2.VK] Merkinnällä osoitetaan olemassa olevat 110 kV ja 400 kV voimajohtokäytävät. Käytävään voidaan sijoittaa yksi tai useampi voimalinja. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
	v PÄÄVESIJOHTO [MKK] Merkinnällä osoitetaan veden johtamisen kannalta merkittävät yhteydet. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

25.3.2022

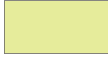
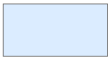

2.3 Yleiskaava

Osa suunnittelualueesta sijaitsee Pieksämäen keskusta-alueen strategisen osayleiskaavan alueella. Kaava on hyväksytty 25.1.2016.

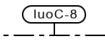
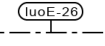
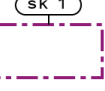

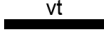

Kuva 3. Ote strategisesta osayleiskaavasta.

Strategisessa osayleiskaavassa kaava-alueelle kohdistuvat seuraavat merkinnät:

	KEHITETTÄVÄ LOMA- JA / TAI MATKAILUPALVELUIDEN ALUE Aluetta voidaan kehittää myös palveluasumisen tarkoituksiin. Alueen toiminta, maankäytön ja rakentamisen mitoitus, sijainti ja laajuus on määritettävä yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa siten, että alueet muodostavat kestävä ja toiminnallisesti yhtenäisen kokonaisuuden osana seudullista palvelu- ja yhdyskuntarakennetta.
	LUONTOMATKAILUUN SOVELTUVA VIRKISTYSALUE Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota alueen virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseen sekä ympäristö- ja luontoarvojen säilyttämiseen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on luotava edellytykset alueen kehittämiselle osana seudullista virkistys- ja matkailualueverkostoa.
	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE Alueen toiminnot säilyvät strategisen kaavan tavoitejaksolla pääpiirteiltään nykyisellään eikä sen kehitykseen kohdistu erityisiä intressejä tai muutospainetta.
	VESIALUE
	NATURA 2000 -ALUE Alueella tehtävät toimenpiteet eivät saa merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan kosteikon ja suoalueen luontoarvoja, vesitaloutta eikä rantaluontoa. Alueella on voimassa MRL 43 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
	LUONNONSUOJELUALUE Luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu alue. Alueella on voimassa MRL 43 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.

25.3.2022

	LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA TAI KULTTUURILUONTOKOHTEENA MERKITTÄVÄ ALUE Uhanalainen tai huomionarvoinen lajisto ja/ tai luontotyypit ominaispiirteineen tulee huomioida maankäytössä ja ympäristöä muuttavissa toimitissa. Lukuarvo viittaa kaavaselostuksessa esitettävään kohdekuvaukseen ja -numerointiin.
	METSIEN MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA MERKITTÄVÄ ALUE Alueen ominaispiirteet tulee pyrkiä säilyttämään maankäytössä ja metsänhoidossa. Lukuarvo viittaa kaavaselostuksessa esitettävään kohdekuvaukseen ja -numerointiin.
	RAKENNUS- JA KULTTUURIHISTORIALLISESTI JA / TAI MAISEMALLISESTI ARVOKAS RAKENNETUN KULTTUURIYMPÄRISTÖN ALUE. Alueen maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, pihapiirit sekä arvokkaat pellot ja muut maisematekijät. Numeroindeksi viittaa kaavaselostuksessa esitettävään kohdeluetteloon.
	OHJEELLINEN VIHHER- JA VIRKISTYSYHTEYSTARVE, EKOLOGINEN YHTEYS Merkintä osoittaa viher-/ virkistysalueiden välisiä ja niitä yhdistäviä tavoitteellisia tai kehitettäviä yhteyksiä, joilla tulee taata puuston ja kasvillisuuden riittävyys. Aluetta ja sen lähiympäristöä suunniteltaessa on turvattava, ettei viherreitit toteuttamismahdollisuuksia heikennetä ja/ tai ekologisia yhteyksiä katkaista.
	TÄRKEÄ JA / TAI KEHITETTÄVÄ VIRKISTYS- / ULKOILUREITTİYHTEYS
	POHJAVESIALUE Alueelle ei tule sijoittaa pohjaveden laadulle ja määrälle vaaraa aiheuttavaa toimintaa.
	ARVOKAS GEOLOGINEN MUODOSTUMA Alueella tulee huomioida maisemakuvan, geologisten muodostumien sekä erityisten luonnonesiintymien ja -olosuhteiden säilyminen. Alueella ei tule aiheuttaa huomattavia tai laaja-alaisia muutoksia olemassa oleviin luonnonolosuhteisiin.
	vt VALTATIE
	RAUTATIE

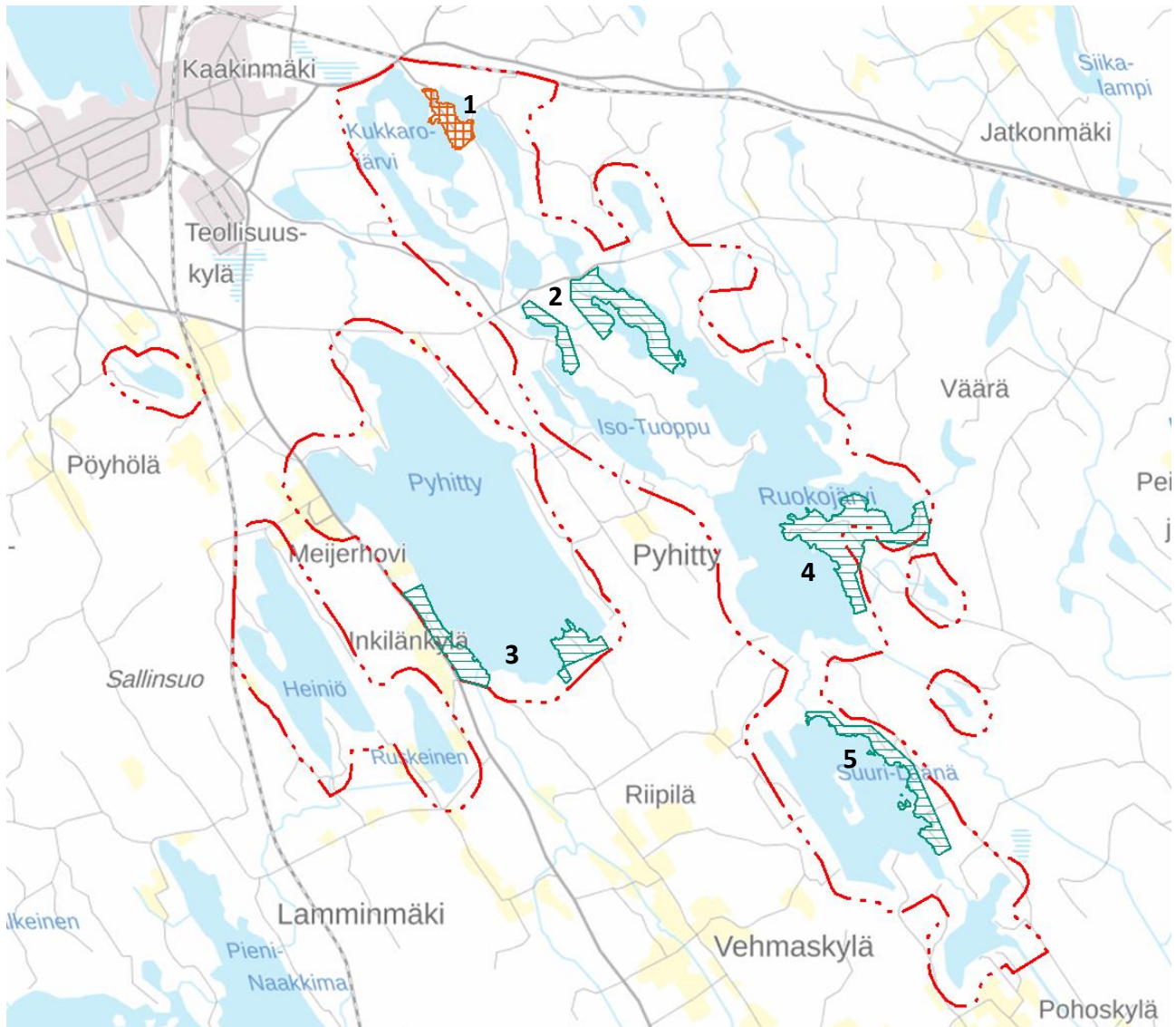
2.4 Asemakaavat ja ranta-asemakaavat

Suunnittelualueella on voimassa seuraavat asemakaavat ja ranta-asemakaavat:

1. Nikkarilan asemakaava 6.6.2017
2. Tuopun alueen ranta-asemakaava 23.1.2001
3. Valkorannan rantakaava 24.11.1995
4. Ruokojärven rantakaava 27.6.1995
5. Suuri-Läänän rantakaava 9.10.1985

Ranta-asemakaava-alueella yleiskaava ei ole voimassa. Yleiskaava on vain ohjaava kaava ranta-asemakaavan muutosta laadittaessa ja rakentaminen tapahtuu ranta-asemakaavan perusteella.

25.3.2022

2.5 Rakennusjärjestys

Kaikkea rakentamista ohjaa kuntakohtainen rakennusjärjestys. Pieksämäen vuonna 2007 voimaan tulleessa rakennusjärjestyksessä on mm. seuraavia rantaosayleiskaava-alueen rakentamista koskevia määräyksiä:

- Uuden muodostettavan rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 5000 m². Uuden muodostettavan lomarakennuspaikan pinta-ala saa kuitenkin olla vähintään 3000 m².
- Saari, joka on pinta-alaltaan alle 0,5 ha ei muodosta rakennuspaikkaa.
- Muodostettavan rakennuspaikan rantaviivan pituus tulee olla vähintään 40 m.
- Kerrosalaltaan enintään 80 m² yksikerroksisen rakennuksen etäisyyden keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 20 m, kerrosalaltaan yli 80 m² vähintään 30 m ja

25.3.2022

kerrosalaltaan yli 140 m² vähintään 40 m, sekä sijainnin sellainen, että maiseman luonnonmukaisuus mahdollisuuksien mukaan säilyy.

- Saunan, jonka katettu pohjan pinta-ala on enintään 30 m², saa rakentaa 10 m etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta, mikäli rakennus muuten sopeutuu ympäristöön.
- Ellei ylävesirajaa ole tiedossa, on alimman lattiatason oltava vähintään +1 m keskivedenkorkeudesta mitattuna.
- Rakennuspaikalla tulee rantavyöhykkeen kasvillisuus pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua.

2.6 Muut suunnitelmat ja selvitykset

Kaavaa varten on laadittu seuraavat selvitykset:

- Luontoselvitys 2019 (Latvasilmu osk)
- Arkeologinen inventointi 2019 (Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy)
- Suunnittelualueen rannat on ilmakuvattu keväällä 2019 suunnittelutyön tueksi.
- Meluselvitys tie ja raideliikenteen osalta 2020 (Ramboll)

25.3.2022

3 Nykyinen maankäyttö

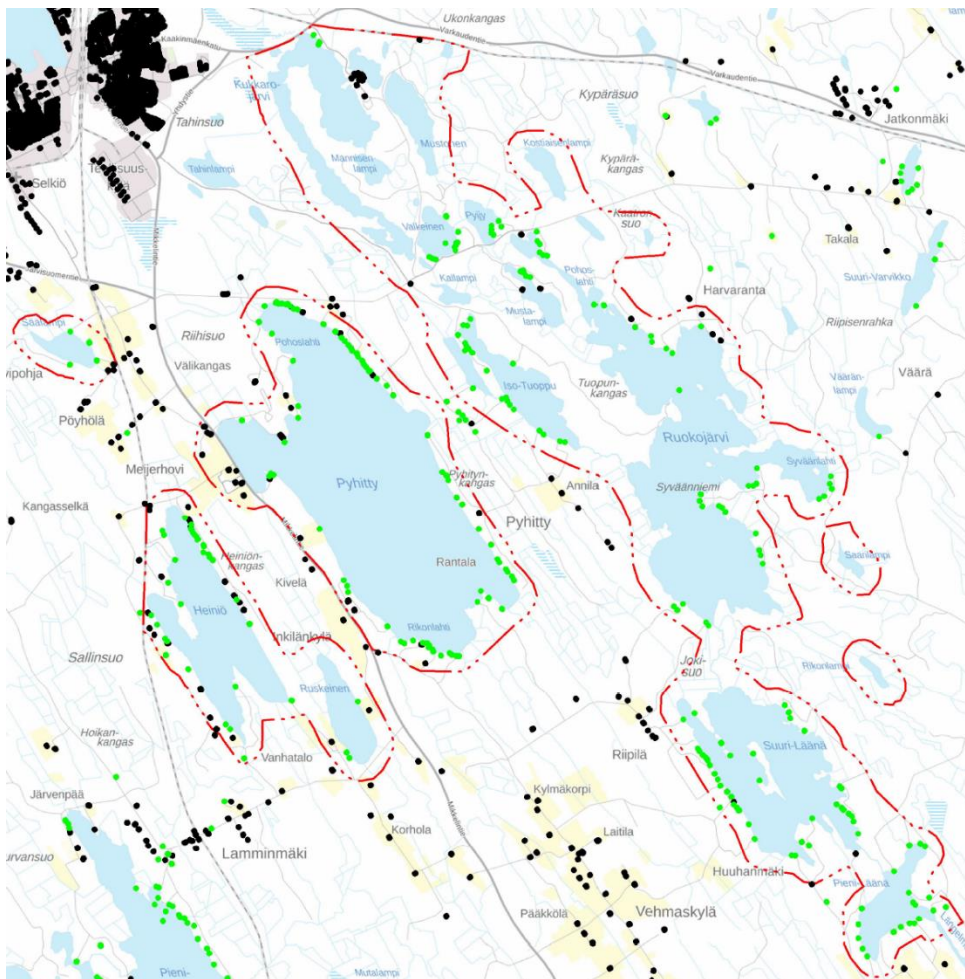
3.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijoittuu Pieksämäen keskustan kaakkoispuolelle. Alueen erityispiirteinä ovat pohjoisosan on virkistyskäyttö- ja luontoarvoalueet. Pohjoisosaan sijoittuu Nikkarilan ja Tuopunkankaan virkistysalue, kaksi valtakunnallisesti merkittävää moreenimuodostumaa ja luonnonsuojelualueita.

Alueen rannat ovat osin jo tiivisti rakennettuja, mutta alueella on myös pidempiä vapaita rannanosuusia. Alueella on pääosin loma-asutusta, mutta myös jonkin verran vakituista asutusta. Keskeisimmät suunnittelualueeseen vaikuttavat liikenneväylät ovat alueen itäpuolitse kulkevat Savonrata ja kantatie 72 sekä pohjoispuolitse kulkevat Pieksämäki-Joensuu-rata ja valtatie 23.

3.2 Rakennuskanta

Suunnittelualueen rakennuskanta on esitetty seuraavassa kuvassa. Vakituinen asutus on keskittynyt suunnittelualueella Heiniön ja Pyhityn rannoille sekä Nikkarilan alueelle. Loma-asutusta on kaikilla suunnittelualueen suurimpien vesistöjen rannoilla, mutta alueelta löytyy myös laajempia rakentamattomia rantaosuusia. Suunnittelualueella on maastotietokannan perusteella laskettuna yhteensä 66 asuinrakennusta ja 262 lomarakennusta.

25.3.2022

Kuva 4. Suunnittelualueen rakennuskantaa. Vihreällä lomarakennukset ja mustalla asuinrakennukset.

3.3 Maanomistus

Suunnittelualue on pääosin yksityisomistuksessa. Maakuntakaavan virkistysalueista kaupungin omistuksessa on Tuopunkankaan alue ja Metsähallituksen omistuksessa on suunnittelualueen pohjoisosan virkistysalue.

3.4 Elinkeinot ja palvelut

Suunnittelualueen pohjoisosassa Nikkarilan alueella toimii mielenterveyskuntoutujien palveluasumisen yksikkö ja päiväkotitoiminta. Lisäksi alueella on vuokrattavia kohteita pitkäaikaiseen asumiseen sekä koulutus-, juhla-, ja virkistyskäyttöön. Suunnittelualueella on myös maa- ja metsätalouteen liittyvää elinkeinotoimintaa mm. Meijerhovin alueella.

Kaava-alueelta on matkaa Pieksämäen keskustan palveluille noin 5-20 km.

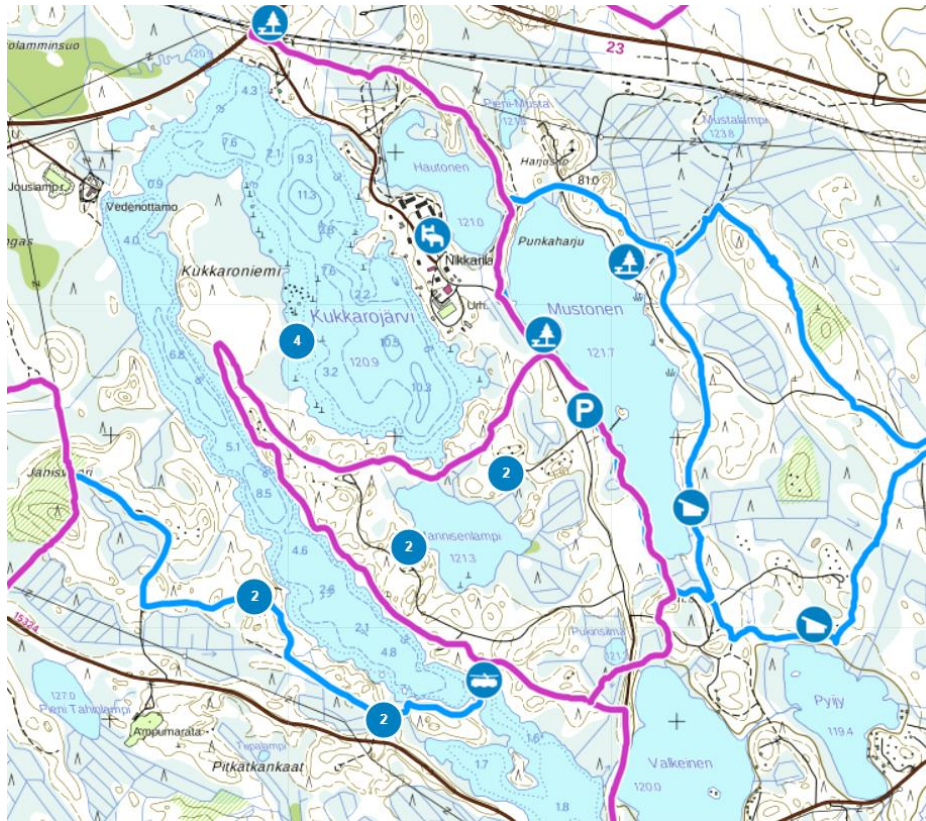
3.5 Retkeily ja virkistysalueet

Suunnittelualueen pohjoisosassa sijaitsee Nikkarilan ja Tuopunkankaan virkistys- ja retkeilyalueet, jotka kuuluvat osaksi VedenjakajaReitistöä. Alueella sijaitsee useita retkeilyreittejä, laavuja, taukopaikkoja, telttapaikkoja ja erilaisia majoitus- ja vuokrauspalveluita.

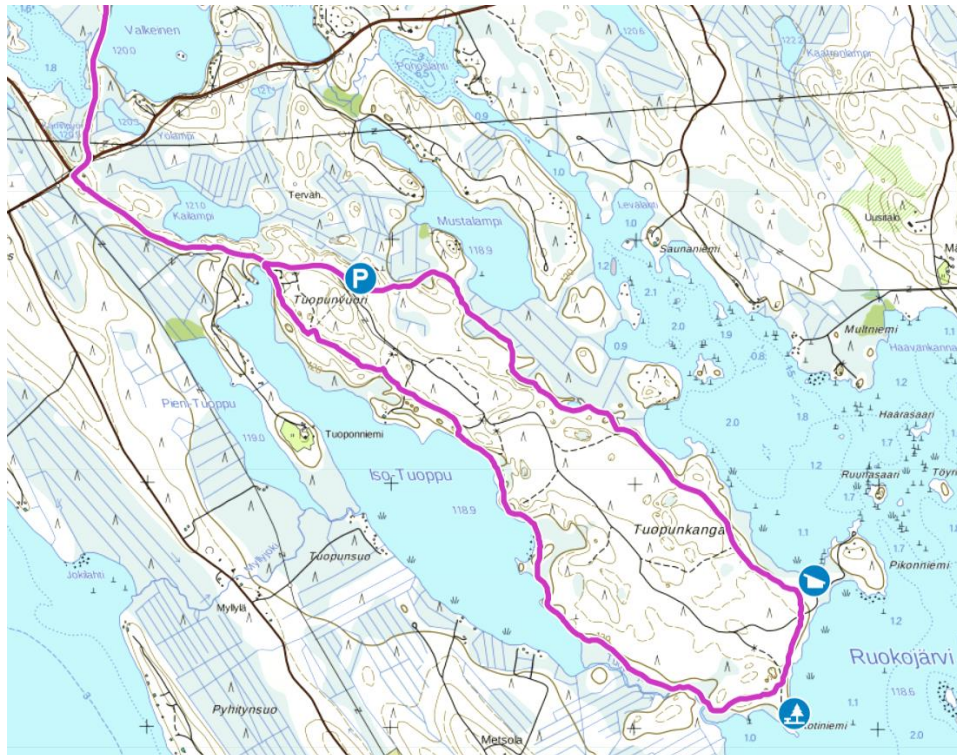
Kuva 5. Kuvia retkeilyalueelta (VedenjakajaReitistö)

25.3.2022

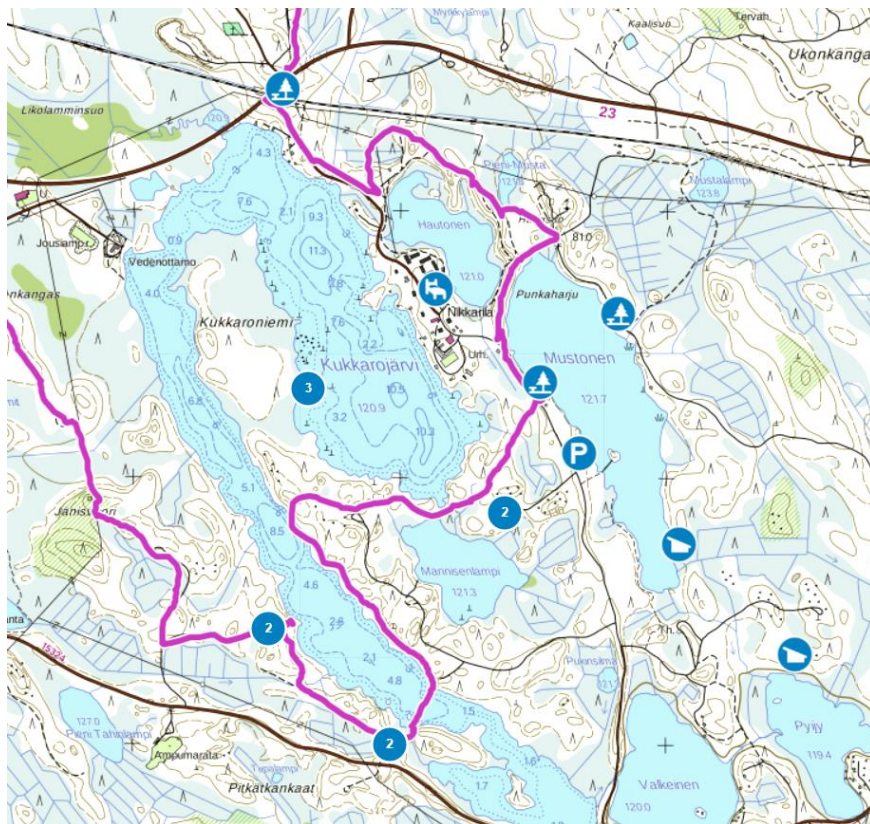

Kuva 6. Kesäreitit Nikkarilan alueella. (VedenjakajaReitistö)

25.3.2022

Kuva 7. Kesäreitit Tuopunkankaan alueella. (VedenjakajaReitistö)

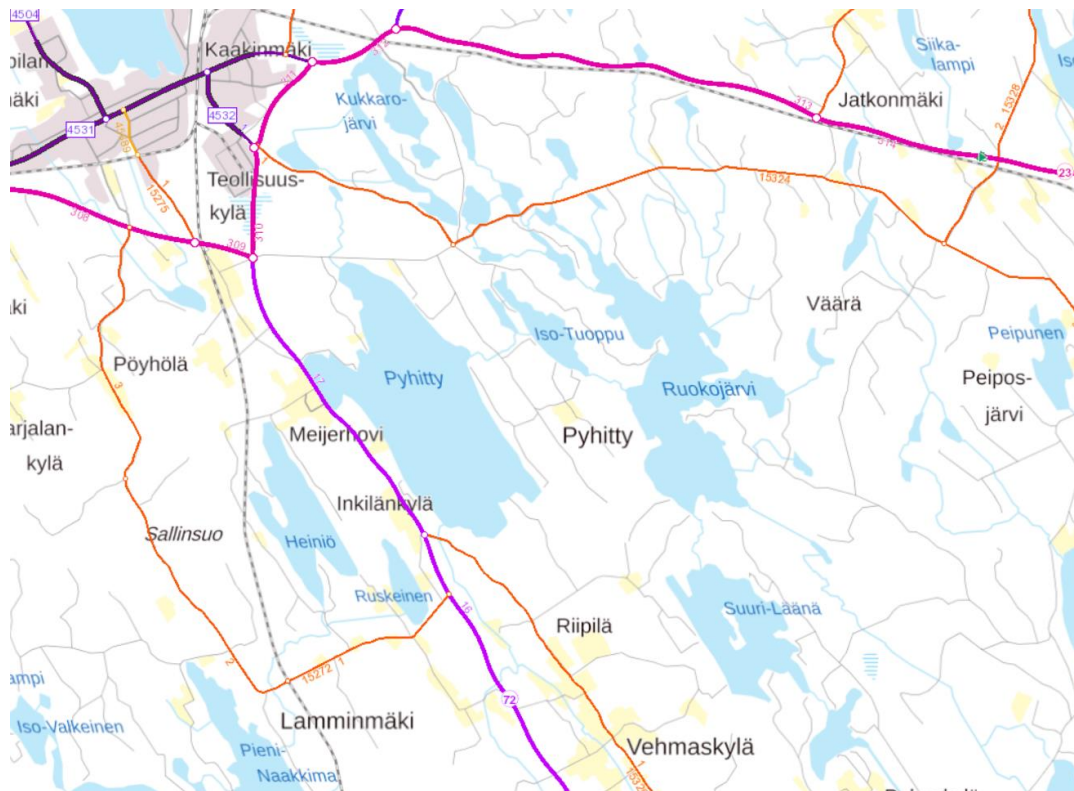
25.3.2022

Kuva 8. Talvireitti Nikkarilan alueella. (VedenjakajaReitistö)

3.6 Liikenne

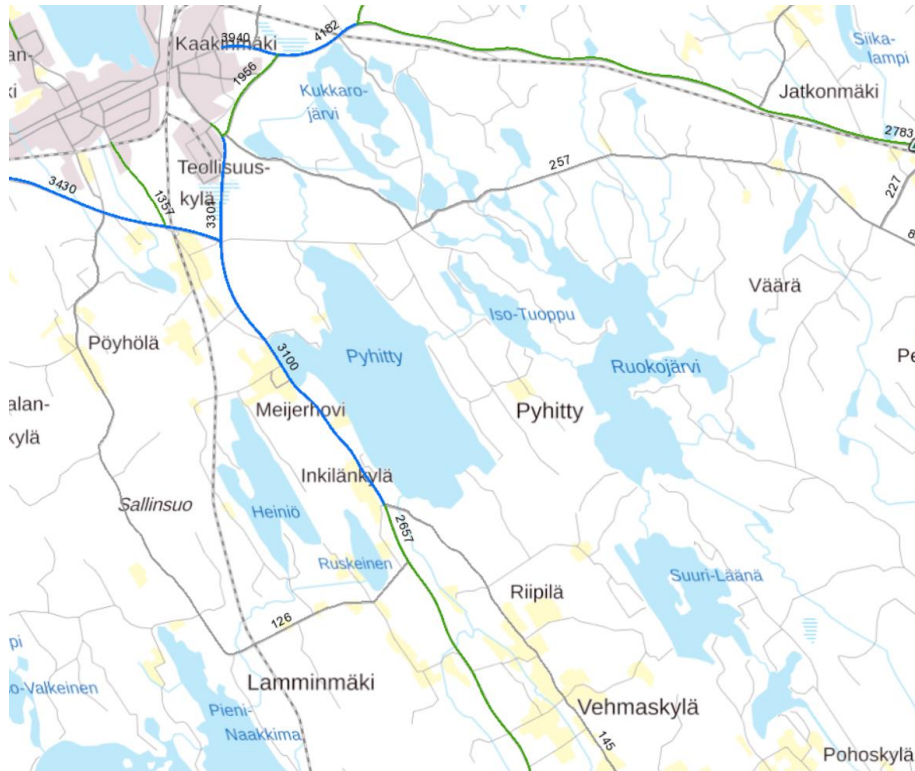
Maantiet

Valtatie 23 (Varkaudentie) kulkee suunnittelualueen pohjoispuolelta. Valtatien liikennemäärä suunnittelualueen kohdalla on noin 4200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kantatie 72 (Mikkelintie) kulkee etelään Pyhitty-järven ja Heiniö-järven välistä. Kantatien liikennemäärä suunnittelualueen kohdalla on noin 3100 ajoneuvoa vuorokaudessa. Lisäksi suunnittelualueen liikennettä palvelevat Kukkarojärven eteläpuolitse kulkeva yhdystie 15324 (Peiposjärventie) ja Ruskeinen-järven eteläpuolitse ja Heiniön länsipuolitse kulkeva yhdystie 15272 (Lamminmäentie).

Kuva 9. Maantiet suunnittelualueella ja sen läheisyydessä (Väylävirasto).

25.3.2022

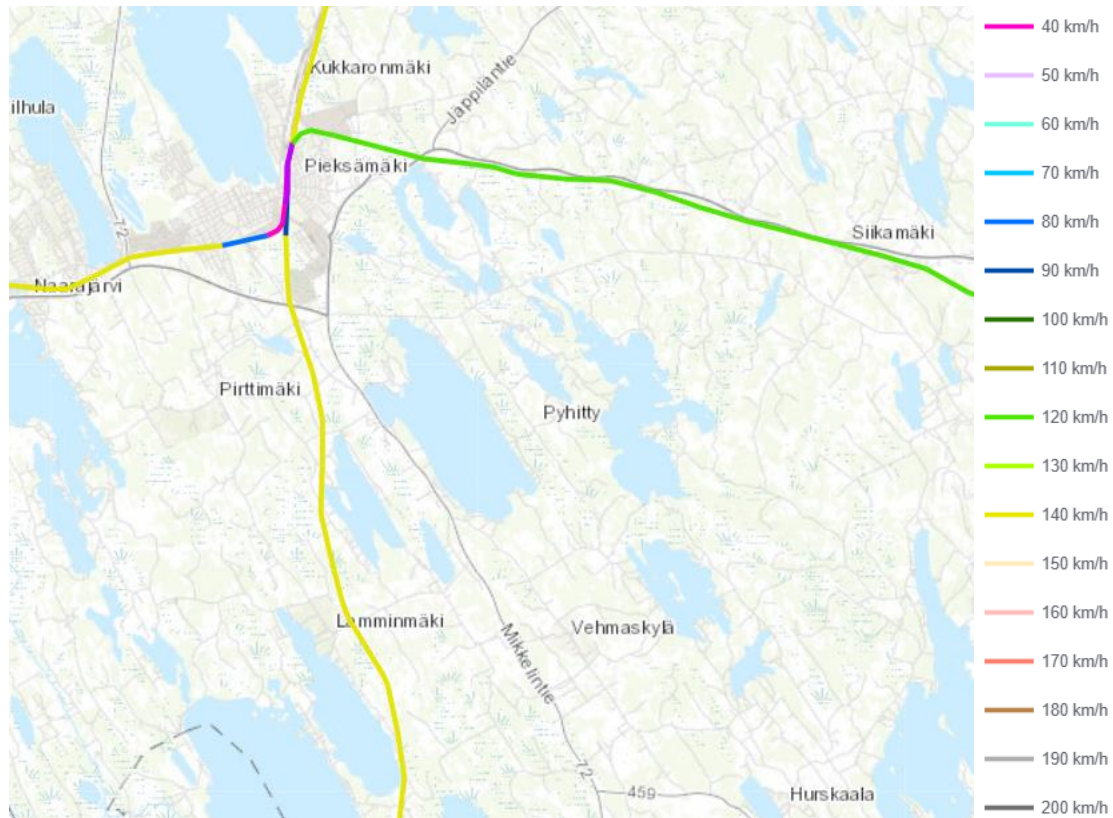

Kuva 10. Liikennemäärät suunnittelualueella ja sen läheisyydessä (Väylävirasto 2019).

Rautatiet

Suunnittelualue rajautuu Heiniön länsipuolella Savonrataan. Lisäksi suunnittelualueen pohjoispuolella kulkee Pieksämäki-Joensuu-rata. Molemmilla radoilla on sekä matkustajaliikennettä että tavara-liikennettä. Tavanomaisen henkilöliikenteen suurin sallittu nopeus suunnittelualueen kohdalla on Savonradalla 140 km/h ja Pieksämäki-Joensuu radalla 120 km/h.

25.3.2022

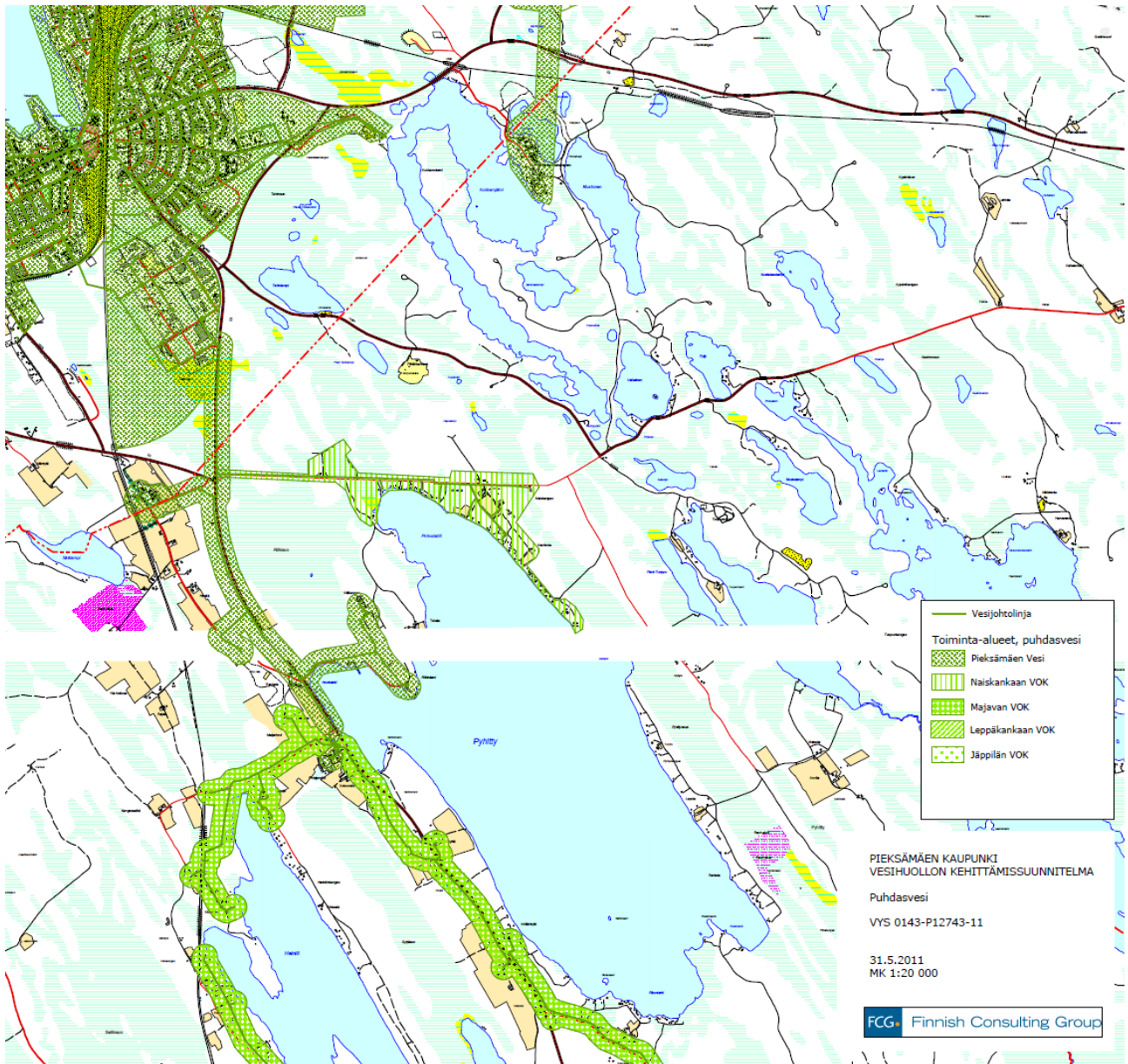

Kuva 11. Tavanomaisen henkilöliikenteen suurin sallittu nopeus (Väylävirasto, Verkkoselostus 2020).

3.7 Yhdystekninen huolto

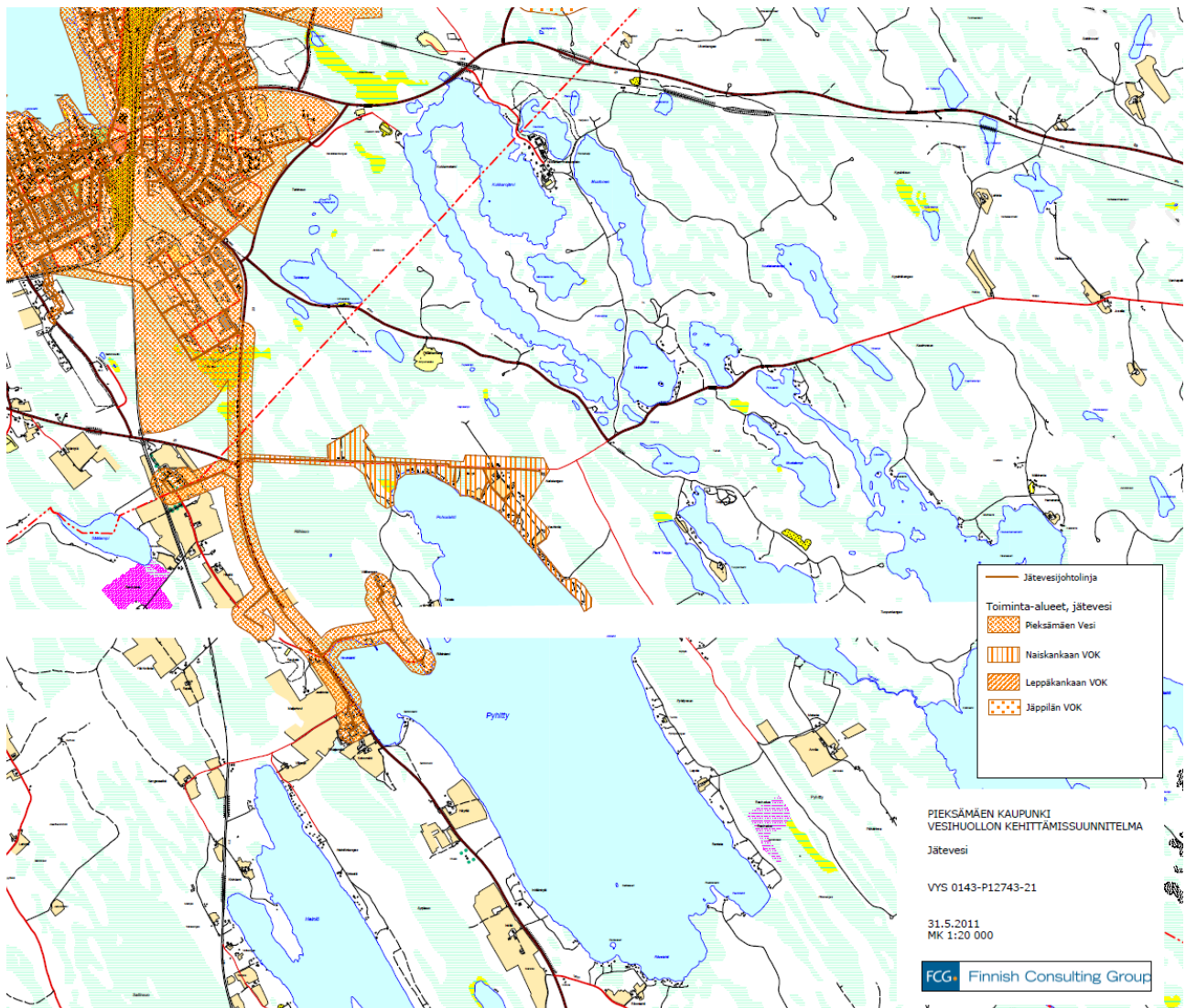
Suunnittelualueella on vesihuoltoverkosta Nikkarilan alueella sekä Pyhityn ja Heiniön pohjois- ja itärannoilla. Suunnittelualueen vesihuollon toiminta-alueet puhtaasti veden ja jäteveden osalta on esitetty seuraavissa kuvissa.

25.3.2022

Kuva 12. Vesijohtolinjat sekä Pieksämäen Veden ja vesiosuuskuntien toiminta-alueet suunnittelualueella.

25.3.2022

Kuva 13. Viemäriinjat sekä Pieksämäen Veden ja vesiosuuskuntien toiminta-alueet suunnittelualueella.

3.8 Suojelualueet

Kaava-alueelle sijoittuu Törmän Natura-alue (FI0500096, SAC) Säälämmen rannalla ja Natura-alueita vastaava yksityinen luonnonsuojelualue (YSA061609) sekä Pyhityn kaakkoisosan Juonionsuon luonnonsuojelualue (YSA062270). Tarkemmat tiedot suojelualueista ovat selostuksen luvussa 4 sekä luonto- ja maisemaselvityksessä.

Kaava-alueeseen rajoittuu kolme maakuntakaavan suojelualuevarausta: Likolamminsuo Kukkarojärven pohjoispuolella, Tahinsuon Kukkarojärven länsipuolella ja Riihisuo Pyhityn pohjoispuolella.

25.3.2022

3.9 Ympäristön häiriötekijät

Melu

Valtioneuvoston päätöksen yleisistä melutason ohjearvoista (Vnp 993/92) mukaiset melun ohjearvot ovat seuraavat:

Ulkona	Melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso), LAeq, enintään	
	Päivällä (klo 7-22)	Yöllä (klo 22-7)
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50/45 dB ^{1) 2)}
Loma-asumiseen käytettävät alueet ⁴⁾ , leirintäalueet, virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnon-suojelualueet	45 dB	40 dB ³⁾

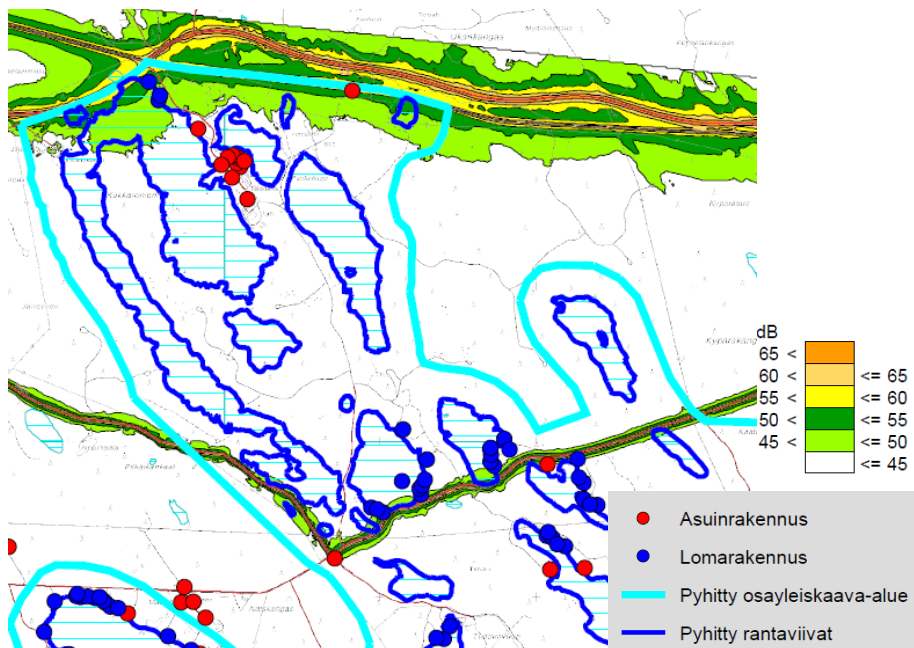
1) Uusilla alueilla melutason yöohjearvo on 45 dB.

2) Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei sovelleta yöohjearvoa.

3) Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnon-suojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä.

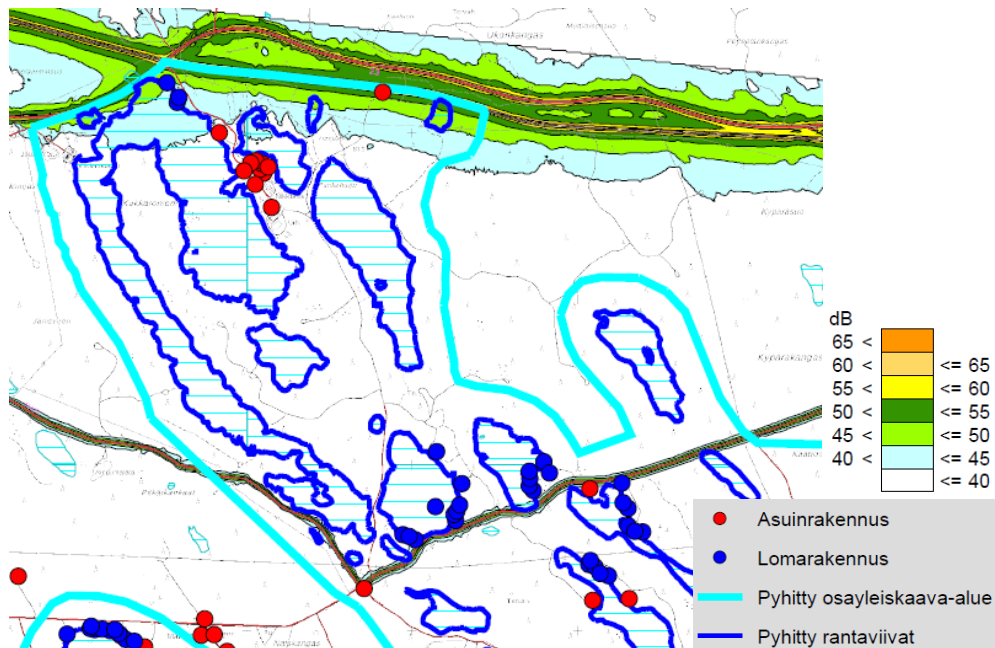
4) Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan soveltaa asumiseen käytettävien alueiden ohjearvoja

Kaavatyötä varten on tehty tie- ja raideliikenteen meluselvitys suunnittelualueella (Ramboll 2020) (selostuksen liitteenä). Työssä on mallinnettu tie- ja raideliikenteen melua kaava-alueella nykytilanteessa ja vuosien 2040 (tieliikenne) ja 2050 (raideliikenne) ennusteliikennemäärillä. Alla olevissa kuvissa on esitetty ennustetilanteen päivä- ja yöajan keskiäänitasot (LAeq).

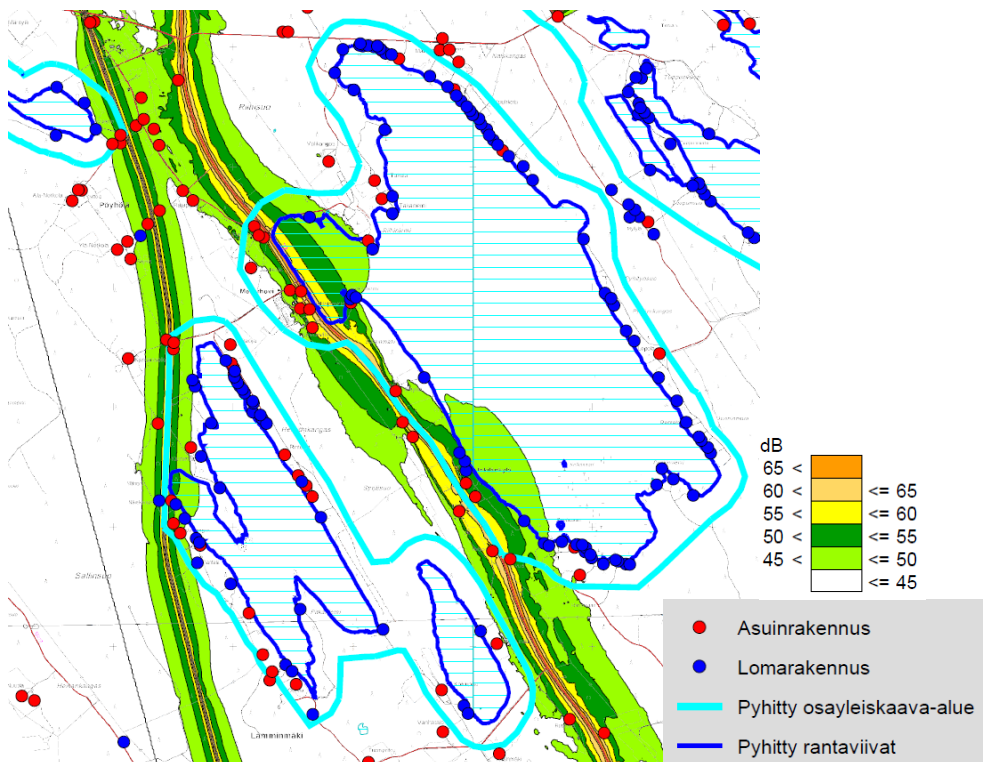

25.3.2022

Kuva 14. Ennustetilanne, päiväajan keskiäänitaso (LAeq) Suunnittelualan pohjoisosa, Kukkaronjärven alue.

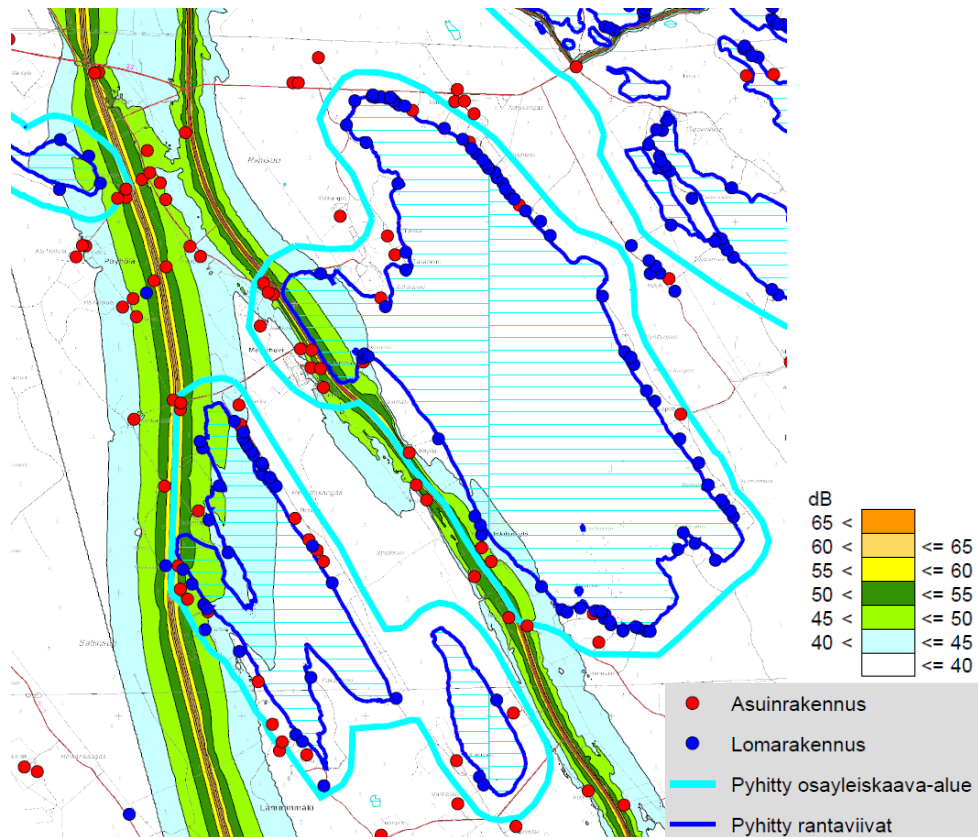

Kuva 15. Ennustetilanne, yöajan keskiäänitaso (LAeq) Suunnittelualan pohjoisosa, Kukkaronjärven alue.

Kuva 16. Ennustetilanne, päiväajan keskiäänitaso (LAeq) suunnittelualan länsiosa, Pyhityn ja Heiniön alue.

25.3.2022

Kuva 17. Ennustetilanne, yöajan keskiäänitaso (LAEq) suunnittelualan länsiosaa, Pyhityn ja Heiniön alue.

Tahinlammen ampumaradan melu

Tahinlammen ampumarata sijaitsee suunnittelualan ulkopuolella yhdystien 15324 (Peiposjärventie) eteläpuolella, Pieni-Tahinlammen vieressä, lähimmillään noin 600 metrin päässä suunnittelualueesta. Ampuradan ympäristölupahakemusta varten on tehty meluselvitys vuonna 2016 (Ramboll). Radalle on suunniteltu kolme yhdistettyä skeet- ja traprataa. Tahinlammen ampumaradan ympäristölupa on vireillä Keski-Savon ympäristölautakunnassa.

Valtioneuvoston päätöksen 53/1997 ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista 2 §:n mukaan:

Ampumaradan aiheuttamien meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää A-painotettuna enimmäistasona impulssiakavakiolla (L Almax) määritettynä seuraavia arvoja:

Asumiseen käytettävät alueet 65 dB

Oppilaitoksia palvelevat alueet 65 dB

Virkistysalueet taajamissa tai taajamien välittömässä läheisyydessä 60 dB

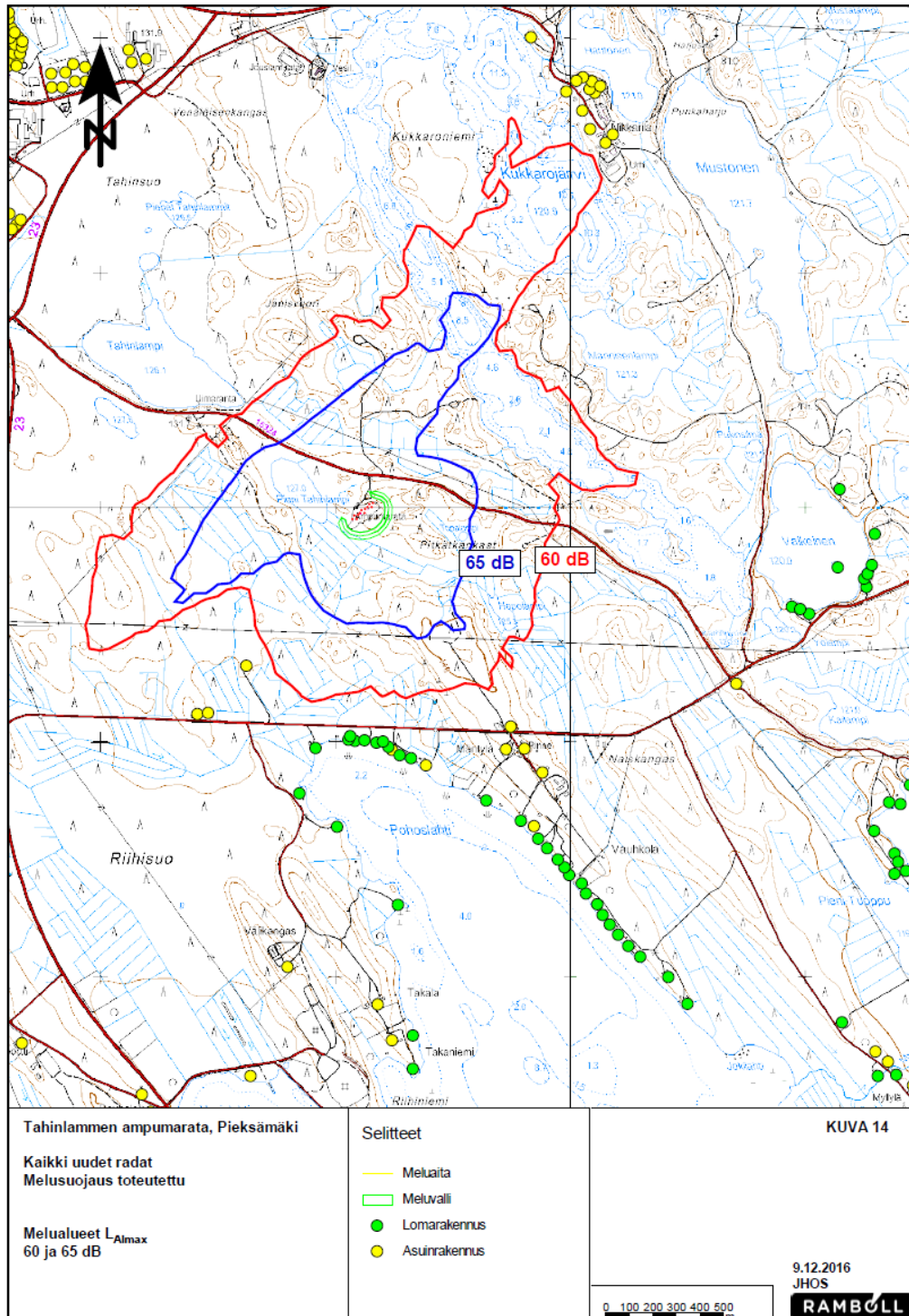
Hoitolaitoksia palvelevat alueet 60 dB

Loma-asumiseen käytettävät alueet 60 dB

Luonnonsuojelualueet 60 dB

25.3.2022

Seuraavassa kuvassa on esitetty uusien ratojen 60 ja 65 dB:n melualueet huomioiden meluidan ja meluvallin vaikutukset.

Kuva 18. Tahinlammen ampuradan melualueet uusien ratojen ja melusuojauksen mukaisessa tilanteessa. Ote meluselvityksestä (Ramboll 2016).

25.3.2022

Mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueelle sijoittuvat seuraavassa kuvassa esitetyt Maaperän tilan tietojärjestelmän (MATTI) kohteet: 10491, 10503, 20007873 ja 20006624.

10491, Nikkarilan Saha Oy (Riihimäentie, Pieksämäen mlk)

Toimivuus: Lopetettu, - 1993
Toimiala (PIMA): 04.1 Saha
PIMA-prosessit: Sinistymisenesto - Lopetettu
Muuntamo (suoja-altaaton) - Mahdollinen toiminta
Polttonesteiden varastointi ja käsittely - Mahdollinen toiminta
Teollisuusjätteen läjitys - Mahdollinen toiminta
Varastoalue - Lopetettu
Kiinteistötunnukset: 593-403-0003-0035, RIIHINIEMI (Maankäyttörajoite)
Laji: Arvioitava tai puhdistettava

10503 Ent. Itäjaloste Oy, nyk. Osuuskunta jalostuspalvelu (Mikkelintie 441)

Toimivuus: Lopetettu
Toimiala (PIMA): 12.1 Korjaamo
PIMA-prosessit: Moottoriajoneuvojen huolto- ja korjaus - Lopetettu
Kiinteistötunnukset: 593-421-0005-0060 (Tarkista selvitystarve)
Laji: Selvitystarve
PIMA-toimenpiteet: Kirje omistajalle 10.5.2007

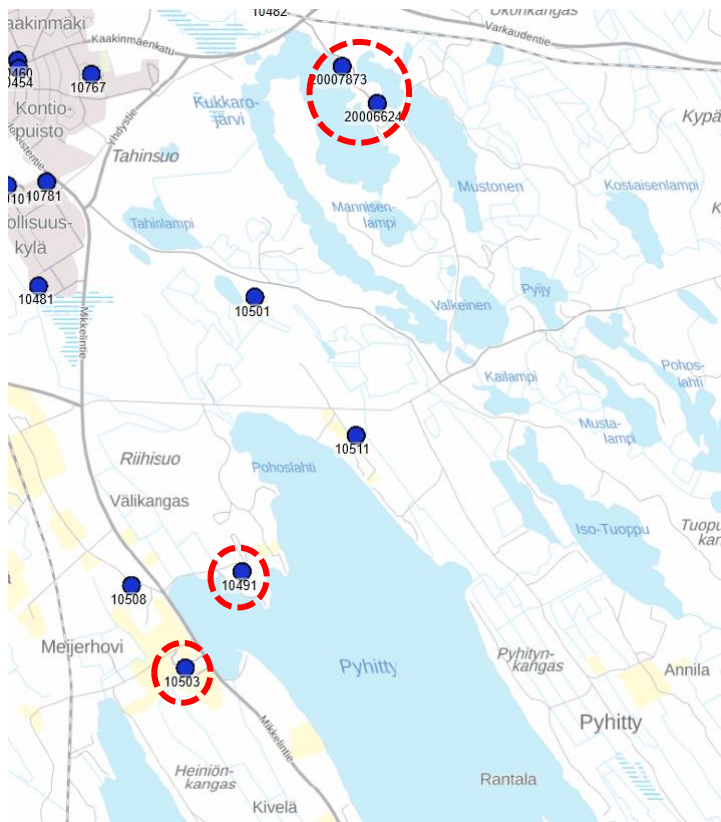
20007873, Matti ja Liisa Koti Oy

Toimivuus: Toimiva
Toimiala (PIMA): 13.3 Rakennuksen lämmitysöljysäiliö
PIMA-prosessit: Polttonesteiden varastointi ja käsittely - Mahdollinen toiminta
Kiinteistötunnukset: 593-403-0002-0091, Ukonharju (Ei käyttörajoitetta)
Laji: Ei puhdistustarvetta (puhdistettu)

20006624, Ent. Nikkarilan metsäopisto (Metsäopistontie 100)

Toimivuus: Lopetettu
Toimiala (PIMA): 13.3 Rakennuksen lämmitysöljysäiliö
PIMA-prosessit: Öljyvahinko - Mahdollinen toiminta
Kemikaalien käsittely ja varastointi - Mahdollinen toiminta
Polttonesteiden jakelu - Mahdollinen toiminta
Polttonesteiden varastointi ja käsittely - Lopetettu
Koneiden huolto - Mahdollinen toiminta
Moottoriajoneuvojen huolto- ja korjaus - Mahdollinen toiminta
Kiinteistötunnukset: 593-403-0001-0018, Nikkarilanharju (Tarkista selvitystarve)
593-403-0002-0092, Ukonharju (Tarkista selvitystarve)
Laji: Selvitystarve

25.3.2022

Kuva 19. Maaperän tilan tietojärjestelmän kohteet suunnittelualueella (punaisella).

25.3.2022

4 Luonnonympäristö

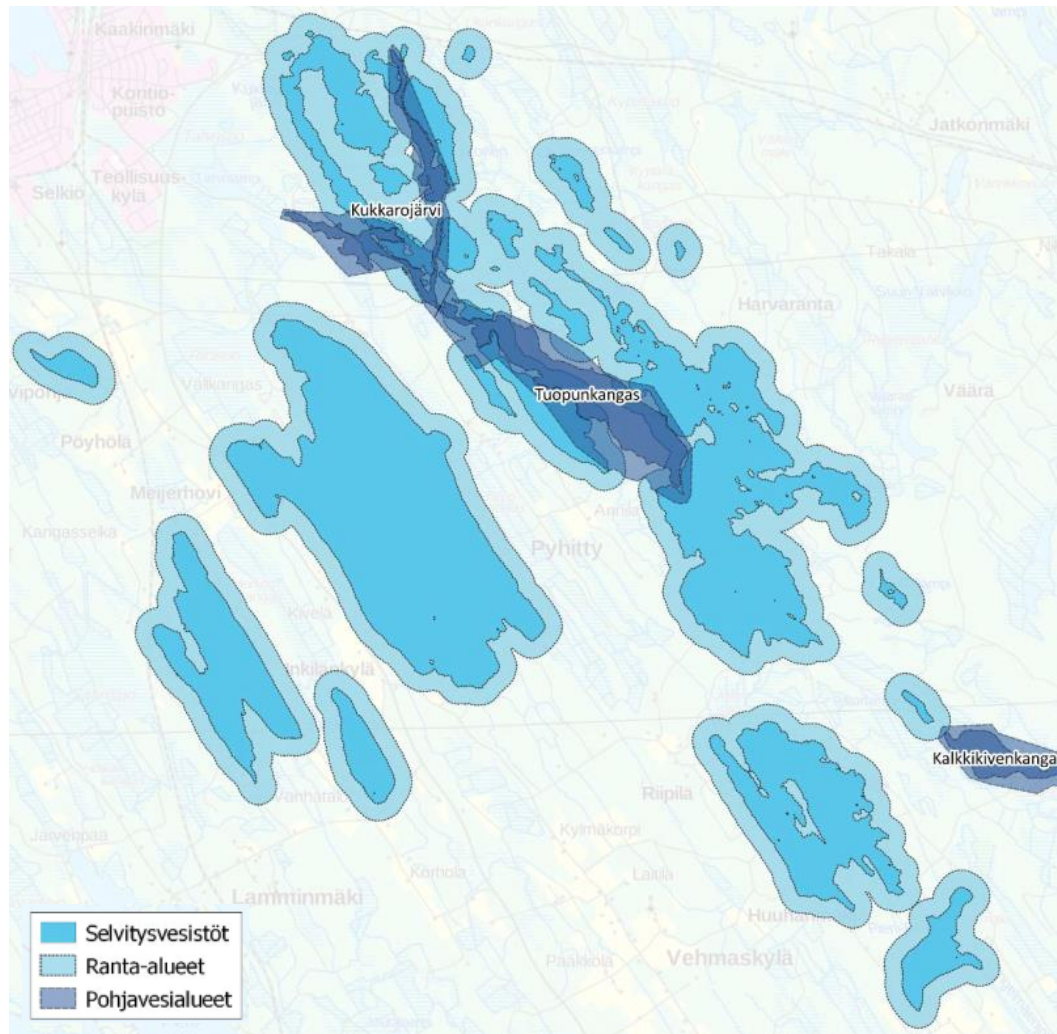
Kaavatyötä varten on laadittu luonto- ja maisemaselvitys Latvasilmu osk:n toimesta (2019). Selvityksessä on esitetty kallio- ja maaperä olemassa olevien aineistojen perusteella, maisema- ja virkistysarvot, maiseman sietokyky arvoalueilla, eläimistö ja kasvillisuus, luonto- ja lintudirektiivilajit sekä uhanalaiset ja harvinaiset lajit, uhanalaiset luontotyypit (uhanalaisuusluokitukset 2018 ja 2019) ja luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat alueet. Erikseen on kartoitettu viitasammakon ja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat ja lepakkojen esiintyminen sekä direktiivin perhos- ja sudenkorentolajien esiintyminen. Selvityksen maastotyöt suoritettiin 29.4.2019 ja 31.8.2019 välisellä ajalla huomioiden lajiryhmäkohtaiset ohjeistukset oikeista inventointiajankohdista huomioiden kevään ja kesän etenemisen olosuhteet. Selvitysalueen pienet järvet ja lammet tarkastettiin rannoilta käsin. Pyhitty, Ruokojärvi ja Kukkarojärvi kierrettiin kokonaisuudessaan rantoja pitkin veneellä. Seuraavissa alaluvuissa on poimintoja luontoselvityksen raportista ja liitekartoista. Selvityksen raportti on kokonaisuudessaan kaavaselostuksen liitteenä.

4.1 Pinta- ja pohjavedet

Selvitysalueeseen kuuluu 25 vähintään hehtaarin suuruista järveä ja lampea. Selvitysalueen järvet ovat rantaviivaltaan melko suorita ja saaria esiintyy suhteellisen vähän, mikä lisää yksittäistenkin saarten ekologista merkitystä. Järvet ovat alueella varsin matalia. Syvyystietoja löytyy suurimmille järville. Syvin on Kukkarojärvi, josta löytyy muutamia yli 10 metrin syvyyteen yltäviä syvänealueita. Suurimman Pyhityn syvyydet jäävät kokonaan alle 10 metrin ja Ruokojärvi ja Suuri-Läänä ovat tätäkin matalampia. Alueen pintavesien tila on Pyhityllä, Ruokojärvellä ja Suuri-Läänällä erinomainen, Kukkarojärvellä ja Iso-Tuopulla hyvä ja Heiniöllä tyydyttävä (Ympäristöhallinnon Vesikartta-palvelu). Heiniöllä on tehty järven tilan parantamiseen tähtääviä kunnostustoimia. Pienempien järvien osalta ei ole mitaustietoa. Tärkein kuormituksen lähde alueelle ovat suo- ja metsäojitukset, jotka ovat olleet mittaavia. Kuormittavaa maataloutta alueella on suhteellisen vähän.

Kaava-aluetta halkoo Nikkarilasta Tuopunkankaalle kulkeva harjujakso, jolle sijoittuvat vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue Tuopunkangas (0659404) ja muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue Kukkarojärvi (0659302). Lisäksi aivan alueen kaakkoiskulmaa sivuaa muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue Kalkkikivenkangas (0659451), jolla ei ole kuitenkaan kaavan kannalta merkittäviä vaikutuksia.

25.3.2022

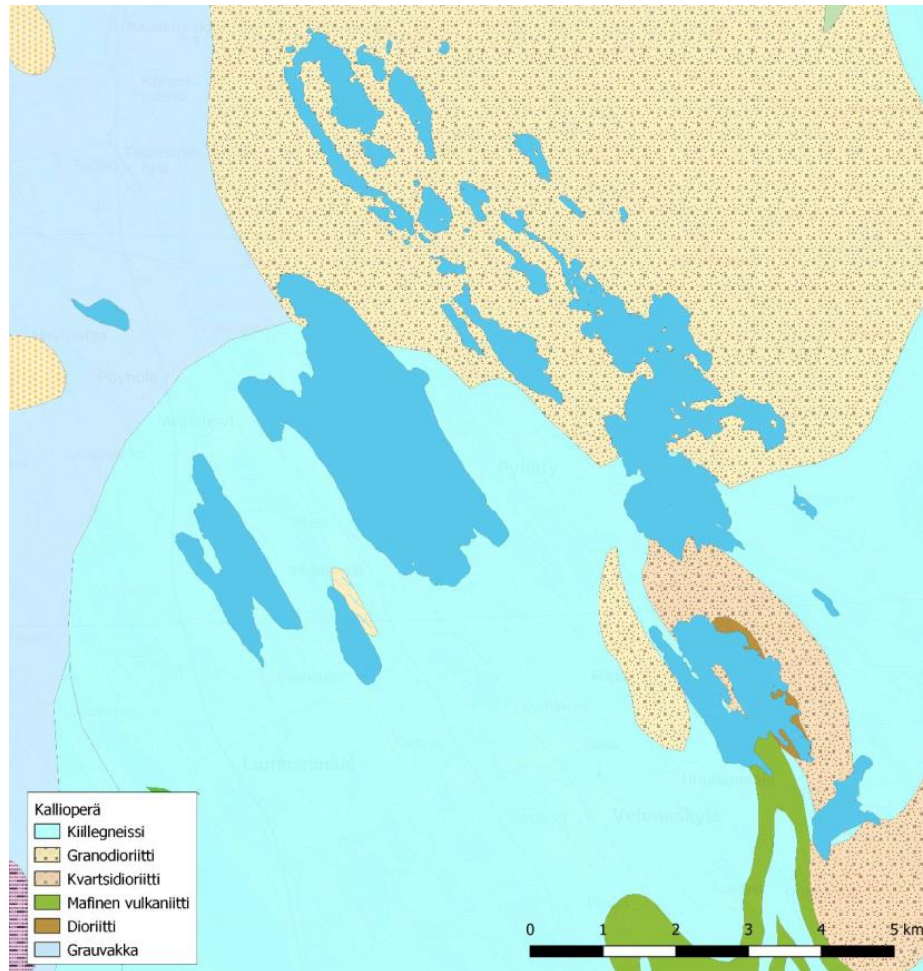

Kuva 20. Pohjavesialueet suunnittelualueella. Ote luontoselvityksestä.

4.2 Maa- ja kallioperä

Kaava-alue on GTK-aineiston mukaan kallioperältään etelässä metamorfista kiillegneissiiä. Länsireunalla on grauvakkaa ja pohjois- ja itäosissa granodioriittia, kvartsidioriittia ja dioriittia. Suuri-Läänän eteläpuolella on kapeana muodostumana mafisia vulkaniitteja. Alueen kivilajit eivät luo alueelle sellaisia erityisoljoja, joissa esiintyisi esimerkiksi vaateliasta erityislajistoa tai runsasravinteisuudesta hyötyvää lehtolajistoa. Alueelle ei ole tunnistettu valtakunnallisesti arvokkaita kalliialueita, ja kalliopaljastumien esiintyminen alueella on vähäistä.

25.3.2022

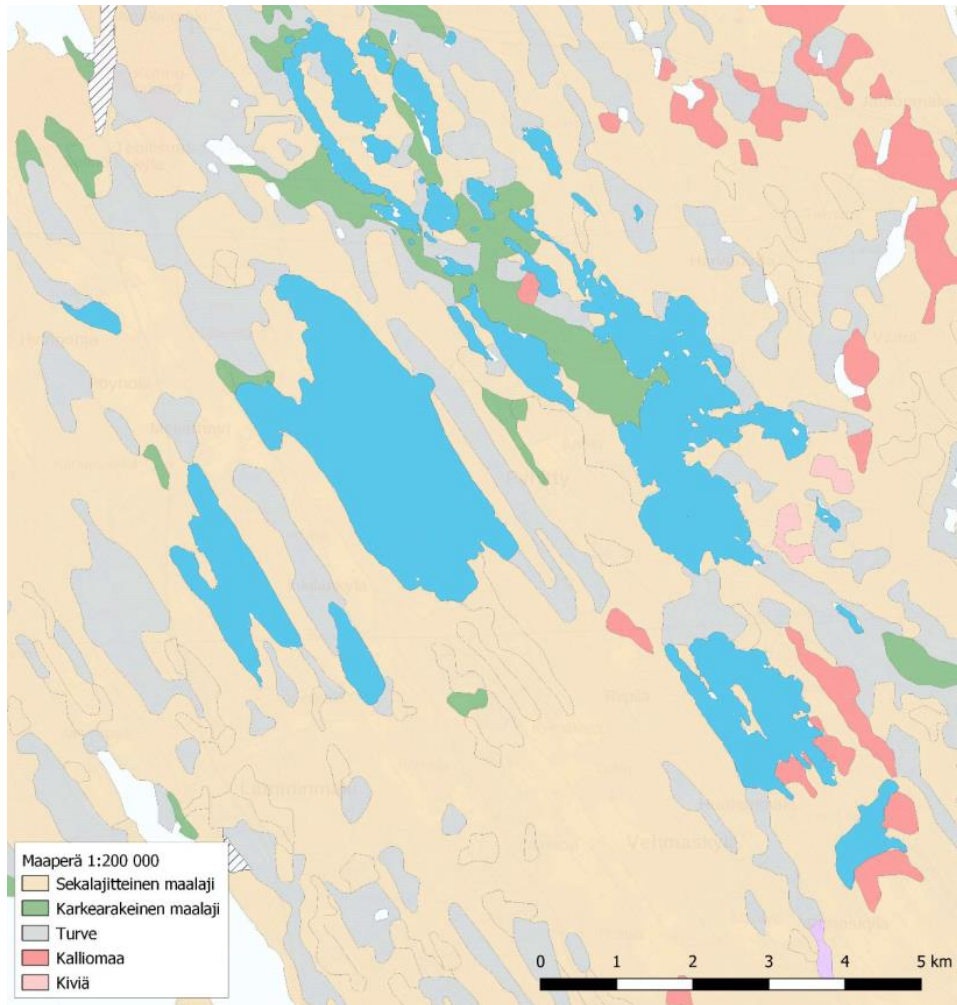

Kuva 21. Suunnittelualueen kallioperä. Ote luontoselvityksestä.

Maaperässä alueella erottuvat Kukkarojärveltä Ruokojärven keskiosiin ulottuva karkearakeisista maalajeista koostuva harjujakso. Muuten alueen maaperä on pääosin sekalajitteista moreenia. Alavat maat ovat pitkälti soistuneet ja turpeisten alueiden osuus on huomattava. Jäljellä olevat kivennäismaat ovat pääosin melko läpäiseviä ja kuivia tai vähintään kuivahkoja kasvupaikkoja. Kalliomaita löytyy lähinnä vain etelässä Suuri-Läänän ja Pieni-Läänän ympäristöstä. Tällä alueella rantojen topografia on muuta aluetta vaihtelevampaa ja jyrkempää.

Alueelle on määritelty kaksi valtakunnallisesti merkittävää moreenimuodostumaa. Nämä ovat Kukkarojärven kumpumoreenialue (MOR-Y06-033) ja Heiniönkangas (MOR-Y06-040). Edellinen on arvoluokassa 3 (valtakunnallisesti arvokas) ja jälkimmäinen arvoluokassa 4 (valtakunnallisesti merkittävä) viisiportaisella arvoasteikolla. Maakuntakaavassa arvokkaaksi geologiseksi muodostumaksi, johon liittyy kaavamääräyksiä, on mainittujen lisäksi määritetty Nikkarilan harjut.

25.3.2022

Kuva 22. Suunnittelualan maaperä. Ote luontoselvityksestä.

4.3 Maisema

Kaava-alue on luonteeltaan metsäinen ja soinen. Viljelysmaan osuus maa-alasta on pieni. Suoraan vesistöihin rajoittuvia peltoja on oikeastaan vain pienellä osalla Pyhityn ja Ruskeisen rantoja. Tämä tekee järvien yleismaisemasta hyvin metsäisen. Rannat ovat pääosin topografialtaan laakeita ja maisemallisesti huomattavia rantakallioita ei juuri esiinny. Vähät kalliorannat painottuvat etelään Suuri-Läänälle. Keskeisenä maisemapiirteenä on Kukkarojärveltä Ruokojärven keskiosiin ulottuva harjujakso. Lisäksi kaava-alueelle sijoittuu kaksi valtakunnallisesti merkittävää moreenimuodostumaa: Kukkarojärven kumpumoreenialue ja Heiniönkangas. Etenkin Heiniönkankaan pitkittäinen drumliini on maisemallisesti merkittävä.

Alla on esitetty tarkemmat kuvaukset kaava-alueen suurimmista järvistä:

Pyhitty on kaava-alueen suurin järvi. Maisemakuvaltaan järvi on selkeäpiirteinen ja suorarantainen. Saaria on vain muutama hyvin pieni. Maisemallisesti keskeiset niemenkärjet on jo rakennettu ja muutenkin mökkiasutus on tiivistä. Hovinlahdelta Meijerhovin suuntaan aukeaa yksi kaava-alueen

25.3.2022

harvoista peltomaisemista. Tähänkin maisemaan vaikuttaa olennaisesti aivan rannan tuntumassa kulkeva Mikkeliintie. Pyhitylle ei tunnistettu maiseman perusteella erityisen arvokkaita alueita.

Ruokojärvi on kaava alueen toiseksi suurin järvi ja erottuu kaikista muista rantaviivaltaan selvästi rikkonaisempaan. Ruokojärnessä on 28 erillistä saarta, jotka kaikki ovat pinta-alaltaan alle hehtaarin suuruisia. Järvi on maisemiltaan melko vaihteleva. Pohjoisosassa pitkän ja kapean Pohoslahden suulla on kaava-alueella harvinaisia kalliorantoja. Keskiosan maisemaa hallitsevat monet pienet saaret luodot. Länsirannalla Kotiniemestä etelään on matalaa rantaa, jossa on laajoja kasvustoja järvikaislaa ja järviruokoa. Eteläinen allas on maisemallisesti vähemmän rikkonainen.

Suuri-Läänä on kaava-alueen kolmanneksi suurin järvi. Pohjoispää on ojitettujen soiden vallitsemaa rantaa, muuten rannat ovat kivennäismaita. Järvellä on paljon mökkiasutusta keskittyen etenkin järven länsirannalle. Rannoilla on joitain kalliopaljastumia, muttei kuitenkaan maisemallisesti huomattavia kallioalueita. Paikoin rannoilla on myös kivisyttä. Maisemallisesti erityisesti huomioitavina on erotettu vain järven alle hehtaarin suuruiset saaret ja Suurisaaren eteläkärki, jonne Muta-saaren lisäksi keskittyy järvellä pesivä lokkilinnusto.

Heiniö on kaava-alueen suurimpia vesiä. Järnessä on kaksi pitkää niemeä, jotka jakavat altaan kahteen osaan. Rannoilla on hyvin paljon mökkiasutusta. Idässä maisemallisesti hallitseva elementti on pitkittäinen drumliini Heiniönkangas, joka nousee jyrkästi suoraan rannasta. Drumliinin ja järven välinen alue on pääosin rakennettu. Maisemallisesti herkkiä alueita ovat molempien niemien kärki-alueet, joista mahdollinen rakentaminen näkyisi kauas.

Pieni-Läänä on kaava-alueen eteläisin karuhko keskisuuri järvi. Rannoilla on runsaasti mökkiasutusta. Etelässä Läänänmäki ja Itämäki nousevat rannasta melko jyrkkinä ja korkeina, poiketen kaava-alueen yleisestä tasaisesta maisemakuvasta. Samoin Pieni-Läänältä puuttuvat kaava-alueelle tyypilliset suorannat. Rantojen kangasmetsät ovat talousmetsiä ja kaava-alueella keskimääräistä rehevämpiä tuoreita ja lehtomaisia kankaita. Pieni-Läänässä on vain yksi hyvin pieni saari, joka on ilmeisesti järvellä pesivän kuikan pesäpaikka.

Iso-Tuoppu on kaava-alueen keskikokoisia järviä. Itäranta on pääosin kangasmetsiä tai niiden soistumia, länsiranta on pääosin ojitettua rämeistä suota. Länsirannalla on runsaasti mökkiasutusta, itäranta on virkistysaluetta. Rannoilla esiintyy jonkin verran järviruokoa, mutta yleisilme on karu. Paikoin on kaava-alueella harvinaista kivikkoisuutta. Maisemallisesti järvellä ei ole erityisen herkkiä alueita.

Kukkarojärvi on Nikkarilan virkistysalueen kannalta keskeinen muodoltaan erikoinen pitkulainen järvi. Rannat ovat pääosin karuja kumpuilevia mäntykankaita. Etenkin pohjoisosassa rannoilla on myös luonnontilaisia soita. Rannat ovat hyvin karuja. Järnessä on muutamia kooltaan pieniä saaria. Rakennettua rantaa on vain koillisosassa. Kukkarojärvi on maisemallisesti ja virkistyksestä erittäin merkittävä vesialue.

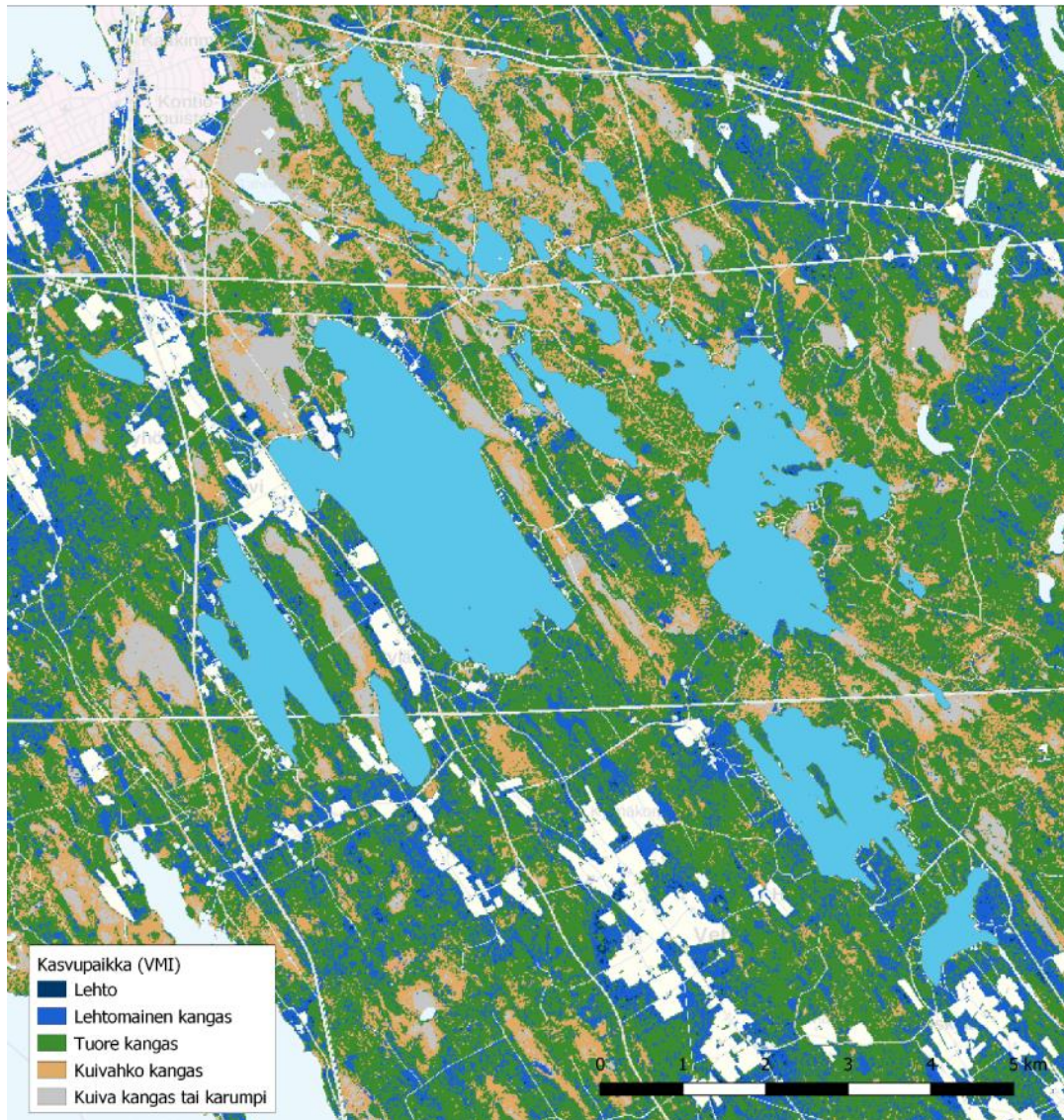
4.4 Kasvillisuus ja luontotyytit

Kaava-alue kuuluu eteläboreaaliseen metsäkasvillisuusvyöhykkeeseen ja sen alaosaan Järvi-Suomi (2b). Suokasvillisuusvyöhyke on viettokeitaat, ja sen alaosa Sisä-Suomen vietto ja rahkakeitaat (2a).

25.3.2022

Kaava-alue on luonteeltaan metsäinen ja soinen. Viljelysmaan osuus maa-alasta on pieni. Suoraan vesistöihin rajoittuvia peltoja on oikeastaan vain pienellä osalla Pyhityn ja Ruskeisen rantoja. Tämä tekee järvien yleismaisemasta hyvin metsäisen. Ravinteisuudeltaan alue on karuhkoa. Kangasmet-
sissä vallitsevat kuivahko kangas (puolukkatyyppi VT) etenkin pohjoisosassa Kukkarojärven yhtey-
dessä. Eteläosassa vallitsevat tuoreet kankaat (mustikkatyyppi MT). Lehtomaisia kankaita (käenkaali-
mustikkatyyppi OMT) on niukasta järvien rantamilla ja jonkun verran enemmän etelässä Iso-Läänän
ja Pieni-Läänän ympäristössä. Lehtoja ei juuri esiinny. Lehtokohteet ovat pienialaisia ja liittyvät usein
miten vanhoihin maatalousalueisiin.

Alueen metsät ovat talousmetsiä, joita on käsitelty varsin voimakkaasti. Vanhoihin metsiin liittyviä
erityisarvoja alueella on vain niukasti. Alueen varsinaiset laajemmat suot ovat pääosin karuja rämeitä
ja nevoja. Näistä jonkun verran on säilynyt kokonaan tai osin ojittamatta. Alueen merkittävimmät
luontoarvot liittyvät juuri suoelinympäristöihin. Valtaosa suurista soista on kuitenkin voimallisesti oji-
tettu.

25.3.2022

Kuva 23. Suunnittelualueen karkea kasvupaikkajako (VMI-aineisto). Ote luontoselvityksestä.

4.5 Suojelualueet ja varaukset

Kaava-alueelle sijoittuu yksi Natura 2000-ohjelman alue ja kaksi yksityistä luonnonsuojelualueutta:

- Törmä (FI0500096, SAC) 16 ha
 - o pieni vanhoihin metsiin painottuva NATURA-alue Säälammen rannalla
- Törmän luonnonsuojelualue (YSA061609) 16 ha
 - o vastaa edellistä
- Juonionsuon luonnonsuojelualue (YSA062270) 9.3 ha
 - o ojittamatonta suota käsittävä alue Pyhityn kaakkoislaidalla

Nämä kohteet ovat pieniä ja luontotyyppien suojeluun painottuneita.

Kaava-alueeseen rajoittuu kolme merkittävää maakuntakaavassa osoitettua suojelualuevarausta: Li-kolamminsuu, Tahinsuu ja Riihisuu. Näistä Tahinsuu on myös osana soidensuojelun täydennysohjelmaa hivenen maakuntakaavasta poikkeavalla rajauksella.

4.6 Linnusto

Vesi- ja rantalinnusto

Alueen linnusto koostuu karuille vesille tyypillisistä lajeista, ja reheville vesille tyypillinen lajisto puuttuu alueelta kokonaan. Tavalliset puolisukelajit, kuten tavi ja sinisorsa, ovat myös melko vähälukuisia ja vesilinnuston selkeä valtalaji on telkkä. Koskeloita havaittiin vain muutamilla paikoilla. Uikkulinnuista esiintyy ainoastaan härkälintu ja sekin ainoastaan Pyhityllä. Kuikkia esiintyy, mutta laji ei ole kovin runsas.

Lokkilinnuista kalalokki on selvästi runsain, mutta myös kalatiiroja on runsaasti pääsoin yksittäisparein. Suurimmilla vesillä pesii myös harmaalokkeja ja näiden seurassa muutamia pareja erittäin uhanalaisia selkälokkeja. Naurulokkeja on vain muutama yksittäispari, eikä kolonioita havaittu. Kahlaajista esiintyy runsaana vain rantasipiä, joka on alueella melko yleinen. Valkovikloja ja metsävikloja tavattiin yksittäisiä revierejä.

Varpuslinnuista rantojen yleisin laji on västäräkki. Ruokokerttunen tavattiin vain yhdellä paikalla, eikä pajusirkkukaan ole kovin runsas.

Uhanalaisten, direktiivilajien ja vastuulajien määrät ovat alueen pinta-alaan nähden tavanomaisella tai jopa alhaisella tasolla. Selvityksen perusteella ei ole perusteltua rajata vesi- ja rantalinnustoon perustuvia erityisen tärkeitä alueita, pois lukien Pyhityn ja Ruokojärven saarien kohteet, joilla enimmäkseen pesivät harmaalokit ja selkälokit tavattiin.

Metsälajit

Yleisimmät uhanalaiset lajit ovat hömötiainen, töyhtötiainen ja pyy, jotka esiintyvät harvakseltaan rantojen edustavimmilla metsäkohteilla. Havaitut hiirihaukan ja mehiläishaukan reviirit voidaan huomioida kaavan ratkaisuilla. Metsälajiston perusteella ei ole perusteltua rajata erityisen tärkeitä alueita. Suolinnuston tärkeimmät arvot keskittyvät maakuntakaavassa varattuihin suojelualueisiin, joita ei linnuston osalta inventoitu kattavasti selvityksessä.

25.3.2022

Kalasääski

Selvitysalueella havaittiin kaksi asuttua kalasääsken pesää sellaisilla sijainneilla, että kaavoituksen ratkaisulla on vaikutusta pesäpaikkojen tulevaisuuteen. Pesät on huomioitu maisemaekologisessa tarkastelussa soveltaen kaavoituksessa vakiintunutta 500 metrin suojaetäisyyttä pesäpaikasta. Tämän alueen sisälle ei suositella lisärakentamista.

4.7 Uhanalaiset lajit ja luontodirektiivilajit

Kaava-alueelta ei ole tiedossa, eikä selvityksessä löytynyt uhanalaisten kasvilajien esiintymiä.

Liito-orava

Kaava-alue on pääosin liito-oravalle sopimatonta elinympäristöä. Laji ei esiinny pysyvästi mäntyvaltaisilla kuivilla kankailla eikä rämeisillä soilla, joiden yhteinen osuus kaava-alueesta on huomattava. Myös alueen tuoreet kankaat sijoittuvat ravinteisuudeltaan jatkumon karumpaan päähän. Varttu-neissa kuusta kasvissa kuvioissa monissa lehtipuuston osuus on hyvin pieni.

Kaava-alueelta kuitenkin tunnistettiin ja tarkastettiin kymmeniä mahdollisesti lajille sopivia kohteita. Silmämääräisesti arvioituna monet ovat liito-oravalle soveltuvia. Selvitysalueen laajuuteen nähden liito-oravasta tehtiin hyvin niukasti havaintoja. Papananoita löydettiin vain kolmelta kohteelta, jotka nekään eivät vaikuttaneet pysyviltä elinpiirien ydinalueilta. On todennäköistä, että sopivien elinympäristöjen esiintymien laikkuina epäsuotuisten kasvupaikkojen ympäröiminä, vähentää koko kaava-alueen houkuttelevuutta liito-oravan kannalta

Viitasammakko

Selvityksessä kaava-alueen todettiin sopivan pääsääntöisesti huonosti viitasammakon elinalueiksi. Kasvillisuus rannoilla on usein hyvin vähäistä, eikä lajin suosimia laajoja ilmaversoisten rantakasvien vyöhykkeitä esiinny juuri lainkaan. Selvityksessä havaittiin soidintavia yksilöitä yhteensä 15 kohteella. Millään kohteella ei havaittu huomattavan suuria yksilömääriä, vaan enimmillään yhdellä rannalla äänteli noin kymmenen soidintavaa sammakkoa.

Lepakot

Selvityksessä havaittiin kolme lepakkolajia: pohjanlepakko, vesisiippa ja viikisiippa. Yhteensä havaintoja kertyi 15 erilliseltä alueelta. Lepakkohavainnot painottuivat muidenkin perusteiden mukaan rajatuille alueille ja pelkästään lepakkojen perusteella ei rajattu alueita.

Sudenkorennot

Selvityksessä havaittiin lummelampikorentoja lisääntymiseen sopivilla paikoilla yhteensä 7 kohteella. Yhdellä näistä tavattiin myös sirolampikorento. Kohteet ovat valtaosin pieniä suorantaisia vesiä. Suurten järvien ulpukkakasvustoilla korentoja ei juuri havaittu, joskin selvitysalueen laajuuden vuoksi kar-toitus ei niiden osalta ole yhtä kattava.

25.3.2022

4.8 Arvokkaat luontokohteet

Alueen luontotyyppien ja aiempien aluevarausten perusteella luontoselvityksessä rajattiin 34 luontotyyppiin perustuvaa kaavoituksessa huomioitavaa arvoaluetta (LUO), 15 viitasammakkoaluetta (VII), 2 linnustoaluetta (LIN) ja 7 sudenkorentoaluetta (KOR):

LUO-1a	Likolamminsuo	LUO-18a	Riihisuo
LUO-1b	Tahinsuo	LUO-18b	Pohoslahden räme
LUO-1c	Kukkaroniemen räme	LUO-18c	Hovinlahden suo
LUO-1d	Kukkarojärven metsä	LUO-18d	Hovinlahden neva
LUO-1e	Nimetön lampi	LUO-18e	Sätkiniemen korpi
LUO-1f	Kärrinpyörä	LUO-18f	Juonionsuo
LUO-6	Mannisenlammen neva	LUO-19a	Heiniönkankaan hakametsä
LUO-7a	Pukinsilmä	LUO-19b	Kiviniemen luhta
LUO-7b	Nimetön lampi	LUO-19c	Rantalan korpi
LUO-8a	Pyijyn korpi	LUO-19d	Rantalan suppasuo
LUO-8b	Pyijyn laskupuro	LUO-20	Ruskeisen rantaneva
LUO-10	Kailammen neva	LUO-21a	Multiniemen suot
LUO-12	Kostiaisenlammen nevat	LUO-21b	Vääränjoen suo
LUO-15a	Pieni-Tuopun neva	LUO-21c	Itolahden neva
LUO-15b	Tuopunsuo	LUO-24a	Riipilän rantasuo
LUO-16	Tuopunjoki	LUO-24b	Mustalahden rantasuo
LUO-17	Törmä	LUO-24c	Taipaleenjoki

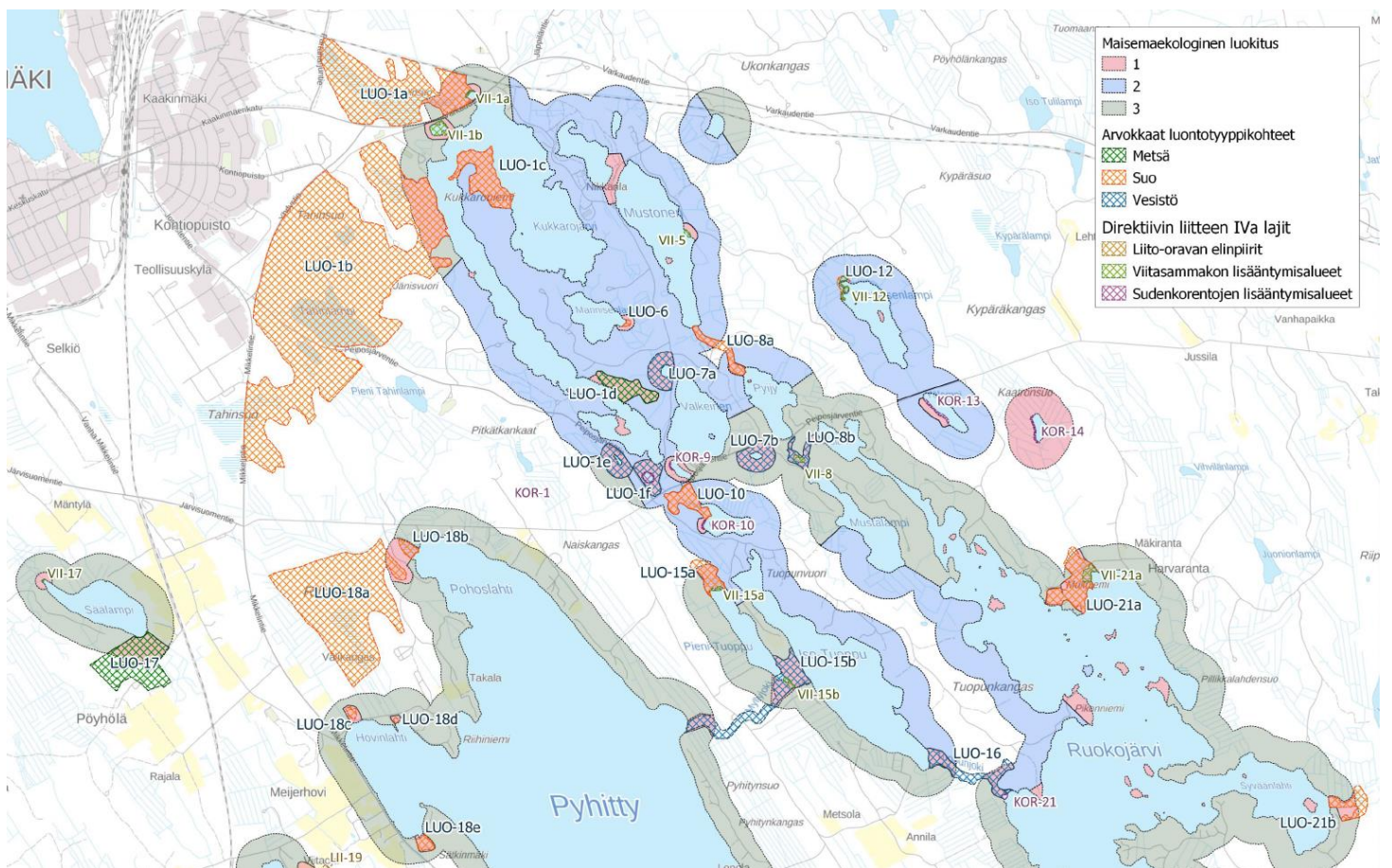
VII-1a	Varkaudentie	LIN-18	Selkäsaari
VII-1b	Tekolampi	LIN-21a	Ruokojärven saaret
VII-5	Mustonen		
VII-8	Pyijyn laskupuro	KOR-1	Kärrinpyörä
VII-12	Kostiaisenlammen nevat	KOR-9	Yölampi
VII-15a	Pieni-Tuopun neva	KOR-10	Kailampi
VII-15b	Tuopunsuo	KOR-13	Yölampi
VII-17	Säälampi	KOR-14	Kaatronlampi
VII-19	Kiviniemen luhta	KOR-21	Tuopunjoki
VII-20	Ruskeisen rantaneva	KOR-22	Saarilampi
VII-21a	Haavankannanlahti		
VII-21b	Itolahti	LII-18	Rikonlahti
VII-22	Saarilampi		
VII-24a	Riipilän rantasuo		
VII-24b	Saarentaus		

25.3.2022

Alla olevassa kuvassa on esitetty arvokkaiden luontokohteiden sijoittuminen kaava-alueelle. Lisäksi kuvassa on kaava-alueen maisemaekologinen luokitus, jossa ranta-alueet on luokiteltu kolmeen luokkaan:

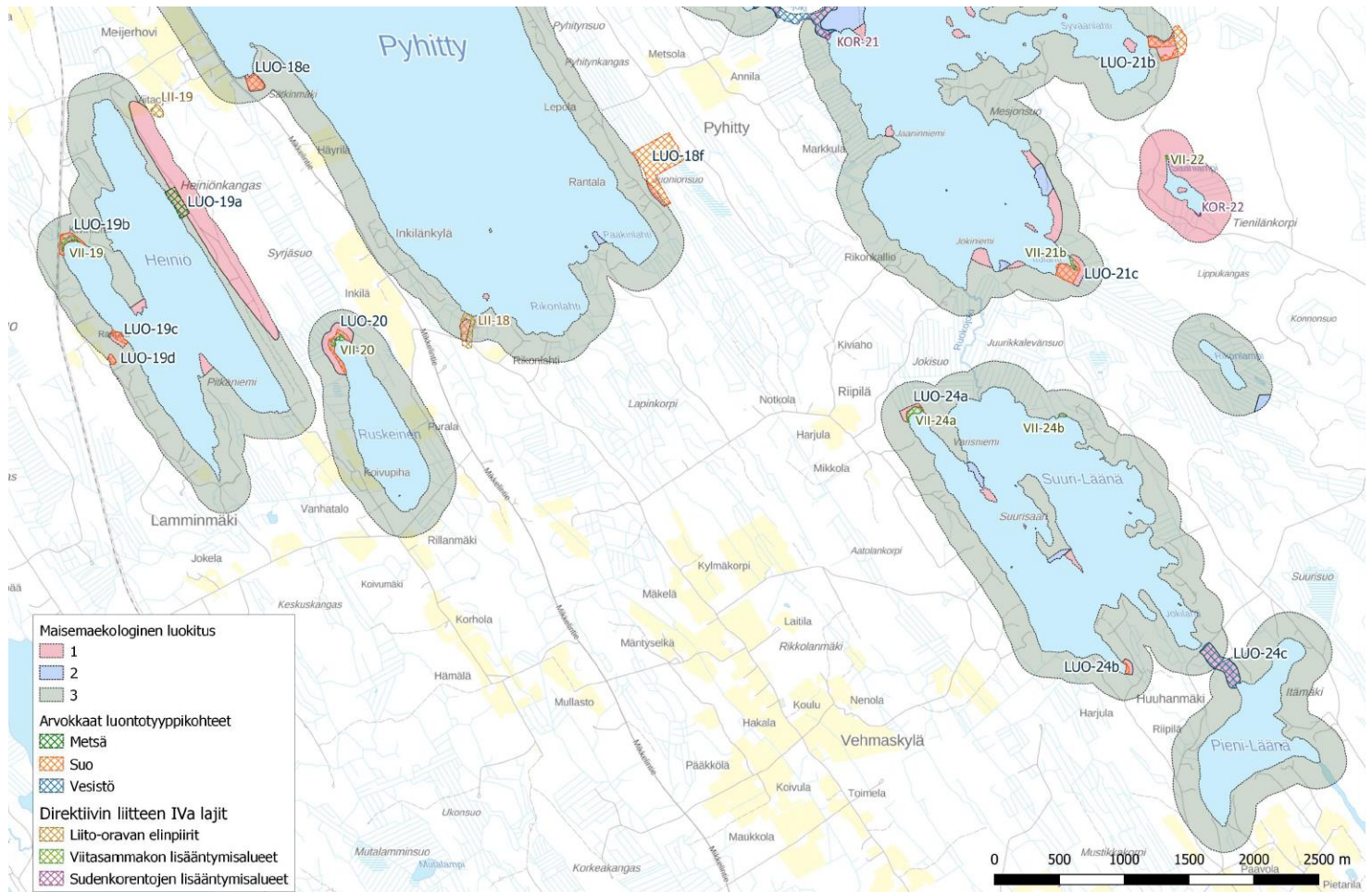
- Luokka 1 – Maisemallisesti tai luonnonarvoiltaan herkät alueet, joille rakentamista ei suositella
- Luokka 2 – Kohtalaisen sietokyvyn alueet, joilla on maisemallisia arvoja (luonnonmaisema tai kulttuurimaisema) tai herkkiä kohteita lähellä
- Luokka 3 – Tavanomaiset alueet, joiden rakennettavuuden sietokyky on hyvä

Luokitus perustuu ranta-alueiden maisemaekologiseen sietokykyyn. Sietokykyyn vaikuttavia tekijöitä ovat mm. rannan avoimuus, jyrkkyys, soistuneisuus ja kalliokasvillisuuden heikko kulutuskestävyys. Myös alueen ekologiset arvot vaikuttavat maisemaekologiseen sietokykyyn. Tällaisia arvoja ovat esimerkiksi arvokkaat luontotyytit tai uhanalainen lajisto.

Kuva 24. Suunnittelualan arvokkaat luontokohteet ja maisemaekologinen luokitus, pohjoisosa. Ote luontoselvityksestä.

25.3.2022

Kuva 25. Suunnittelualan arvokkaat luontokohteet ja maisemaekologinen luokitus, pohjoisosa. Ote luontoselvityksestä.

Alla on kuvattu suunnittelualan arvokkaat luontokohteet järvi-/lampikohtaisesti.

Kukkarjärvi

LUO-1a Likolamminsuo (Ei suunnittelualueelle)

Peruste: Maakuntakaava luonnonsuojeluvaraus.

Arvoluokka ja kaavasuositus: Kansallisesti arvokas, SL

LUO-1b Tahinsuo (Ei suunnittelualueelle)

Peruste: Maakuntakaava luonnonsuojeluvaraus, soidensuojelun täydennysohjelma.

Arvoluokka ja kaavasuositus: Kansallisesti arvokas, SL

LUO-1c Kukkaroniemen räme

Kohde on maisemallisesti komea Kukkaroniemen pohjoiskärkeen sijoittuva eheä ja edustava ojittamaton isovarpuräme. Kenttäkerroksessa vallitsevat suopursu, juulukka, ja vaivero. Reunoiltaan suoala vaihtuu asteittain suopursuvaltaiseksi kuivahkaksi kankaaksi. Kukkaroniemen koilliskärki on vanhapuustoinen ja lahoppuustoinen kuivahko kangas.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (isovarpuräme VU Etelä-Suomi, vanhat kuivahkot

25.3.2022

kankaat CR Etelä-Suomi).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Seudullisesti arvokas, LUO.

LUO-1d Kukkaroniemen metsä

Kohde on varttuneen metsän alue, jolla on paljon kolopuita ja etenkin pystylahoa. Kasvupaikka on tuoretta kangasta. Puusto on kuusen, männyt ja koivun muodostamaa sekametsää, jossa on myös haapaa yksittäin ja ryhminä. Kohteella havaittiin yhteensä neljä viiksisiippaa. Kohde on tärkeä lepakojen lisääntymisalue.

Peruste: METSO II-luokituksen täyttävä metsäalue, luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymisalue (lepakot).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

LUO-1e Nimetön lampi

Kohde on pieni nimetön hiljalleen umpeenkasvava suolampi Peiposjärventien varressa. Nevaosaa luonnehtivaa lajistoa ovat jousisara, pullosara, leväkkö, ja pyöreä- sekä pitkälehtikihokki.

Peruste: Vesilaki 11 § (enintään 1 hehtaarin lampi), metsälaki 10 § (vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot, alle 0.5 ha lammen lähiympäristö).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO

LUO-1f ja KOR-1 Kärrinpyörä

Kohde on pieni pyöreä suppalampi. Rantaviivan tyyppilaji on mutasara. Ympäröivä suo on isovarpurämettä. Vedessä on niukkaa ulpukkakasvillisuutta, jossa havaittiin yhteensä neljä reviiriä pitänyttä lummelampikorentoa.

Peruste: Vesilaki 11 § (enintään 1 hehtaarin lampi), metsälaki 10 § (alle 0.5 ha lammen lähiympäristö), luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (lummelampikorento).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

VII-1a Varkaudentie

Kohde Varkaudentien Kukkarojärvestä erottaman pikkulahden pohjoisrannan neva. Kohde yhdistyy kohteeseen LUO-1.

Peruste: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (viitasammakko).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

VII-1b Tekolampi

Kohde on Kukkarojärven pohjoispuolelle vanhaan soranottokuoppaan syntynyt runsaskasvustoinen kosteikko.

Peruste: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (viitasammakko)

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO

Mustonen

VII-5 Mustonen

Kohde on Mustosen itärannalle sijoittuva rantaluhta, jolla on viitasammakon lisääntymisalue. Kasvillisuus on mesotrofista saranevaa, jossa runsaita lajeja ovat kurjenjalka, järviruoko, järvikorte ja terttualpi.

Peruste: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (viitasammakko)

25.3.2022

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

Mannisenlampi

LUO-6 Mannisenlammen neva

Kohde on pienialainen vesitaloudeltaan luonnontilaisen kaltainen avosuo, jossa vallitseva suotyyppi on lyhytkorsineva ja pienialaisesti oligotrofinen saraneva. Tyyppilajistoa ovat tupasvilla, pullosara, karpalot, suomuurain ja reunoilla vaivero.

Peruste: Metsälaki 10 § (vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO

Valkeinen

LUO-7a Pukinsilmä

Kohde Pukinsilmä on pieni suolampi, joka on säilynyt melko luonnontilaisen kaltaisena huolimatta ympäröivistä ojituksista. Lampea reunustavat kapeat nevat ja isovarpuräme.

Peruste: Vesilaki 11 § (enintään 1 ha lampi), uhanalainen luontotyyppi (isovarpuräme VU Etelä-Suomi).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

LUO-7b Nimetön lampi

Kohde on pieni nimetön hiljalleen umpeenkasvava suolampi, joka on säilynyt melko luonnontilaisen kaltaisena huolimatta ympäröivistä ojituksista. Nevaosaa luonnehtivaa lajistoa ovat leväkkö, mutasara ja reunoilla vaivero. Kohteella havaittiin pohjanlepakko ja uhanalalaisista linnuista hömötiainen (EN).

Peruste: Vesilaki 11 § (enintään 1 hehtaarin lampi), metsälaki 10 § (vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot, alle 0.5 ha lammen lähiympäristö).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

Pyijy

LUO-8a Pyijyn korpi

Kohde on luontotyypeiltään monimuotoinen ja edustava pääosin korpinen kokonaisuus Pyijyn pohjoispäässä Mustosen laskupuron yhteydessä. Suotyypeistä esiintyy muurainkorpea ja metsäkortekorpea, joka vaihtuu märimmillä osilla luhtaiseksi nevakorveksi. Kasvillisuuden tyyppillistä lajistoa ovat vehka, suo-orvokki, korpi-imarre, ranta-alpi, paatsama, hiirenporras, metsäkorte, suomuurain ja kurjenjalka. Kohteen puusto on vanhaa ja monimuotoista, lahopuuta esiintyy melko runsaasti. Kohteseen luulua myös Mustosen laskupuro ympäristöineen, joka on luonnontilaisen kaltainen. Kohteella havaittiin uhanalalaisista linnuista töyhtötiainen (VU). Kohteella havaittiin yhteensä 5 viiksisiippaa ja yksi pohjanlepakko. Alue on lepakoiden paikallisesti tärkeä lepakoiden lisääntymisalue.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (metsäkortekorpi EN, muurainkorpi EN, havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet EN EteläSuomi), metsälaki 10 § (yhtenäiset metsäkortekorvet, puron lähiympäristö), luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymisalue (viiksisiippa).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Seudullisesti arvokas, SL tai LUO.

LUO-8b ja VII-8 Pyijyn laskupuro

Kohde on luontotyypeiltään monimuotoinen kokonaisuus Pyijyn laskupuron varressa. Suotyypeistä esiintyy avoimella osalla lyhytkorsirämettä ja jouhisaravaltaista oligotrofista saranevaa. Lajistossa

25.3.2022

runsaita ovat lisäksi raate, karpalot, suokukka, maariankämmekkä, suokukka ja paatsama. Puron varressa juoksun keskiosassa on luhtanevaa ja luhtanevakorpea. Lajistoon kuuluvat mm. vehka, järvi-korte, järviruoko, suoputki, terttualpi, ranta-alpi ja rentukka. Puustossa esiintyy tervaleppää ja lahopuuta. Laskupuron varsi on luonnontilaisen kaltainen ja paikoin rehevän luhtarantainen. Suvantoi-sella osalla on viitasammakon lisääntymisalue.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (sarakorpi EN Etelä-Suomi, saraneva VU Etelä-Suomi, havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujouet EN EteläSuomi), metsälaki 10 § (puron lähiympäristö), luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymisalue (viitasammakko).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Seudullisesti arvokas, LUO.

Yölampi (1,1 ha Nikkarilanharjun eteläosassa)

KOR-9 Yölampi

Kohde on Yölammen luoteisrantaan sijoittuva ulpukkavyöhyke, jossa havaittiin reviiriä pitävä lummelampikorentokoiras.

Peruste: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (lummelampikorento).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

Kailampi

LUO-10 Kailammen neva

Kohde on maisemallisesti edustava ympäröivistä ojituksista huolimatta suomalaisen luonteensa säilyttänyt keidasräme. Keidasrämeet on Etelä-Suomessa luokiteltu silmälläpidettäviksi (NT). Nevaosan muodostaa leväkkövaltainen kuljuneva ja rämeosan variksenmarjan ja suokukan vallitsema rahkäräme.

Peruste: Metsälaki 10 § (vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

KOR-10 Kailampi

Kohde on Kailammen lounaisrantaan sijoittuva ulpukkavyöhyke, jossa havaittiin 3 reviiriä pitävää lummelampikorentokoirasta ja sirolampikorento.

Peruste: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (lummelampikorento, sirolampikorento)

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO

Kostiaisenlampi

LUO-12 ja VII-12 Kostiaisenlammen nevat

Kohde on Kostiaisenlammen pohjoispäässä sijaitseva laajahko luhta ja neva-alue. Vallitseva kasvillisuustyyppi on oligo- ja mesotrofinen saraneva. Runsaimmat lajit ovat pullosara, raate, kurjenjalka ja paikoin järviruoko. Karpaloiden kasvustot ovat paikoin poikkeuksellisen tiheitä. Nevan laiteilla on ke-lopuita. Pesimälinnustoon kuuluvat kurki ja valkoviklo. Alueella on viitasammakon lisääntymisalue.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (saraneva VU Etelä-Suomi), luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymisalue (viitasammakko).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Kansallisesti arvokas, LUO.

Yölampi (3,6 ha kaava-alueen itäosassa)

25.3.2022

KOR-12 Yölampi

Kohde on Yölammen luoteisrantaan sijoittuva ulpukkavyöhyke, jossa havaittiin kolme reviiriä pitävää lummelampikorentokoirasta.

Peruste: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (lummelampikorento)

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO

Kaatronlampi**KOR-14 Kaatronlampi**

Kohde on Kaatronlammen länsirantaan sijoittuva ulpukkavyöhyke, jossa havaittiin 12 reviiriä pitävää lummelampikorentokoirasta.

Peruste: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (lummelampikorento)

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO

Pieni-Tuoppu**LUO-15a ja VII-15a Pieni-Tuopun neva**

Kohde on pääsoin kostea avusuoalue, johon ojat ovat vaikuttaneet jonkun verran. Ojat ovat kuitenkin lähes umpeutuneet ja kasvillisuus alkanut palautua entiselleen. Edustavimmat luontotyypit löytyvät rannan tuntumasta, jossa on oligotrofista saranevaa ja luhtanevaa. Lajistossa runsaita ovat terttualpi, raate, kurjenjalka ja rentukka. Kohteella tai sen lähialueella tavattiin kaikki kaava-alueella havaitut lepakkolajit, yhteensä kaksi viiksisiippaa, kaksi vesisiippaa ja yksi pohjanlepakko. Kohde on lepakkojen tärkeä ruokailualue. Rantaviivassa on viitasammakon lisääntymisalue.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (luhtaneva VU Etelä-Suomi, saraneva VU Etelä-Suomi), luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymisalue (viitasammakko).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Seudullisesti arvokas, LUO.

LUO-15b ja VII-15b Tuopunsuo

Kohde on luontotyypeiltään vaihteleva ja hyvin monimuotoinen kokonaisuus Myllyjoen ja Tuoppujen välipuron varressa. Myllyjoen alaosalla on Tuopun rannassa hyvin kostea elinympäristö, jossa vallitsevat suotyyppit ovat luhtaneva ja luhtanevakorpi. Välipuron alueella on myös raatevaltaista avoluhtaa. Lajisto on rehevää ja monimuotoista. Puustossa on tervaleppää. Kasvillisuudessa esiintyy mm. raatetta, kurjenjalkaa, suoputkea, järvikortetta, luhtavillaa, terttualpia, ranta-alpia, vehkaa, leveäosmankäämiä, rentukkaa, paatsamaa, rantaminttua, korpi-imarretta, rantamataraa ja kurjenmiekkää. Tuoppujen välipuron pohjoispuolella on edustavasti ojitamattomana säilynyttä rämettä. Linnustossa havaittiin metsäviklo, tavi ja uhanalainen pajusirkku (VU). Kohteella havaittiin myös pohjanlepakko, alueella on merkitystä lepakkojen ruokailualueena.

Myllyjoen varsi on luonnontilaisen kaltainen ja alajuoksulla rehevän luhtarantainen. Majava on padonnut jokea useasta kohtaa, ja kohteelle on syntynyt erikoinen kostea ja vaikeakulkuinen elinympäristö, jossa vesi virtaa laajalla tulva-alueella pieninä ja lukuisina sivupuroina. Yläjuoksu Pyhityn suuntaan on luonnontilaista tain paikoin luonnontilaisen kaltaista.

Pieni-Tuopun eteläpään luhdalla osalla on viitasammakon lisääntymisalue.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (sarakorpi EN Etelä-Suomi, luhtaneva VU Etelä-Suomi, havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet EN Etelä-Suomi), metsälaki 10 § (puron lähiympäristö, vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot), luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymisalue (viitasammakko).

25.3.2022

Arvoluokka ja kaavasuositus: Kansallisesti arvokas, LUO.

Iso-Tuoppu

LUO-16 Tuopunjoki

Kohde on Iso-Tuopusta Ruokojärveen laskeva luonnontilainen tai sen luonnontilaisen kaltainen Tuopunjoki. Joen pohja on pääosin hiekkainen. Varren tyypillistä kasvillisuutta ovat tervalepät, järvi-korte, ulpukka, raate, vehka ja rentukka. Joen rannoilla on pienialaisia luhtavaikutteisia ruohokorpia, joiden lajistoa ovat kurjenjalka, suoputki, paatsama, rentukka, rantamatara, suo-orvokki ja ranta-alpi. Uoman varrella on myös luontaisia tulvivaa heinikkoista luhtaa, joilla kasvaa runsaana mm. ranta-alpia, luhtakuusiota ja luhtavuohennokkaa. Uoman pohjoispuolella on vesitaloudeltaan luonnontilaisia suopursuvaltaisia isovarpurämeitä. Kohteen Ruohojärven puoliseen päähän sijoittuu lummelampikorentoesiintymä (KOR-21).

Peruste: Metsälaki 10 § (puron lähiympäristö), uhanalaiset luontotyypit (ruohokorvet EN Etelä-Suomi, isovarpuräme VU Etelä-Suomi, havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet EN Etelä-Suomi), luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (lummelampikorento)

Arvoluokka ja kaavasuositus: Seudullisesti arvokas, LUO

Säälampi

LUO-17 Törmä

Kohde on Natura-alue sille perustettu luonnonsuojelualue.

Arvoluokka ja kaavasuositus: Kansallisesti arvokas, SL.

VII-17 Säälampi

Kohde on Säälammen länsinurkkaan sijoittuva rantaosuus, jolla tavattiin soidintavia viitasammakoita.

Peruste: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (viitasammakko)

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

Pyhitty

LUO-18a Riihisuo

Peruste: Maakuntakaava luonnonsuojeluvaraus.

Arvoluokka ja kaavasuositus: Kansallisesti arvokas, SL.

LUO-18b Pohoslahden räme

Kohde on Pyhityn pohjoiskärkeen sijoittuva maisemallisesti arvokas rantasuo. Kohde täydentää läheistä Riihisuon suojelualuevarausta. Kohteen vallitseva suotyyppi on lyhytkorsiräme, jossa mättäillä vallitsevat vaivero ja suokukka. Nevaosalla runsaita on muun muassa pyöreälehtikihokki ja karpalot. Reunoilla on suopursu- ja vaiverovaltaista isovarpurämettä.

Peruste: Metsälaki 10 § (vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot), uhanalainen luontotyyppi (lyhytkorsiräme VU Etelä-Suomi, isovarpuräme VU Etelä-Suomi).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

LUO-18c Hovinlahden suo

Kohde on alkuperäisen Riihisuon etelälaidalla oleva ojittamaton suoala, joka on säilyttänyt luonnontilaiset piirteensä. Suotyyppi on lähinnä lyhytkorsirämettä, jossa limittyvät tupasvillainen nevaosa ja

25.3.2022

suopursun, juolukan, vaiveron ja kanervan vallitsevat isovarpurämeet. Pienialaisesti on myös oligotrofista pullosaranevaa. Mutta lajistoa ovat muun muassa kihokit, karpalot, suokukka, jokapaikansara ja rahkasara.

Peruste: Metsälaki 10 § (vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot), uhanalainen luontotyyppi (isovarpuräme VU Etelä-Suomi).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

LUO-18d Hovinlahden neva

Kohde on pienialainen vesitaloudeltaan luonnontilaisen kaltainen avosuo, jossa vallitseva suotyyppi on lyhytkorsineva. Tyyppilajistoa ovat tupasvilla, luhtavilla, suokukka, mutasara ja reunoilla suopursu sekä vaivero.

Peruste: Metsälaki 10 § (vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

LUO-18e Sätkiniemen korpi

Kohde on kostea metsä- ja korpialue Mikkelintien tuntumassa. Alue on osin ollut peltona ja sillä sijaitsee vanhoja turpeen ja mudanottokuoppia. Alueelle on palautunut monimuotoinen kostean korven kasvillisuus. Kasvillisuustyyppinä ovat metsäkortekorpi, ruohokorpi ja luhtanevakorpi. Lajistossa tavallisia ovat pullosara, kurjenjalka, metsäkorte, raate, rantamatara, ranta-alpi, suoputki, rentukka ja laajoja kasvustoja muodostava vehka. Puusto on koivuvaltaista ja myös tervaleppää esiintyy runsaana. Rajauksen itälaidalla on myös kaava-alueella harvinaista runsaslahoista tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT Käenkaali-oravanmarjatyyppi). Puustossa on esimerkiksi hyvin järeitä haapoja. tyyppilajistoa ovat oravanmarja, punaherukka, mustaherukka, lillukka, suo-orvokki, käenkaali, korpi-imarre ja hiirenporras. Alueella on kolopuita ja siellä tavattiin kolme viiksisiippaa ilmeisellä lisääntymispaikalla.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (metsäkortekorpi EN, sarakorpi EN Etelä-Suomi, ruohokorpi EN Etelä-Suomi, luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymisalue (viiksisiippa).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO

LUO-18f Juonionsuo

Peruste: Yksityinen luonnonsuojelualue.

Arvoluokka ja kaavasuositus: Kansallisesti arvokas, SL.

LIN-18 Selkäsaari

Selkäsaari on suureten lorkkilintujen käyttämä pesimäsaari Pyhityn eteläosassa. Uhanalaisten lajien lisäksi saarella pesii myös ainakin kalatiira.

Peruste: Uhanalaisten lintulajien pesimäalue (harmaalokki VU 6 paria, selkälokki EN 1 pari).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Alueellisesti arvokas, LUO.

Heiniö

LUO-19a Heiniönkankaan hakametsä

Kohde on Heiniön itärannalla rakennettujen tonttien väliin jäävä avoimen hakamainen vanha lehtimetsä. Rannalla on järvenlaskun jälkeen paljastuneelle penkalle syntyneitä tervaleppäistä luhtametsää. Puusto koostuu koivusta ja haavasta, joista osa on järeitä. Lahopuuta on runsaasti. Maapohja on

25.3.2022

ainakin osin lehtoa, johon todennäköisesti maataloushistoria on vaikuttanut. Kohteella havaittiin vaatelista lintulajistosta harmaapäätikka.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (tervaleppäluhta EN), METSO I -luokituksen vanha lehtipuumetsä.

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

LUO-19b ja VII-19 Kiviniemen luhta

Kohde on kostea ja luontotyypeiltään monimuotoinen kokonaisuus Kiviniemen tyvellä. Rannan tuntumassa on luhtanevaa ja mesotrofista saranevaa. Runsaita lajeja ovat vehka, raate, suoputki, maari-ankämmeikka, karpalot, järvikorte, järviruoko, pyöreälehtikihokki ja pitkälehtikihokki. Rantasuo rajautuu ulkoreunallaan nevakorpeen. Kohteella havaittiin yhteensä kolme viiksisiippaa ja yksi pohjanlepakko. Kohde on tärkeä lepakkojen ruokailualue. Rantaviivan tuntumassa ja ojissa on viitasammakon lisääntymisalue.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (sarakorpi EN Etelä-Suomi, luhtaneva VU Etelä-Suomi, saraneva VU Etelä-Suomi), luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymisalue (viitasammakko).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Seudullisesti arvokas, LUO.

Kohdekuvaus LUO-19c Rantalan korpi

Kohde on ilmeisesti järvenlaskun jälkeen paljastuneelle rantatasanteelle syntynyt kostea ja luontotyypeiltään monimuotoinen metsä- ja suoalue, jolle on ominaista pintavesien säännöllinen vaikutus. Kasvupaikkatyyppi vaihtuu märimpien osien luhtanevakorvesta tervaleppäluhtaan ja edelleen tulvametsään. Puustossa vallitseva tervaleppä ja hieskoivu. Pensakerroksessa on paatsamaa. Ruohoista kasvaa vehkaa, kurjenjalkaa, järvikortetta, terttualpia. Tulvametsäisillä osilla sammalkerros on epäyhtenäinen ja runsain laji on okarahkasammal. Tulva-alueen vaihettua kangasmetsää kohti metsäkorte muodostaa tiheitä kasvustoja.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (sarakorpi EN Etelä-Suomi, tervaleppäluhta EN, sisämaan tulvametsät EN Etelä-Suomi).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

LUO-19d Rantalan suppasuo

Kohde on pieni kangasmaan suppapainamaan syntynyt suoalaikko. Suotyyppi on pääosin isovarpurämettä, jossa vallitsevat kasvilajit ovat suopursu, suokukka ja suomuurain.

Peruste: Metsälaki 10 § (vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot), uhanalainen luontotyyppi (boreaaliset piensuot EN Etelä-Suomi, isovarpuräme VU Etelä-Suomi).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

Ruskeinen

LUO-20 ja VII-20 Ruskeisen rantaneva

Kohde on Ruskeisen pohjoispäähän sijoittuva laajahko neva- ja luhta-alue. Suo vaihettuu reunan tupaivillaisesta lyhytkorsinevasta oligotrofiseen pullosaranevaan ja luhtanevaan Vesirajassa on vehka-luhtaa. Kohteella havaittiin yhteensä kaksi viiksisiippaa ja kaksi pohjanlepakkoa. Kohde on tärkeä lepakkojen ruokailualue. Rantaviivan tuntumassa on viitasammakon lisääntymisalue.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (luhtaneva VU Etelä-Suomi, saraneva VU Etelä-Suomi), luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymisalue (viitasammakko).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Seudullisesti arvokas, LUO.

25.3.2022

Ruokojärvi

LUO-21a Multiniemen suot

Kohde on Multiniemen itäreunalla sijaitseva monimuotoinen ja maisemallisesti edustava rantasuo. Kohteen suotyyppejä ovat lyhytkorsineva, tupasvillaräme ja isovarapuräme. Lajistossa runsaita ovat tupasvilla, rahkasara, leväkkö, raate, vaivero, kihokit, juolukka, suopursu, variksenmarja, karpalot, ja suokukka. Tieuran pohjoispuolella on ilmeisesti ojituksen aiheuttaman lammen pinnan laskun seurauksena syntynyt kosteikko, joka on nyt jouhisaravaltaista luhtaa. Myös suon vesirajassa on saraluh-
taa. Kohteen itälaidan vesirajassa on viitasammakkojen lisääntymisalue.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit isovarapuräme VU Etelä-Suomi, tupasvillaräme VU Etelä-Suomi), luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymisalue (viitasammakko).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Seudullisesti arvokas, LUO

LUO-21b Vääränjoen suo

Kohde on Syväänlahden perukassa sijaitseva monimuotoinen rantasuo. Kohteen reunojen vallitsevia suotyyppejä ovat isovarapuräme, kangasräme ja korpiräme. Varvuista suopursu, vaivero ja juolukka vallitsevat. Muuta lajistoa ovat maariankämme, suomuurain ja tupasvilla. Avoin osa kuljuräme. Märimmällä osalla on ilmeisesti heikosti lähteisyyttä. Mätäspinnat ovat suokukan ja variksenmarjan vallitsemaa rahkarämettä. Kuljuissa runsaita ovat leväkkö, mutasara, rahkasara ja kihokit. Suolla on ojituksia, mutta ne ovat umpeutumassa ja suon luonnontila kohentumassa. Osalla rämeisiä osia on lahoppuuta kohtalaisesti.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (isovarapuräme VU Etelä-Suomi, kangas- ja korpirämeet EN Etelä-Suomi).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO

LUO-21c Itolahden neva

Kohde on maisemallisesti merkittävä rantasuon osa, joka on säilynyt ojittamatta. Suotyyppinä on kuljuräme, jossa mättäät ovat vaiveroa, tupasvillaa ja suokukkaa kasvavaa karua isovarapurämettä. Kuljuissa päälajina on leväkkö. Rantaa kohden on myös pullosaranevaa ja aivan reunassa myös vehkaista luhtanevaa. Tässä lajistossa on myös myrkkyykeisoa, terttualpia ja mutasaraa. Kohteen itälaidan lahdussa on viitasammakkojen lisääntymisalue.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (saraneva VU Etelä-Suomi, luhtaneva VU Etelä-Suomi), luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymisalue (viitasammakko).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Seudullisesti arvokas, LUO

LIN-21a Ruokojärven saaret

Kohde on Ruokojärven keskiosan pikkusaarten ja luotojen muodostama vesi- ja rantalinnulle tärkeä pesimäalue, jolla pesii uhanlaisia suuria lokkeja. Lisäksi alueella pesii ainakin kalalokkeja, ja kalatiira. Rajaukselle sijoittuu kalasääsken pesä. Läntisimpiin luotoihin kuuluu harvinaisen suuri ja maisemallisesti erityinen siirtolohkare.

Peruste: Uhanalaisten lintulajien pesimäalue selkälokki EN 2 paria, harmaalokki VU 2 paria).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Seudullisesti arvokas, LUO

KOR-21 Tuopunjoki

25.3.2022

Kohde on Tuopunjoen suuhun ulpukkavyöhyke, jossa havaittiin 2 reviiriä pitävää lummelampikorentokoirasta. Ulpukan lisäksi kasvillisuudessa on konnanulpukkaa, järvikaislaa, järviruokoa, leveäosmankäämiä ja vesikuusta.

Peruste: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (lummelampikorento)

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO

Saarilampi

KOR-22 Saarilampi

Kohde on Saarilammen eteläpään sijoittuva ulpukkavyöhyke, jossa havaittiin 3 reviiriä pitävää lummelampikorentokoirasta.

Peruste: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (lummelampikorento)

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO

VII-22 Saarilampi

Kohde on Saarilammen pohjoiskärkeen sijoittuva rantaneva, jolla on viitasammakon lisääntymisalue.

Peruste: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (viitasammakko)

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

Suuri-Läänä

LUO-24a ja VII-24a Riipilän rantasuo

Kohde on Iso-Läänän luoteispään sijoittuva neva- ja luhta-alue. Suotyyppinä on mesotrofista saranevaa ja luhtanevaa. Edellisen lajistoa ovat jouhisara, pullosara, mutasara, luhtavilla, leväkkö, raate, vehka, karpalot, kurjenjalka ja pyöreälehtikihokki. Jälkimmäistä luonnehtivat kastikat, raate, suoputki ja ranta-alpi. Rantaviivan tuntumassa on viitasammakon lisääntymisalue.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (luhtaneva VU Etelä-Suomi, saraneva VU Etelä-Suomi), luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymisalue (viitasammakko).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Seudullisesti arvokas, LUO.

LUO-24b Mustalahden rantasuo

Kohde on Iso-Läänän lounaispään sijoittuva pieni rantasuo. Suotyyppinä on luhtavaikutteista sarakorpea ja sararämettä. Lajistoa ovat tervaleppä, raate, karpalot, kurjenjalka, ranta-alpi, suoputki, maariankämmeke, kurjenmiekkä, vehka, vaivero, juolukka ja järviruoko.

Peruste: Uhanalaiset luontotyypit (sararäme VU Etelä-Suomi, sarakorpi EN Etelä-Suomi).

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO.

LUO-24c Taipaleenjoki

Kohde on Iso-Läänästä Pieni-Läänään laskeva osin luonnontilainen ja osin sen kaltainen Taipaleenjoki. Joessa on virtapaikkoja ja suvantoalueita. Varren tyypillistä kasvillisuutta ovat ulpukka, rentukka, terttualpi, luhtavuohennokka, kurjenmiekkä, raate, järvikaisla, paatsama ja ranta-alpi. Rannoilla on paikoin korpi- ja okarahkasammen luonnehtimaa ruohokorpea. Jokisuussa on raatteen, terttualpin ja suursarojen luonnehtimaa avoluhtaa. Joen yläjuoksulla avohakkuu on ulotettu metsälain vastaisesti puron rantaan asti. Jokialue ja sen lähiöalue ovat lepakkojen tärkeä ruokailualue. Selvityksessä havaittiin yhteen neljä viiksisiippaa ja kaksi pohjanlepakkoa.

Peruste: Metsälaki 10 § (puron lähiympäristö), uhanalaiset luontotyypit (havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujot EN Etelä-Suomi, ruohokorvet EN Etelä-Suomi).

25.3.2022

Arvoluokka ja kaavasuositus: Seudullisesti arvokas, LUO.

VII-24b Saarentaus

Kohde on vaatimaton Iso-Läänän itärannalle sijoittuva rantaluhta, jolla on viitasammakon lisääntymisalue.

Peruste: Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin lisääntymisalue (viitasammakko)

Arvoluokka ja kaavasuositus: Paikallisesti arvokas, LUO

25.3.2022

5 Kulttuuriympäristö

5.1 Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueelle on laadittu muinaisjäännösinventointi vuonna 2019 Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy:n toimesta. Inventoinnin perusteella alueelta tunnetaan 36 kiinteää muinaisjäännöstä (7 kivikautista asuinpaikkaa, 16 tervahautaa tai hiilimiilua, 6 kuoppajäännöstä, 2 naurishautaa, 2 kaskiröykkiöaluetta, 1 mahdollisesti esihistoriallinen lapinraunio sekä 2 historiallisen ajan talonpaikkaa). Alueella sijaitsee lisäksi yksi mahdollinen muinaisjäännös (historiallisen ajan hautasaari) ja kolme irtolöytöpaikkaa, joista ajoittuu yksi kivikautteen, yksi rautakautteen-historialliseen aikaan ja yksi historialliseen aikaan.

KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET (* = uusi kohde)

nro	Nimi	tyyppi	ajoitus	huomioita
2	Kukkaroniemi	tervahauta	historiallinen	
3	Kukkaroniemi 2	hiilimiilu	historiallinen	
4	Hautonen N*	kuoppajäännös, hiili-hauta?	historiallinen	
5	Hautonen NE	hiilimiilu	historiallinen	
6	Mustonen NE*	tervahauta, hiilimiilu	historiallinen	1900-luvun jälkipuoliskolta?
7	Kostiaisenlampi*	tervahauta	historiallinen	
8	Mustonen	tervahauta	historiallinen	
9	Mustonen S*	tervahauta	historiallinen	
10	Kukkarojärvi SW	hiilihauta, kuoppajäännös	historiallinen	
11	Kukkarojärvi SE*	tervahauta	historiallinen	
12	Pvijy	tervahauta	historiallinen	
13	Pohoslahti	tervahauta	historiallinen	
14	Mustalampi	hiilimiilu	historiallinen	
15	Kailampi 2	tervahauta	historiallinen	
16	Pieni-Tuoppu	asuinpaikat	kivikautinen	
17	Iso-Tuoppu	asuinpaikat	kivikautinen	
18	Tuoppuniemi 2	asuinpaikat	kivikautinen	
19	Tuoppuniemi 5*	hiilihauta	historiallinen	
20	Tuoppuniemi 3	asuinpaikat	kivikautinen	
21	Tuopunkangas 1*	hiilimiilu	historiallinen	
22	Tuopunkangas 2*	hiilihauta	historiallinen	
23	Tuopunkangas 3*	hiilihautoja	historiallinen	
24	Tuopunkangas 4*	kuoppajäännös, hiili-hauta?	historiallinen?	
25	Tuoppuniemi	asuinpaikat	kivikautinen	
26	Tuoppuniemi 6	kuoppajäännös	ajoittamaton	
27	Tuopunjoki 1*	asuinpaikat	kivikautinen	
28	Tuopunjoki 2*	naurishauta	historiallinen	
29	Ruokojärvi W*	naurishaudat	historiallinen	
30	Huutoniemi 1	kaskiröykkiöt, nauriskuopat	historiallinen	aiemmin mahdollinen muinaisjäännös
31	Huutoniemi 2	kaskiröykkiöt, nauriskuopat	historiallinen	aiemmin mahdollinen muinaisjäännös
32	Ruokojärvi Jokiniemi*	röykkiöt, lapinrauniot?	ajoittamaton, esihistoriallinen?	
33	Suuri-Läänä E*	tervahauta	historiallinen	
34	Välirkangas*	tervahauta	historiallinen	
35	Tuoppuniemi 4	asuinpaikat	kivikautinen	
36	Viitaoja*	talotontti	historiallinen	
37	Suuri-Läänä W*	talotontti	historiallinen	

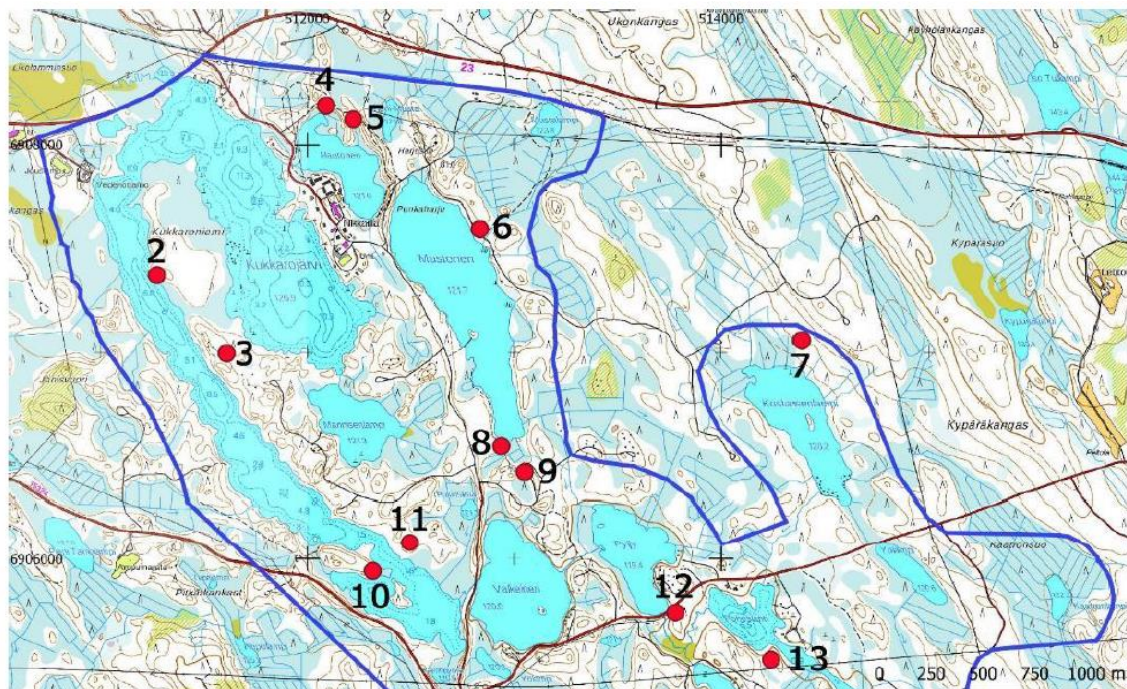
25.3.2022

MAHDOLLINEN MUINAISJÄÄNNÖS

38	Ruokojärvi Ruumissaari	hautapaikat, saaret	hauta-	historiallinen	

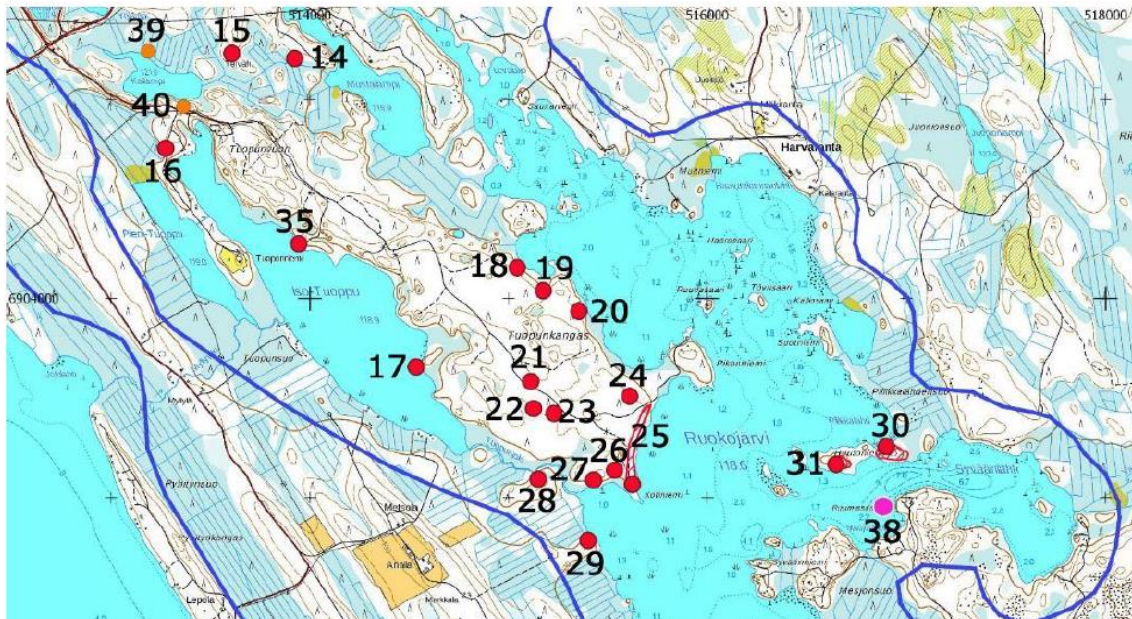
LÖYTÖPAIKAT

39	Kailampi	löytöpaikat		historiallinen	
40	Kailampi etelä	löytöpaikat		historiallinen, rautakautinen	
41	Heiniö N*	löytöpaikat		kivikautinen	

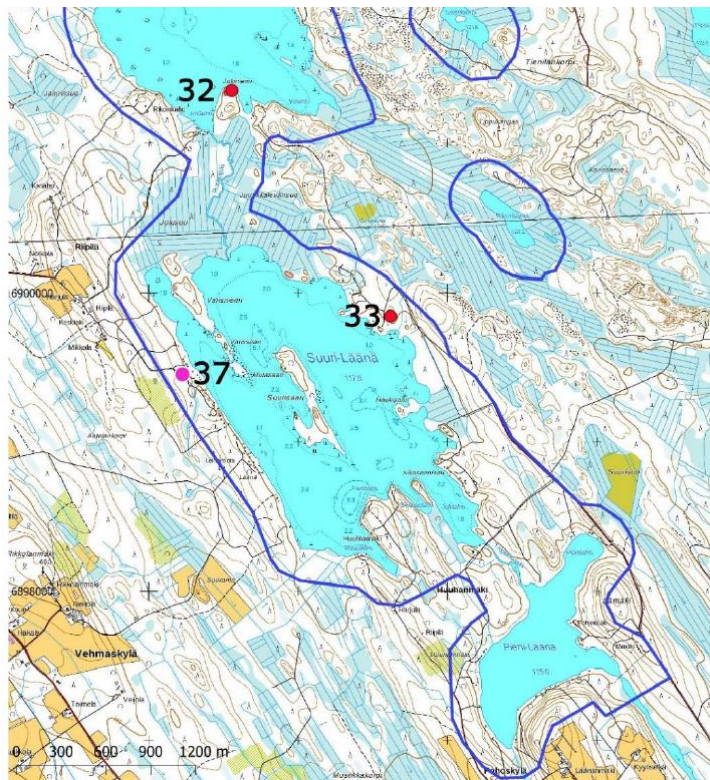

Kuva 26. Kaava-alueen pohjoisosan muinaisjännökset.

25.3.2022

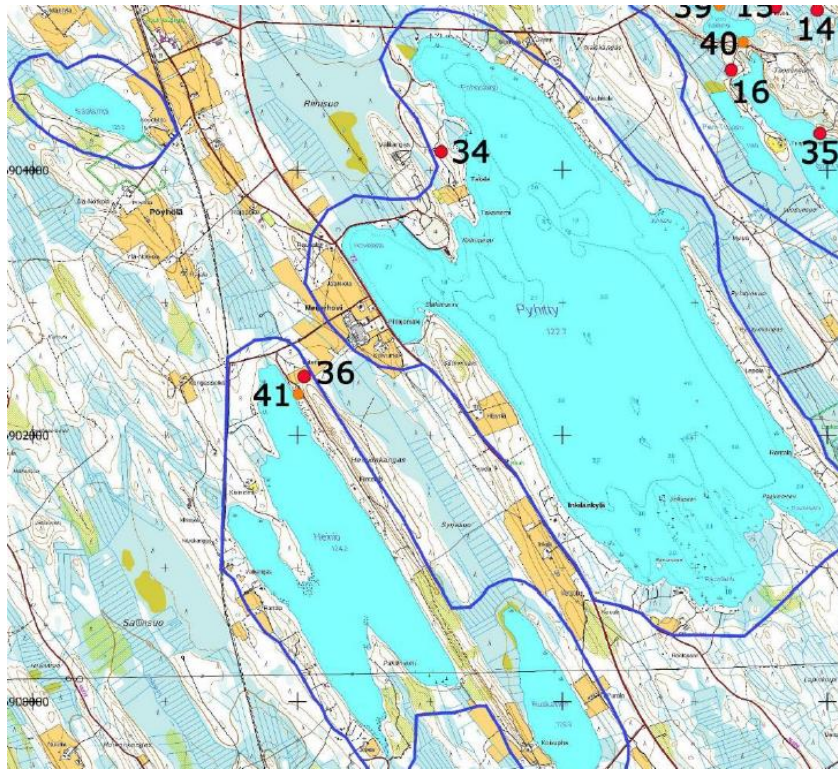

Kuva 27. Kaava-alueen keskiosan muinaisjännökset (punaisella), mahdollinen muinaisjännös (pinkillä) ja löytöpaikat oranssilla.

Kuva 28. Kaava-alueen kaakkoisosan muinaisjännökset.

25.3.2022

Kuva 29. Kaava-alueen länsiosan muinaisjännökset (punaisella) ja löytöpaikka oranssilla.

5.2 Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan merkittävää kohdetta: Nikkarilan metsäopisto ja Häyriälän kellari. Alla on esitetty tietokannan tiedot kyseisistä kohteista.

Häyriälän kellari

Kivistä ladottu kellari on radiohiilimäärityksen ja Savossa harvinaisen rakennustekniikan perusteella rakennettu 1500-luvulla. Rakennus on yksityiskäytössä. Maakunnallisesti arvokas kohde, johon liittyy rakennushistoriallisia ja historiallisia arvoja.

Kuva 30. Häyriälän kellari. (Etelä-Savon kulttuuriperintötietokanta)

25.3.2022

Nikkarilan metsäopisto

Nikkarilan metsänvartijankoulun perustamiseen johtaneen päätöksen antoi 22.12.1904 Keisarillisen Suomen Senaatti. Nikkarila on Suomen kolmanneksi vanhin metsäkoulu, jonka paikaksi olivat valinneet Metsähallituksen ylijohdaja P. V. Hannikainen ja metsänhoitaja Adolf Burgman Pieksämäen asemalta kolme kilometriä kaakkoon Nikkarilan sotilasvirkatalon mailta kapean kannaksen. Sotilasvirkatalon rakennukset purettiin metsänvartijankoulun perustamisen jälkeen.

Kuva 31. Kurssila, Nikkarilan metsäopisto. (Etelä-Savon kulttuuriperintötietokanta)

Koulurakennuksien piirustukset laati rakennushallitus, mutta lääninarkkitehti teki osittaisia muutoksia rakennuspiirustuksiin. Vuonna 1910 rakennuksista olivat valmistuneet asuinrakennukset, päärakennus sekä leipomo. Rakennusryhmää on täydennetty muun muassa 1920-luvulla sekä vuonna 1960 uudella päärakennuksella.

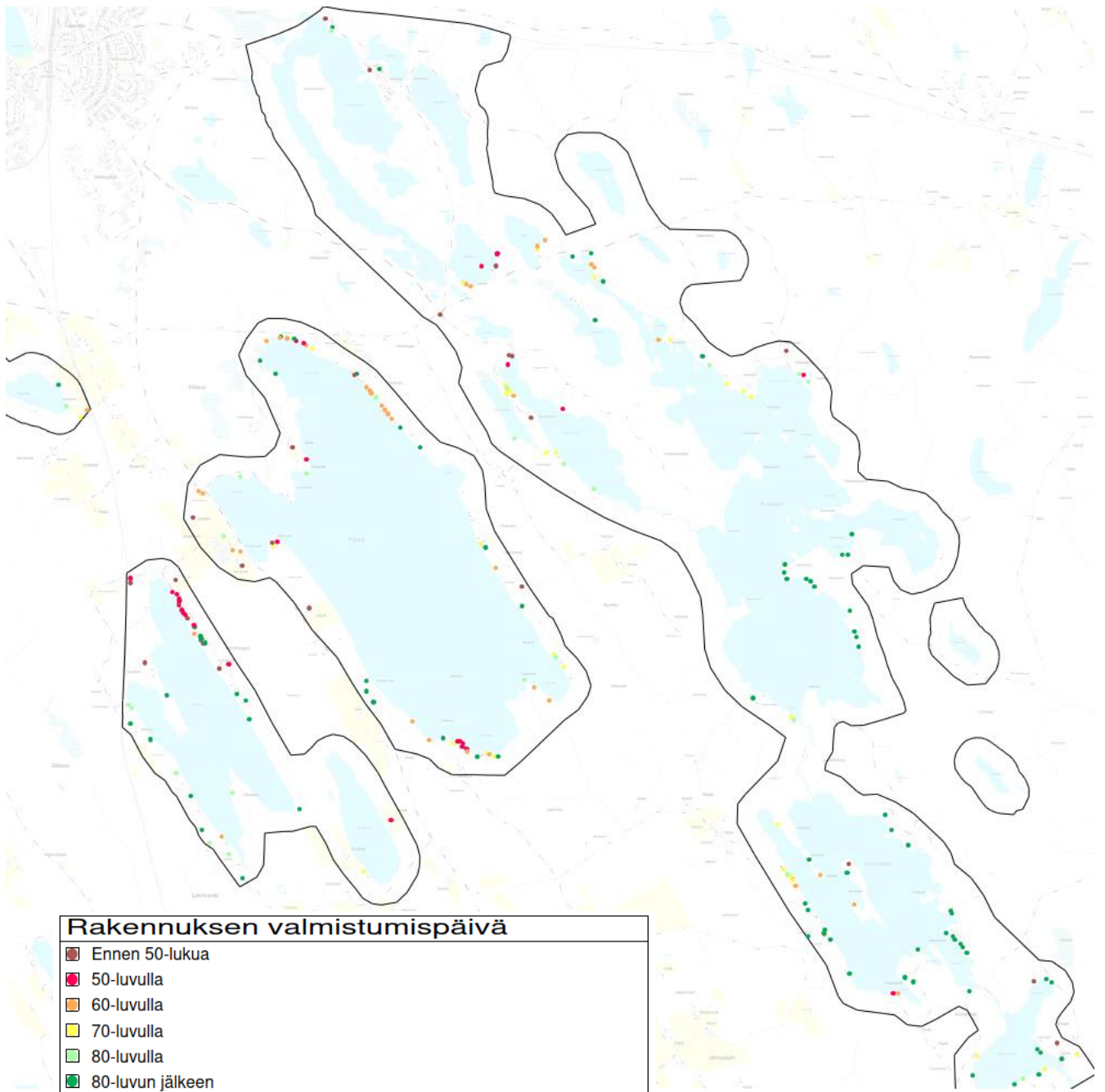
Vuonna 1922 Nikkarilasta valmistui metsätyönjohtajia ja oppilaitoksen nimi muuttui metsänvartijankoulusta metsäkouluksi. Metsäoppilaitos liittyi Mikkelin ammattikorkeakouluun vuonna 1995. Opetus oppilaitoksessa lopetettiin vuonna 2013. Rakennusryhmä on yksityiskäytössä.

Maakunnallisesti arvokkaalla kohteella on maisemallisia ja rakennushistoriallisia arvoja. Erityislailla varjeltu kohde.

Muutoin suunnittelualueen lomarakennuskanta on alkanut rakentumaan 50-luvulla, minkä jälkeen suunnittelualueelle on tullut uutta loma-asutusta melko tasaisesti painottuen 80-luvulle ja sen jälkeiseen aikaan. Suunnittelualueen rakennusten rakennuslupien ajankohdat vuosikymmenittäin ilmenee oheisesta kuvasta.

Pieksämäen rakennustarkastaja on kiertänyt tarkistamassa ja kuvaamassa vanhimpia lomarakennuspaikkoja keväällä ja alkukesästä 2021. Vanhempi lomarakennuskanta on tyyppillistä pientä kesäkäyttöön tarkoitettua lautarakenteista rakennuskantaa. Rakennuskanta on osin jo huonokuntoista. Selvityksessä ilmennyt sellaisia kohteita, jotka vaativat suojelumerkintää.

25.3.2022

Kuva 32. Suunnittelualueen rakennuskannan ikä. (Pieksämäen kaupunki, ajo rakennus- ja huoneistorekisteristä)

25.3.2022

6 Tavoitteet

6.1 Yleistavoitteet ja suunnitteluperiaatteet

Pieksämäen kaupungilla on tavoitteena laatia Pieksämäen kaupungin kaakkoispuolen järviolueille maankäyttö- ja rakennuslain mukainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava rakennus- ja poikkeusluvien, matkailun, ulkoilun ja elinkeinojen kehittämisen, ympäristön- ja maisemanhoidon perustaksi.

Rantaosayleiskaavan tavoitteena on turvata maanomistajien mahdollisimman tasapuolinen kohtelu rakentamisalueiden mitoituksessa. Rakennusoikeudet tulee osoittaa siten, että maiseman ja luonnon puolesta arvokkaat rannat voidaan säilyttää mahdollisimman luonnontilaisina ja luonnonympäristölle aiheutunut haitta on mahdollisimman vähäinen. Rakennuspaikat pyritään ensisijaisesti osoittamaan mannerrannoille. Tavoitteeseen pyritään myös tarpeellisilla kaavamääräyksillä.

Kaavan tulee tukea kylien kehittämistä sekä kehittää ja turvata maa- ja metsätalouden harjoittamisen edellytykset. Kaavassa pyritään esittämään rannalle sijoittuvan vapaa-ajan asumisen lisäksi ympärivuotiseen asuinrakentamiseen parhaiten soveltuvat alueet. Kaavalla pyritään edistämään ja tukemaan ympäristön- ja maisemanhoidon tavoitteita. Maatilamatkailu- ja muita matkailuyrittäjiä pyritään tukemaan lomakylämäisillä aluevarauksilla.

Kalastuksen, metsästyksen ja yleisen virkistyskäytön tarpeet huomioimaan osoittamalla tarpeelliset leiriytymis- ja rantautumispaikat, veneiden lasku- ja nostopaikat. Kaavassa osoitetaan myös paikallisten asukkaiden tarvitsemat venevalkamat ja uimarannat.

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa sekä vahvistetuissa maakuntakaavoissa annetut maankäyttötavoitteet tulee osayleiskaavassa ottaa huomioon.

Kaava on laadittava tiiviissä yhteistyössä alueen maanomistajien, paikallisten kylätoimikuntien, kalastuskuntien ja muiden vastaavien yhdistysten sekä viranomaisten kanssa.

Kaavan tulee selkeyttää ja yksinkertaistaa rakennuslupaprosessia. Osayleiskaavan mukaiselle rakentamiselle voidaan pääsääntöisesti myöntää rakennuslupa suoraan kaavan perusteella. Ranta-asema-kaavan laatiminen tai alueellisen poikkeusluvan hakeminen on tarpeen vain lomakylämäisillä (RM) alueilla, missä taaja-asutuskynnys ylittyy.

Kaavassa tutkitaan rantarakentamiseen osoitettavien alueiden rajat yleispiirteittäin ja rantarakennuspaikkojen määrä tilakohtaisesti. Yksittäisten uusien rakennusten sijainti osoitetaan ohjeellisena. Lopullinen sijoitus täsmentyy rakennuslupamenettelyn yhteydessä hakijan ja rakennustarkastajan neuvottelun pohjalta.

Kaavassa suunnitellaan pääsääntöisesti ranta-alueiden maankäyttöä. Maisemallisesti ja toiminnallisesti rantavyöhykkeestä erillään olevalla maa- ja metsätalousalueella säilyy haja-asutusluonteinen oikeus loma-asutusta ja ympärivuotista asutusta varten. Tällaisen alueen etäisyyden rannasta ja loma-asutuksesta tulee olla noin 200 metriä.

6.2 Virkistyskäyttö

Kalastuksen, metsästyksen ja yleisen virkistyskäytön tarpeet huomioidaan osoittamalla tarpeelliset virkistysalueet sekä leiriytymis- ja rantautumispaikat, veneiden lasku- ja nostopaikat. Alueella kulkevat kelkkailu-, retkeily- tms. reitit osoitetaan kaavassa niihin liittyvine palvelupisteiden aluevarauksineen.

25.3.2022

6.3 Elinkeinot, palvelut

Kaavan tulee turvata maa- ja metsätalouden harjoittamisen edellytykset. Maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista ei kaavalla tulla rajoittamaan.

Kaavalla pyritään edistämään ja tukemaan ympäristön- ja maisemanhoidon tavoitteita. Maatilamatkailu- ja muita matkailuyrittäjiä pyritään tukemaan lomakylämäisillä aluevarauksilla.

6.4 Liikenne ja infrastruktuuri

Rantarakennuspaikkoja sijoitettaessa huomioidaan olemassa olevat sähkölinjat, vesijohtoverkko, tiestö ja muu infrastruktuuri, jotta kaavan toteuttaminen vaatisi mahdollisimman vähän uuden rakentamista. Sijoittelussa vältetään alueita, jonne tien tekeminen edellyttää suuria leikkauksia tai massansiirtoja. Rakennuspaikat pyritään ensisijaisesti osoittamaan mannerrannoille.

6.5 Rakentaminen

Yleiskaavan keskeinen tavoite on ohjata rantavyöhykkeen rakentamista. Jotta maanomistajien tasapuolinen kohtelu voidaan turvata, tulee tilojen rantarakennusoikeus laskea yksiselitteisen ja ymmärrettävän periaatteen mukaisesti. Rakennusoikeuden määrä ei voi olla rakennettavuudesta ja luonnonoloista sekä -arvioita johtuen kaikilla ranta-alueilla yhtä suuri.

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi rakennusoikeuden laskentaperiaatteet ovat pitkälti samanlaiset kuin aikaisemmissa vastaavissa kaupungin alueella laadituissa rantaosayleiskaavoissa.

Itse rakentamisen ja jäteveden käsittelyn ohjaaminen rakennuspaikalla tapahtuu rakennusjärjestyksen ja ympäristöviranomaisten määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Suunnittelualan eri maaperätyyppien vaihteleva soveltuvuus jätevesien käsittelyyn pyritään huomioimaan rantarakennuspaikkojen sijoittelulla ja jätevesien käsittely ohjaavilla kaavamääräyksillä.

Rakennusoikeuteen vaikuttavia seikkoja ovat mm:

- Palveluiden saatavuus
- Infrastruktuurin läheisyys
- Yleiset virkistyskäyttötarpeet
- Maisemalliset arvot
- Rantojen rakennettavuus (suot, jyrkänteet, kivikot)
- Luonnonolot
- Uhanalaisten eläimien ja harvinaisten kasvien suotuisan suojellisuuden tason säilyminen
- Vesilain säädökset
- Metsä- tai kasvillisuustyyppien kulutuskestävyys
- Maatilamatkailuun ja lomakylätoimintaan tarkoitettujen alueiden rakennusoikeus määritellään tapauskohtaisesti
- Rakennusjärjestys
- Vesistön sietokyky

Rakennusoikeuden määrän tulee vaihdella alueittain tai vyöhykkeittäin luonnonolosuhteiden, alueiden kulutuskestävyyden ja palveluiden läheisyyden ym. edellä mainittujen seikkojen perusteella.

25.3.2022

7 Mitoitusperusteet

7.1 Mitoitusnormit

Omarantaisten alueiden mitoitusnormi

Loma-asuntojen lukumäärää laskettaessa mitoitusnormina käytetään pääsääntöisesti "loma-asuntojen lukumäärä/muunnettu rantakilometri". Saarilla mitoitus perustuu suhdelukuun "maapinta-alaan/loma-asunto". Rakennusoikeutta laskettaessa käytetään tavallisesti mannerrannoilla kerrointa välillä 7 - 3 loma-as. / muun. rantakilometri sekä saarilla ja alle 20 ha lammilla kerrointa 1 loma-as. / noin 3 ha kohden seuraavan taulukon mukaisesti:

Pinta-ala (ha)	1–5	5–8	8–11	11–14	14–17	17–20
Rakennusoikeus	1	2	3	4	5	6

Alle 1 ha saarilla ja alle 3 ha lammilla ei ole rakennusoikeutta. Tästä poiketaan mikäli maanomistajilla ei ole muita rakentamiskelpoisia alueita. Maisematekijöiden ja luonnonsuhteiden vaikutus mitoitukseen arvioidaan kunkin saaren ja lammen osalta erikseen ja ne saattavat pienentää laskennallista rakentamistehokkuutta. Mikäli saarilla ja lammilla on useampia rannanomistajia, jaetaan rakennusoikeus tilojen kesken rantaviivan pituuden suhteessa.

Mitoitusperuste vaihtelee alueittain tai vyöhykkeittäin kunkin alueen kulutuskestävyyden ja palveluiden läheisyyden perusteella. Myös maisemalliset seikat huomioidaan mitoitusvyöhykkeitä määriteltäessä. Lopullisesta mitoituksesta ja mitoitusvyöhykkeistä tekee kunnanvaltuusto päätöksen kerättyjen selvitysten perusteella.

Yhteisrantaisten alueiden mitoitusnormi

Rakennusoikeus voidaan siirtää takamaastoon alueen erityisarvojen turvaamiseksi. Rakennuspaikkojen määrän lisäämistä omarantaan verrattuna voidaan tapauskohtaisesti harkita 1- 3 -kertaisena.

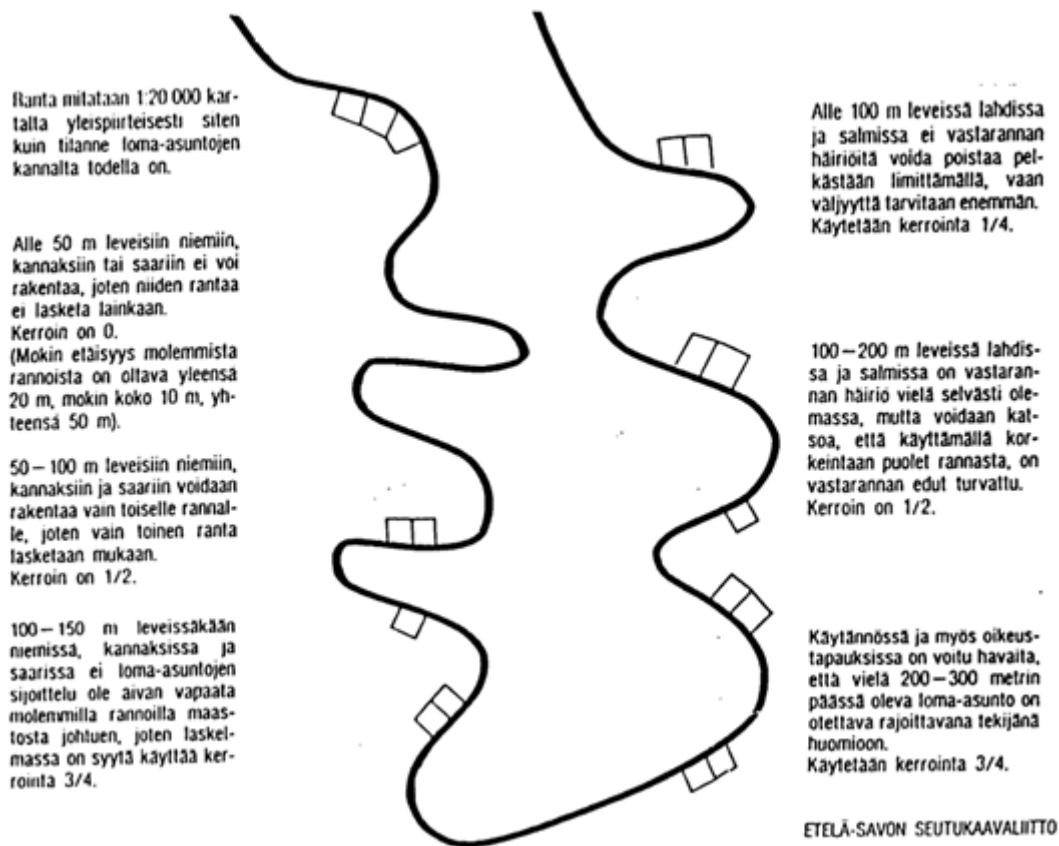
Yhteisranta-alueilla lomarakennusten tai matkailupalvelujen alueilla rakennusoikeus osoitetaan koko aluetta koskevana kerrosalaoikeutena. Rakennusoikeuden määrä harkitaan tapauskohtaisesti alueen rakennettavuus ja maisemaekologinen kapasiteetti huomioiden.

7.2 Rakennusoikeuden laskentaperiaatteet

Muunnettu rantaviiva

Rantaviiva lasketaan Etelä-Savon maakuntayhtymän kehittämän laskentamallin mukaan. Laskentamallilla pyritään ottamaan huomioon kapeiden niemiä, lahtien, kannasten ja salmien kohdalla vastarannan ja luontotekijöiden rakentamistoiminnalle aiheuttamat rajoitukset. Ajatuksena on laskea kunkin tilan rannanmuotojen mukainen todellinen rantarakentamiseen soveltuva rantaviivan pituus oheisten kerrointen mukaisesti. Rantaviiva lasketaan ohjelmallisesti maastokartan ja kiinteistörekisterikartan perusteella.

25.3.2022

Emätilaperiaate

Emätilan rantarakennusoikeus lasketaan siten, että emätilan muunnetun rantaviivan pituus (km) kerrotaan osa-alueen mitoitusluvulla (rakennuspaikka / muunnettu ranta-km). Saatu luku pyöristetään desimaaliosan 0,5:stä ylöspäin ja pienempi desimaaliosa alaspäin.

Tilasta erotetut rantarakennustontit, tilan alueelle myönnetty rantarakennusten rakennusluvut sekä tilaan kuuluvat rannalla sijaitsevat loma-asunnot ja vakituiset asunnot lasketaan käytetyksi rakennusoikeudeksi. Nämä osoitetaan kaavassa rakennuspaikkoina. Käytettyyn rakennusoikeuteen katsotaan kuuluvan 15.10.1969 jälkeen tilasta rakentamista varten erotetut kiinteistöt. Mikäli kantatila on käytänyt rakennusoikeutta yli alueen suurimman mitoitusnormin ennen vuotta 1969, otetaan tämä huomattava rakennusoikeuden aikaisempi käyttö huomioon tilan rakennusoikeutta määritettäessä.

Saman maanomistajan kiinteistöt ja rakennusoikeuden siirtäminen

Samalle maanomistajalle kuuluvia alueita käsitellään yhtenä yksikkönä, jota rakennusoikeuslaskelma koskee. Maanomistusyksikön sisällä rantarakennuspaikkojen sijoittamista ei ole sidottu kiinteistöyksiköihin. Samalle maanomistajalle kuuluvilla alueilla rakennusoikeutta voidaan siirtää saarista manteele ja alueelta toiselle.

Kohtuullisuusperiaate

Mitoituslaskelmaa tulee pyrkiä noudattamaan maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi mahdollisimman tarkasti. Mikäli kuitenkin ranta soveltuu erityisen hyvin tai huonosti rakentamiseen

25.3.2022

tai on olemassa muu erityinen syy, voidaan kohtuullisuustekijät huomioon ottaen rakennusoikeuden määrää lisätä tai vähentää.

Vesijättömaa

Vesijätön rakennusoikeus kuuluu pääsääntöisesti taustamaan omistajalle lukuun ottamatta alueita, joiden vesijättömaalle on jo rakennettu tai alue on erityisen laaja ja rakennuskelpoinen.

7.3 Kaava-alueen mitoitusvyöhykkeet

7.3.1 Yleistä

Kaava-alueen rannoille on määritetty mitoitusvyöhykkeet, jotta voidaan laskea tilojen laskennallinen rakennusoikeus tasapuolisesti sekä määrittää luonteeltaan ja luonnonoloiltaan samanlaisille ranta-alueille yhtä suuri rakennusoikeus.

Rannat on jaettu mitoitusvyöhykkeisiin rakennettavuuden, luonnonarvojen, kulutuskestävyyden sekä tiestön ja muun rakennetun infrastruktuurin läheisyyden perusteella. Samanarvoisilla rannoilla käytetään samaa mitoitusnormia eli samanlaisilla rannoilla eri puolilla kaava-aluetta on sama rakennusoikeus.

Mitoitusperusteiden mukaisesti kaava-alueen mitoitusnormit vaihtelevat seitsemän ja kolmen rakennuspaikan välillä muunnetulle rantaviivakilometrille. Saarissa ja pienillä lammilla käytetään ns. pinta-alanormia.

7.3.2 Mitoitusvyöhykkeet

Suunnittelualueen rannat on jaettu neljään mitoitusluokkaan (kuva x). Seuraavan sivun taulukossa on esitetty koko suunnittelualueen mitoitusvyöhykejako. Mitoitusalueet on esitetty myös erillisellä liitekartalla. Suunnittelualueella on laajat virkistysalueet kaupungin ja Metsähallituksen omistuksessa. Näille alueille ei osoiteta uutta rakentamista, mutta rakennusoikeuden siirtoa tutkitaan.

Taulukko 1. Mitoitusvyöhykkeiden kuvaukset

VYÖHYKE	KUVAUS	MAISEMA- EKOLOGINEN KAPASITEETTI	RAKENNET- TAVUUS	MITOITUS- NORMI
Rantaraken- tamisyöhyke	Alueeseen ei kohdistu ollenkaan tai kohdistuu vain pienialaisia luonnon- tai maisemanarvoja. Rakennuspaikkojen sijoittelulla voidaan välttää arvokkaat luonto- ja maisemakohteet. Alue sijoittuu hyvien liikennenyhteyksien läheisyyteen. Lisäksi alueella on jo rantarakentamista	Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alue on hyvä.	Alue on rakennettavuudeltaan hyvä ja infrastruktuuri on kunnossa.	6 rakennuspaikkaa/ muunnettu rantaviivakilometri
Haja-asutus- vyöhyke	Alueisiin kohdistuu pienialaisia luonnon- ja maisemanarvoja. Rakennuspaikkojen sijoittelulla voidaan pääsääntöisesti välttää arvokkaat luonto- ja maisemakohteet.	Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet ovat pääsääntöisesti hyviä tai kohtalaisia.	Rakennettavuus alueilla on pääsääntöisesti hyvä tai kohtalainen.	5 rakennuspaikkaa/ muunnettu rantaviivakilometri

25.3.2022

Luonto- ja maisemavyöhyke	Alueisiin kohdistuu laaja-alaisia luonto- ja maisema-arvoja. Rakentamista joudutaan osoittamaan siten, että sen sijoittamista arvokkaille maisemakohteille ei voida täysin välttää.	Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet vaihtelevat hyvästä heikkoon.	Rakennettavuus alueilla vaihtelee hyvästä heikkoon.	4 rakennuspaikkaa/ muunnettu rantaviivakilometri
Luontovyöhyke	Alueeseen kohdistuu laaja-alaisia luonto- ja maisema-arvoja. Rakentamista joudutaan osoittamaan siten, että sen sijoittamista arvokkaille maisemakohteille ei voida välttää.	Maisemaekologiselta kapasiteetiltaan alueet vaihtelevat kohtalaisesta heikkoon.	Rakennettavuus alueilla vaihtelee kohtalaisesta heikkoon.	3 rakennuspaikkaa/ muunnettu rantaviivakilometri

7.4 Arvokkaiden luontokohteiden ja kulttuurihistoriallisten kohteiden huomioiminen

Rakennusoikeuden määrän vaihtelulla ja rakennuspaikkojen sijoittamisella pyritään vähentämään rakentamisen vaikutusta kulttuuri- ja luonnonmaisemaan sekä luonnonoloihin.

Rantarakennuspaikkoja sijoitettaessa suositaan peitteisiä ranta-alueita. Pellot, avokalliot sekä riittävä suojapuustoa vailla olevat rannat ja kapeat niemenkärjet pyritään säilyttämään rakentamattomina.

Esiselvitysten mukaiset erityis- ja arvokohteet pyritään ottamaan rantarakennuspaikkojen sijoittelussa huomioon.

Rantarakennuspaikat pyritään sijoittamaan siten, että nykyinen luonnonmaisema ja vesilintujen pesimä- ja elinmahdollisuudet säilyvät.

Rantarakennuspaikat pyritään keskittämään siten, että mahdollistetaan rakentamisesta vapaiden rantojen säilyminen. Kun rakennuspaikat sijaitsevat ryhmissä, mahdollistetaan myös mm. tieyhteyksien tehokkaampi toteuttaminen, kun useampi rakennuspaikka voi hyödyntää samaa kulkuyhteyttä. Rakennusoikeutta voidaan siirtää myös järveltä toiselle.

25.3.2022

8 Rantaosayleiskaava ja sen perustelut

8.1 Yleistä

Suunnittelun tavoitteena on ollut luonnon kannalta arvokkaimpien rantojen säilyttäminen rakentamattomina maanomistajien tasapuolinen ja oikeudenmukainen kohtelu huomioon ottaen. Samalle maanomistajalle kuuluvilla alueilla on rakennusoikeuksia pystytty siirtämään ja keskittämään niin, että rakennuspaikat sijoittuvat maisemaekologisesti kestäville alueille.

Kaavaratkaisu on esitetty tunnusluvuin seuraavassa taulukossa:

Kaava-alueen kokonaispinta-ala	4377 ha
Todellista rantaviivaa	116,2 km
Muunnettua rantaviivaa	66,6 km
Käytetty rakennusoikeus (AP, AM, RA, ARA, saunat) (omarantaiset)	292 kpl
Uudet rakennuspaikat (RA, AP, ARA, saunat) (omarantaiset)	119 kpl
Kokonaisrakennusoikeus kaavassa (omarantaiset)	411 kpl
Rakennettua rantaviivaa (kaavan toteutuessa)	32 km
Vapaa rantaviiva	84 km
Rakennuspaikkoja/todellinen rantaviiva	3,5 rakp/km
Rakennuspaikkoja/ muunnettu rantaviiva	6,2 rakp/mkm
Rantaviivaa/rakennuspaikka keskimäärin	80 m

8.2 Aluevarausten pääperustelut

8.2.1 Asuin- ja vapaa-ajanrakentaminen

AR-1 Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten alue

Yleiskaavassa osoitettujen uusien sekä olemassa olevien rakennuspaikkojen soveltuvuus rakentamiseen on tilakohtaisesti selvitetty.

Rakennuspaikoille saa rakentaa ympärivuotista asumista palvelevan rivitalon lisäksi saunan ja talousrakennuksia.

Rakennuspaikalle sijoitettavien rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 1000 k-m².

Saunan, jonka katettu pohjan pinta-ala on enintään 30 m², saa rakentaa n. 10 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Luku X merkinnän yhteydessä osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Merkinnällä on osoitettu olemassa oleva rivitalon rakennuspaikka Pyhityllä Riihiniemessä. Alueelle on osoitettu käytetyn rakennusoikeuden lisäksi rakennusoikeutta mahdollisten autotallin, rantasauunan ja talousrakennuksien rakentamiseen.

25.3.2022

ARA Asunto- tai loma-asuntoalue

Yleiskaavassa osoitettujen uusien sekä olemassa olevien rakennuspaikkojen soveltuvuus rakentamiseen on tilakohtaisesti selvitetty.

Rakennuspaikoille saa rakentaa ympärivuotista asumista palvelevan asuinrakennuksen tai lomarakennuksen lisäksi saunan ja talousrakennuksia. Rakennuspaikan käyttötarkoitus määräytyy rakennusluvun yhteydessä rakennuspaikkakohtaisesti. Käyttötarkoitusta ratkaistaessa tulee huomioida ko. käyttötarkoitukselle esitetyt vaatimukset. Rakennuspaikan kokonaisrakennusoikeus määräytyy käyttötarkoituksen mukaisesti, eli asuinrakennuspaikalla se on 350 k-m² ja lomarakennuspaikalla 250 k-m².

Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään yksiasuntoisen, enintään kaksikerroksisen asuin- tai lomarakennuksen, erillisen saunan, vierasmajan sekä talousrakennuksia.

Kerrosaltaan enintään 80 k-m² yksikerroksisen rakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 20 m, kerrosaltaan yli 80 k-m² rakennuksen etäisyys vähintään 30 metriä ja kerrosaltaan yli 140 k-m² rakennuksen etäisyys vähintään 40 m.

Saunan, jonka katettu pohjan pinta-ala on enintään 30 m², saa rakentaa n.10 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Vierasmajassa saa olla oleskelutilat, makuutilat, keittiö, wc- ja pesutilat sekä tulisija, mutta ei saunaa. Vierasmajan suurin sallittu pinta-ala on 40 k-m². Vierasmaja sallitaan rakennettavaksi sil-loin, kun rakennuspaikalla on vain yksi yksiasuntoinen lomarakennus. Vierasmaja tulee sijoittaa lomarakennuksen kanssa samaan pihapiiriin.

Luku X merkinnän yhteydessä osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Asunto- tai loma-asuntoalueita on osoitettu kaavassa Pyhityn pohjois- ja länsirannalle sekä Heiniön pohjois- ja itärannalle. Alueet sijaitsevat noin 5 kilometrin päässä Pieksämäen keskustasta ja ne ovat osin vesihuollon toiminta-alueella. ARA-rakennuspaikkoja on osoitettu yhteensä 88 kpl, joista 62 on olevia ja 26 uusia.

ARP Matkailu- ja palveluasumisrakennusten alue, tukitoimintoinen.

Alueelle voidaan sijoittaa henkilökuntaa varten tarvittavia asuinrakennuksia.

Merkinnällä on osoitettu Nikkarilan alue suunnittelualueen pohjoisosassa. Alue on lähes kokonaan asemakaavoitettu.

A Asuntoalue

Alue on tarkoitettu erillispientaloasumiseen. Rakennuspaikalle sijoitettavien rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla yhteensä enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 350 k-m². Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään yksiasuntoisen, enintään kaksikerroksisen asuinrakennuksen, erillisen saunan, vierasmajan sekä talousrakennuksia.

Vierasmajassa saa olla oleskelutilat, makuutilat, keittiö, wc- ja pesutilat sekä tulisija, mutta ei saunaa. Vierasmajan suurin sallittu pinta-ala on 40 k-m². Vierasmaja sallitaan rakennettavaksi sil-loin, kun rakennuspaikalla on vain yksi yksiasuntoinen lomarakennus. Vierasmaja tulee sijoittaa lomarakennuksen kanssa samaan pihapiiriin.

Luku X merkinnän yhteydessä osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

25.3.2022

Suunnittelualueelle sijoittuvat olemassa olevat ei-omarantaiset rakennuspaikat on osoitettu A-merkinnällä. Rakennuspaikkoja on osoitettu yhteensä 20 kappaletta.

AP Pientalovaltainen asuntoalue

Alue on tarkoitettu erillispientaloasumiseen. Rakennuspaikalle sijoitettavien rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla yhteensä enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 350 k-m².

Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään yksiasuntoisen, enintään kaksikerroksisen asuinrakennuksen, erillisen saunan, vierasmajan sekä talousrakennuksia.

Kerrosalaltaan enintään 80 k-m² yksikerroksisen rakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 20 m, kerrosalaltaan yli 80 k-m² rakennuksen etäisyys vähintään 30 metriä ja kerrosalaltaan yli 140 k-m² rakennuksen etäisyys vähintään 40 m.

Saunan, jonka katettu pohjan pinta-ala on enintään 30 m², saa rakentaa n.10 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Vierasmajassa saa olla oleskelutilat, makuutilat, keittiö, wc- ja pesutilat sekä tulisija, mutta ei saunaa. Vierasmajan suurin sallittu pinta-ala on 40 k-m². Vierasmaja sallitaan rakennettavaksi silloin, kun rakennuspaikalla on vain yksi yksiasuntoinen lomarakennus. Vierasmaja tulee sijoittaa lomarakennuksen kanssa samaan pihapiiriin.

Luku X merkinnän yhteydessä osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Suunnittelualueen omarantaiset asuinrakennuspaikat on osoitettu AP-merkinnällä. Rakennuspaikat sijoittuvat Pyhityn, Heiniön, Ruokojärven, Suuri-Läänän ja Mustalammen rannoille. Rakennuspaikkoja on yhteensä 22 kpl, joista 1 on uusi ja loput olemassa olevia rakennuspaikkoja.

AM Maatilojen talouskeskusten alue

Alue on tarkoitettu maatilan talouskeskuksia varten ja rakennuspaikalle saa rakentaa enintään kaksi asuinrakennusta samaan pihapiiriin sekä saunan. Alueelle sallitaan myös talouskeskuksen yhteyteen maaseutuyrittämistä palvelevien rakennusten rakentaminen. Asuinrakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 600 k-m².

Luku X merkinnän yhteydessä osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Suunnittelualueella olevat maatilat on osoitettu AM-merkinnällä. Maatilojen talouskeskuksia on osoitettu 1 Ruskeisen rannalle ja 4 Pyhityn rannalle.

RA Loma-asuntoalue

Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään yksiasuntoisen, enintään kaksikerroksisen loma-asuinrakennuksen, erillisen saunan, vierasmajan sekä talousrakennuksia. Rakennuspaikalle sijoitettavien rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla yhteensä enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 250 k-m².

Kerrosalaltaan enintään 80 k-m² yksikerroksisen rakennuksen etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 20 m, kerrosalaltaan yli 80 k-m² rakennuksen etäisyys vähintään 30 metriä ja kerrosalaltaan yli 140 k-m² rakennuksen etäisyys vähintään 40 m.

Saunan, jonka katettu pohjan pinta-ala on enintään 30 m² saa rakentaa n. 10 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

25.3.2022

Alle 2000 m² suuruisella rakennuspaikalla rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta. Olemassa olevia rakennuksia saa peruskorjata ja tuhoutuneiden tilalle rakentaa uusia nykyistä kerrosalaa ylittämättä.

Mikäli rakentamisetäisyyksiä rantaviivaan nähden ei voida noudattaa, saadaan olemassa olevia rakennuksia peruskorjata ja tuhoutuneiden tilalle rakentaa uusia nykyistä kerrosalaa ylittämättä.

Pinta-alaltaan alle 1 ha saarilla olemassa olevia rakennuksia saadaan peruskorjata ja tuhoutuneiden tilalle rakentaa uusia nykyistä kerrosalaa ylittämättä.

Uudisrakentamisessa tulee noudattaa rakentamismääräyksiä edellä mainittuja rakennuksen kerrosalaa koskevia poikkeuksia lukuun ottamatta.

Vierasmajassa saa olla oleskelutilat, makuutilat, keittiö, wc- ja pesutilat sekä tulisija, mutta ei saunaa. Vierasmajan suurin sallittu pinta-ala on 40 k-m². Vierasmaja sallitaan rakennettavaksi silloin, kun rakennuspaikalla on vain yksi yksiasuntoinen lomarakennus. Vierasmaja tulee sijoittaa lomarakennuksen kanssa samaan pihapiiriin.

Luku X merkinnän yhteydessä osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Omarantaisia lomarakennuspaikkoja on osoitettu kaavassa yhteensä 291 kpl, joista 201 on olemassa olevia ja 90 uusia rakennuspaikkoja.

RA-1 Loma-asuntoalue

Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään yksiasuntoisen, enintään kaksikerroksisen loma-asuinrakennuksen, erillisen saunan, vierasmajan sekä talousrakennuksia. Rakennuspaikalle sijoitettavien rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla yhteensä enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 250 k-m².

Vierasmajassa saa olla oleskelutilat, makuutilat, keittiö, wc- ja pesutilat sekä tulisija, mutta ei saunaa. Vierasmajan suurin sallittu pinta-ala on 40 k-m². Vierasmaja sallitaan rakennettavaksi silloin, kun rakennuspaikalla on vain yksi yksiasuntoinen lomarakennus. Vierasmaja tulee sijoittaa lomarakennuksen kanssa samaan pihapiiriin.

Luku X merkinnän yhteydessä osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Ei-omarantaisia lomarakennuspaikkoja on osoitettu kaavassa 4 kpl, 2 uutta Pyhityn alueelle ja 2 olemassa olevaa Pieni-Läänän alueelle.

Saunat

Yleiskaavassa on osoitettu 4 saunan rakennusala, joista kaksion uutta ja kaksi olevaa.

8.2.2 Luonnon- ja kulttuuriympäristön suojelu

SL Luonnonsuojelualue

Luonnonsuojelulain nojalla valtion toimesta toteutettu tai toteutettava alue. Alueella on erityisiä luonnonarvoja. Luonnontilaa muuttavat toimet alueella on kielletty, kunnes se on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi, kuitenkin enintään 5 vuoden ajan.

25.3.2022

Luonnonsuojelualueina on osoitettu Törmän luonnonsuojelualue Säälammen rannalla sekä maakunta-kaavassa osoitetut Tahinsuon luonnonsuojelualue Kukkarojärven rannalla ja Riihisuon luonnonsuojelualue Pyhityn pohjoispuolella.

Suojelualueet tulee toteuttaa 5 vuoden kuluessa. Mikäli näin ei tapahdu toimenpiderajoitus lakkaa alueella.

nat Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue

Merkinnällä on osoitettu Törmän Natura-alue Säälammen rannalla.

ge Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma

Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen maisemakuvan, luonnonkauneuden, geologisten muodostumien sekä erikoisten luonnonolosuhteiden ja -esiintymien säilyminen. Alueen metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön. Suositus: Erityisesti on huomiota kiinnitettävä ehjien harjumuodostumien säilymiseen ja pohjaveden suojeluun.

Arvokkaita harjualueet tai muut geologiset muodostumat Heiniönkankaalla ja Nikkarilan virkistysalueella on osoitettu yleiskaavassa ge-merkinnällä maakuntakaavan mukaisesti.

pv-1 Vedenhankintaa varten tärkeä tai muu vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue

Alueella on kielletty pohjaveden laatua tai määrää vaarantavat sekä maaperää pilaavat toimenpiteet.

Suunnittelualueelle sijoittuu Kukkarojärven muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue ja Tuopunkankaan vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Lisäksi pieni osa Kalkkikivenkankaan muusta vedenhankintakäyttöön soveltuvasta pohjavesialueesta on kaava-alueella Rikonlammen eteläpuolella.

luo/16 Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue

Mahdollinen metsälain 10 §:n tai luonnonsuojelulain 29 §:n mukainen alue tai joku muu ympäristö-, luonto- tai maisema-arvoiltaan merkityksellinen alue. Numero viittaa kaavaselostuksen numerointiin.

Merkinnällä on osoitettu luontoselvityksen mukaiset luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet. Kohteet on kuvattu luontoselvityksen raportissa ja kaavaselostuksen luvussa 4.8.

luo/s Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue

Mahdollinen metsälain 10 §:n tai luonnonsuojelulain 29 §:n mukainen alue tai joku muu ympäristö-, luonto- tai maisema-arvoiltaan merkityksellinen alue. Alue on sirolampikorenon ja lummelampikorenon esiintymisaluetta ja ennen alueella tehtäviä toimenpiteitä tulee selvittää vaikutukset sen lisääntymispaikkoihin.

Merkinnällä on osoitettu luontoselvityksen mukaiset sudenkorentoalueet. Alueet sijaitsevat Kärrinpyörän, Yölammen, Kailammen, Kaatrolammen, Tuopunjoen ja Saarilammen alueilla. Kohteet on kuvattu luontoselvityksen raportissa ja kaavaselostuksen luvussa 4.8.

lin Linnustoltaan arvokas alue

Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteuttaessa on otettava huomioon tärkeiden elinympäristöjen, eliölajiesiintymien ja luontokohteiden säilymisedellytykset.

25.3.2022

Pyhityn Selkäsaari sekä Ruokojärven Haarasaari ja Töyrisaari on osoitettu luontoselvityksen mukaisesti linnustoltaan arvokkaina alueina. Kohteet on kuvattu luontoselvityksen raportissa ja kaavaselostuksen luvussa 4.8.

s-2/1b Ohjeellinen suojeltava alueen osa

Alueella on todettu luonnonsuojelulain 49 §:n tarkoittamia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Alueella kielletään ruoppaukset, vesikasvillisuuden niitto ja rantapensaikon rai-vaukset. Numero viittaa kaavaselostuksen numerointiin.

Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on osoitettu ohjeellisina suojeltavina alueen osina. Kohteet on kuvattu luontoselvityksen raportissa ja kaavaselostuksen luvussa 4.8.

s-1/18 Ohjeellinen suojeltava alueen osa

Alueella on todettu luonnonsuojelulain 49 §:n tarkoittamia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Numero viittaa kaavaselostuksen numerointiin.

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka Pyhityn eteläpuolella on osoitettu ohjeellisena suojeltavana alueen osana. Kohde on kuvattu luontoselvityksen raportissa ja kaavaselostuksen luvussa 4.8.

SM/22 Muinaismuistokohde tai -alue

Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskeva maankäyttösuunnitelma on lähetettävä museoviranomaiselle lausuntoa varten. Numero viittaa kaavaselostuksen numerointiin.

Suunnittelualueen muinaisjäänökset (36 kpl) on osoitettu SM-merkinnällä. Kohteet on kuvattu muinaisjäänösinventoinnin raportissa ja kaavaselostuksen luvussa 5.1.

SR Suojeltava rakennus

Kulttuurihistoriallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokas rakennus. Alueen arvokas rakennuskanta ja lähiympäristö tulee säilyttää. Kohteessa suoritettavat korjaus- ja muutostyöt sekä muu täydennysrakentaminen tulee tehdä kohteen arvot säilyttävällä tavalla. Kohdetta koskevista olennaisista muutossuunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Asemakaavan mukaisesti Nikkarilan alueen arvokkaista rakennuksista Kirjasto, Kurssila, Lukula, Majala, Mäntylä, Nikkarilan opettajain asuinrakennus, Nikkarilan aitta sekä opettajain ja johtajan ulkorakennukset on osoitettu yleiskaavassa suojeltavina rakennuksia. Lisäksi suojeltavana rakennuksena on osoitettu Häyriälän kellari.

Muita niin arvokkaita rakennuksia suunnittelualueella ei ole keväällä ja alkukesästä tehdyn maastotarkastuksen perusteella, jotta niitä pitäisi osoittaa suojelukohteiksi.

sk Rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti ja / tai maisemallisesti arvokas rakennetun kulttuuriympäristön alue.

Alueen maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, pihapiirit sekä arvokkaat pellot ja muut maisemateki-jät.

25.3.2022

Nikkarilaan on osoitettu strategisen yleiskaavan mukaisesti rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti ja / tai maisemallisesti arvokas rakennetun kulttuuriympäristön alue.

8.2.3 Retkeily- ja ulkoilualueet

VR-1 Retkeily- ja ulkoilualue

Alueelle saa rakentaa ulkoilu-, urheilu- ja virkistyskäyttöä sekä matkailua palvelevia rakenteita ja rakennuksia. Rakentamisen sijoittaminen alueelle tulee suunnitella nykyisen rakennuskannan yhteyteen.

Nikkarilan ja Tuopunkankaan virkistys- ja retkeilyalueet on osoitettu VR-1-merkinnällä maakuntakaavan mukaisesti. Nikkarilan alueelle on osoitettu rakennusoikeutta 100 k-m² ja Tuopunkankaan alueelle 50 k-m². Alueille voi rakentaa retkeily- ja virkistyskäyttöä ja matkailua palvelevia rakenteita ja rakennuksia kuten puuvajvoja, WC-tiloja ja taukopaikkoja.

Retkeilyalueelle ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja. Metsähallituksen ja kaupungin maa-alueilta on jäänyt käyttämättä laskennallista rakennusoikeutta.

8.2.4 Liikenne ja infrastruktuuri

LV Alue on varattu vesiliikennettä varten

Alueelle voidaan sijoittaa kalastusta, veneilyä ja muuta vesiliikennettä palvelevia rakennuksia ja rakenteita sekä laitteita.

Merkinnällä on osoitettu kaksi venevalkamaa Ruokojärvellä ja yksi Pieni-Läänällä.

ET Yhdyskuntateknisen huollon alue

Merkinnällä on osoitettu vedenottamo suunnittelualan pohjoisosassa.

8.2.5 Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet sekä vesialueet

M Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Maankäyttö- ja rakennuslain 72§:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettun ranta-alueen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty AP-, AM-, ARA-, AR-1- ja RA- alueilla sekä rs-kohteilla. Maa- ja metsätalouden tai kalatalouden harjoittamista varten tarpeellinen rakentaminen on sallittu.

Rakentamisen ulkopuolelle jäävät alueet on osoitettu pääosin maa- ja metsätalousvaltaisina alueina.

ME Kotieläintalouden suuryksikön alue

Merkinnällä on osoitettu Meijerhovin alue Pyhityn länsirannalla. Alueella on myönnetty ympäristölupa eläinsuojan laajentavaan toimintaa 21.3.2019, joista on valitettu. Toiminnan aloittamiselle on myönnetty aloituslupa 18.6.2019.

25.3.2022

W Vesialue

Suunnittelualueen vesialueet on osoitettu W-merkinnällä.

8.2.6 Ympäristöhäiriöt**me Melualue (45 dBA, yö)**

Rakennusluvan yhteydessä tulee selvittää tarkemmin ja osoittaa, miten uusien rakennuspaikkojen piha-alueet suojataan liikenteen aiheuttamalta melulta.

Meluselvityksen mukainen yöajan melualue on osoitettu kaavakartalle. Melualueelle sijoittuu 34 rakennuspaikkaa, joista 4 on uusia. Uusista rakennuspaikoista 2 on osoitettu voimassa olevan ranta-
asemakaavan mukaisesti.

me-1 Ampumaradan 60 dB L_{Almax} melualue.

Tahinlammen ampumaradan melualue on osoitettu me-1 merkinnällä. kaava-alueella ei ole yhtään rakennuspaikkaa, jotka sijoittuisit ampumaradan melualueelle.

saa Puhdistettava/kunnostettava maa-alue

Merkinnällä on osoitettu Nikkarilan Saha (10491), jonka toiminta on loppunut vuonna 1993.

tur Ennen maaperään kohdistuvia toimenpiteitä, tulee selvittää kaivamisen turvallisuus

Valkeisenlammen rannalla sijaitti huhtikuusta 1943 marraskuuhun 1944 Räjähdyksineitten lajitteluvarikko. Alueelle ositetujen uusien rakennuspaikkojen alueelle on osoitettu alueen osa, jolla tulee varmistaa, että räjähteistä ei ole enää maastossa turvallisuutta vaarantamassa.

8.2.7 Yleismääräykset

Tämä yleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain MRL 72§:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Yleiskaavaa käytetään rakennusluvan perusteena asunto- ja loma-asuntorakentamiseen kaavoitetuilla alueilla (A, AP, ARA, AR, AR-1, AM, RA) sekä erikseen osoitettujen saunojen kohdalla (MRL 44 §, 72 § ja 137 §).

Rakennusten tulee sopeutua malliltaan, materiaaliltaan, mittasuhteiltaan ja väritykseltään olevaan rakennuskantaan ja rantamaisemaan.

Rakennuspaikalla tulee rantavyöhykkeen kasvillisuus pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua.

Muodostettavan rakennuspaikan rantaviivan pituus tulee olla vähintään 40 m.

Ellei ylävesirajaa ole tiedossa, on alin rakentamiskorkeus oltava vähintään +1 metri keskiveden korkeudesta mitattuna.

25.3.2022

Rakennuspaikkojen vesi-, jätevesi ja jätehuollossa on noudatettava voimassa olevia viranomais määräyksiä ja järjestettävä huolto siten, ettei synny vesistön eikä pohjaveden pilaantumisvaaraa.

Jätevedet on käsiteltävä kaupungin ympäristömääräysten tai ympäristönsuojeluviranomaisen erikseen antamien ohjeiden mukaisesti. Selvitys ja suunnitelmat jätevesien käsittelyjärjestelmästä tulee liittää lupa-asiakirjoihin.

Uusien rakennuspaikkojen pääsytiät tulee johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta yleiselle tielle. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulee ensisijaisesti tapahtua samasta liittymästä. Tienpitöviranomaisen kanssa tulee neuvotella hyvissä ajoin uuden liittymän sijainnista tai liittymän käyttötarkoituksen muutoksesta.

Rakennusluvan yhteydessä tulee selvittää tarkemmin ja osoittaa, miten rautatien varteen osoitettujen uusien rakennuspaikkojen piha-alueet suojataan liikenteen aiheuttamalta melulta.

25.3.2022

9 Toteuttaminen

Maankäyttö- ja rakennuslaki (5.2.1999/132) ja -asetus (10.9.1999/895) tulivat voimaan vuoden 2000 alusta. Tässä osayleiskaavassa ja sen toteuttamisessa noudetaan lain (MRL) ja asetuksen (MRA) periaatteita.

9.1 Osayleiskaavan oikeusvaikutukset

Kaavahierarkiassa kaavan oikeusvaikutukset ja sitovuus tiukentuvat kaavan vahvistamisen ja tarkentumisen myötä. Rakennustoimintaa ohjaavat oikeudellisen sitovuuden mukaisessa järjestyksessä seuraavat säädökset:

- Maankäyttö- ja rakennuslain säädökset
- Maankäyttö- ja rakennusasetuksen säädökset
- Asemakaava tai ranta-asemakaava
- Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutteinen yleiskaava (MRL 37§)
- Suomen rakentamismääräyskokoelman määräykset
- Rakennusjärjestys
- Vahvistettu maakuntakaava (ent. seutukaava)
- Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutukseton yleiskaava (MRL 45§)
- Muut suunnitelmat (esim. palstoitussuunnitelmat)

Tämä kaava hyväksytään kaupunginvaltuustossa oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Tämä tarkoittaa sitä, että kaavaan merkityille rantarakennuspaikoille voidaan myöntää kaavan perusteella rakennuslupa.

Yleiskaavan keskeiset oikeusvaikutukset on esitetty MRL:n 42 ja 43 §:ssä:

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 42.1 §).

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista (MRL 42.2 §).

Yleiskaavaa antaa mitoitusraamit esimerkiksi matkailualueille laadittaville ranta-asemakaavoille. Mm. maanmittaus-, metsä- sekä tie- ja vesiviranomaisten tulee ottaa suunnittelussaan ja päätöksenteossään yleiskaava huomioon.

Lupaa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteuttamista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta. Haittaa arvosteltaessa ei ole otettava huomioon omistussuhteissa yleiskaavan vahvistamisen jälkeen tapahtuneita muutoksia, ellei niitä ole tehty yleiskaavan toteuttamista varten. (MRL 43.1 §.)

Oikeusvaikutteisen yleiskaavan rakentamista ja vesihuoltoa koskevat kaavamääräykset ohittavat rakennusjärjestyksen, mikäli määräykset ovat ristiriidassa (MRL 14.4 §). Muilta osin rakennusjärjestyksen määräykset ovat voimassa osayleiskaava-alueella. Merkittävää on myös se, että maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella (MRL 32.3 §).

25.3.2022

Maanomistajille on osoitettu ns. perusrakennusoikeus, eikä lunastamisen edellytyksenä olevaa "huomattavaa haittaa" pitäisi syntyä.

9.2 Rakennuslupakäsittely osayleiskaava-alueella

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on säädös, joka kieltää rakentamisen ranta-alueelle ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan tai sen osan perusteena. (MRL 72.1 §). Tämän kaavan kaupunginvaltuusto hyväksyy oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Tämä tarkoittaa sitä, että tämän yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakennusluvat ranta-alueella oleville rakennusalueille (AM-, AP-, A-, AR-, ARA- tai RA -alueille ja rs-kohteilla), ellei aluetta koskevassa kaavamääräyksessä ole toisin määrätty.

Alueiden rakentamisessa noudatetaan kaupungin rakennusjärjestyksen määräyksiä, ellei yleiskaavassa ole toisin määrätty. Mikäli tämän yleiskaavan mukaisilla rakennuspaikoilla tai rantasaunojen rakennuspaikoilla on aiemmassa rakennusluvassa, poikkeusluvassa tai vahvistetussa ranta-asemakaavassa asetettu rakennusjärjestyksestä poikkeavia ehtoja rakennusten määrän, koon, sijoittelun tai ulkoasun suhteen, on nämä ehdot huomioitava uusia rakennuslupia myönnettäessä.

Rakennusten sopeutumisessa ympäristöön ja sijoittumisessa rakennuspaikalle tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennuspaikoilla tulee rakennusten ja rannan väliin jättää tai istuttaa riittävä suojausto. Maisemallisesti merkittäviä puita ei saa poistaa.

Korttelialueiden aluevaraukset osoittavat rakentamisalueen, jolle rakennuspaikan rakennukset tulisi sijoittaa. Lopullinen paikka määritellään maastokatselmuksessa rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Mikäli rantarakennuspaikan rakennuslupaa haetaan muulle kuin kaavaan merkitylle rakennuspaikalle ranta-alueella ilman erityisen päteviä perusteita, tulee hakemus evätä, koska rakentaminen vaikeuttaisi yleiskaavan toteuttamista. Maanomistajalle ei aiheudu huomattavaa haittaa, koska perusrakennusoikeus on osoitettu korttelialueilla. Kaupungille ei näin ollen aiheudu korvausvelvollisuutta.

Osayleiskaavasta on mahdollista poiketa poikkeusluvalla tai ranta-asemakaavalla, mikäli poikkeaminen ei vaaranna yleiskaavan keskeisiä tavoitteita.

9.3 Ohjeet rantarakennuspaikkojen jätevesien käsittelylle ja jätehuollon järjestämiselle

Rantarakennuspaikkojen määrän lisääntyessä ja niiden varustetason parantuessa myös vapaa-ajanasetus alkaa tulevaisuudessa olla haja-asutukseen verrattava jätevesikuormittaja. Vesihuollon osalta tulee tällöin erityistä huomiota kiinnittää käymälätyypin valintaan ja pesuvesien käsittelyyn.

Yleiskaavan yleismääräys tukeutuu uuteen lainsäädäntöön. Jätevedet käsitellään siten kuin ympäristönsuojelulaissa säädetään, milloin kiinteistö ei ole liitettävissä em. verkostoon. Jätevesijärjestelmää koskeva suunnitelma on liitettävä rakennus- tai toimenpidelupahakemukseen tai rakentamista koskevaan ilmoitukseen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä sekä pinta-ala. Rakennusten sijoittamisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta.

25.3.2022

Kiinteiden jätteiden keräyksessä ja käsittelyssä tulee noudattaa voimassa olevia kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

9.4 Metsän hoito yleiskaava-alueella.

Metsälaki on voimassa yleiskaavan M- ja VR-alueilla, jossa voi jatkossakin toimia kuten tällä hetkellä. Rantametsien käsittelyssä tulee noudattaa rantametsää koskevia metsänkäyttö suosituksia, kuten kaikilla ranta-alueilla yleisestikin. Kaavassa on osoitettu informatiivisia luo- s-alueita, jossa luonnon- arvot tulee huomioida niillä toimiessa. Rakentamisalueilla ei metsälaki ole voimassa, mutta puustoa voi toki poistaa. Rakentamisalueilla ei tarvitse tehdä metsänkäyttöilmoitusta.

10 Vaikutusten arviointi

10.1 Yleistä

Kaava on laadittu luontoselvityksen aluerajaukset, tavoitteet ja mitoitusperusteet sekä maanomistajien toiveet yhteen sovittaen.

Kaavan vaikutuksia on arvioitu sen mukaisesti, että kaikki kaavaan osoitetut rakennuspaikat tulevat rakentumaan.

Tavoitteita ja erityisesti mitoitusperusteita ja -vyöhykkeitä laadittaessa on huomioitu tulevan rakentamisen vaikutuksia. Mitoitusvyöhykkeet on määritetty siten, että tuleva rakentamisen määrä sopeutuu mahdollisimman hyvin olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön ja luonnon oloihin.

Kaavaa laadittaessa on edelleen rakennuspaikkojen sijoittamisella pyritty minimoimaan haitallisia vaikutuksia luontoon, rakennettuun ympäristöön ja ihmisiin.

Onkin kuitenkin erittäin todennäköistä, että kaikki rakennuspaikat, jotka osoitetaan kaavassa, eivät tule rakentumaan. Vaikutukset luontoon tulevat olemaan todellisuudessa vähäisemmät. Myös positiivinen taloudellinen vaikutus tulee todellisuudessa olemaan pienempi kuin jos kaikki osoitetut rakennuspaikat rakentuisivat.

Vaikutusten arvioinnissa eräänlaisena 0-vaihtoehtona voidaan pitää sitä, ettei kaavaa laadita ollenkaan. Tämä ei ole realistinen vaihtoehto, koska maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää rannoille rakennettaessa oikeusvaikutteisen kaavan. Ranta-asutuksen ohjaamisella pelkillä poikkeusluvilla ei koskaan saavuteta yhtä hyvää tulosta kuin kokonaisvaltaisella kaavallisella suunnittelulla. Alueen luonnonarvoja olisi vaikea turvata ilman kokonaisvaltaista luonto- ja maisemaselvitystä, mikä on osa kaavoitusprosessia. Maanomistajien tasapuolinen kohtelu ei myöskään onnistu ilman yhtenäisiä mitoitusperusteita.

25.3.2022

10.2 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	Huomioiminen kaavassa
<i>Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen</i>	Kaavassa on osoitettu lähelle Pieksämäen keskustaa uusia vakituiseen asumiseen soveltuvia rakennuspaikkoja sekä muualle kaava-alueelle lomarakennuspaikkoja. Rakennuspaikat täydentävät alueen olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja lisäävät kunnallistekniikan hyödyntämistä. Kaavalla tuetaan alueen olemassa olevia elinkeinoja osoittamalla alueita maa- ja metsätalouden, palveluiden ja virkistyksen/matkailun käyttöön.
<i>Tehokas liikennejärjestelmä</i>	Alue on haja-asutusalueita, jolla yksityisautoilu on pääasiainen liikkumismuoto. Osa uusista rakennuspaikoista sijoittuu siten, että niiden asukkaat pysyvät hyödyntämään kantatietä 72 pitkin kulkevia joukkoliikenneyhteyksiä. Uusi rakentaminen on osoitettu pääsääntöisesti olemassa olevien teiden varsille ja tieyhteyksiin päähän.
<i>Terveellinen ja turvallinen elinympäristö</i>	Kaava-alueella ei ole ympäristöhäiriöitä aiheuttavaa toimintaa eikä sellaista kaavalla ole osoitettu. Alueella tai sen läheisyydessä olevat rautatiet ja maantiet aiheuttavat melua alueelle. Kaavatyötä varten on laadittu meluselvitys ja uudet rakennuspaikat on pyritty osoittamaan melualueiden ulkopuolelle. Rakentamista ei ole osoitettu tulvaherkille alueille ja määräyksissä on annettu ohjeet rakentamisen alimmasta rakentamiskorkeudesta.
<i>Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat</i>	Kaavaa varten suunnittelun alueen luonnonympäristö ja muinaisjäännökset on inventoitu. Kaavassa on osoitettu omilla merkinnöillään ja määräyksillään arvokkaat luontokohdet ja maisema-alueet, suojeltavat rakennukset sekä muinaisjäännökset. Nikkarilan ja Tuopunkankaan virkistys- ja retkeilyalueille ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja. Muualla kaava-alueella rakentaminen on osoitettu pääsääntöisesti ryhmiin, ja alueelle on jätetty vapaata rantaviivaa virkistyskäyttöä varten.
<i>Uusiutumiskykyinen energiahuolto</i>	Tavoite ei koske ko. kaavaa.

10.3 Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen

Nikkarilan ja Tuopunkankaan matkailu- ja virkistysalueet on osoitettu yleiskaavassa retkeily- ja ulkoilualueina, joille saa rakentaa ulkoilu-, urheilu- ja virkistyskäyttöä sekä matkailua palvelevia rakennuksia. Ge-alueet ja pohjavesialueet on merkitty yleiskaavaan, samoin luonnonsuojelun alueet ja Natura-alue.

25.3.2022

Rakennetun kulttuuriympäristön kohteista Nikkarilan kampus ja Häyrylän kellari on huomioitu kaavassa omilla merkinnöillä. Längelmäki-Hurskaala-kylämaiseman rajausta ulottuu hieman kaava-alueelle, mutta alueen kaikki pellot ja rakennukset ovat kaava-alueen ulkopuolella, joten aluerajausta ei ole tarpeen merkitä yleiskaavaan.

Nikkarilan alue on yleiskaavassa osoitettu voimassa olevan asemakaavan ja nykyisen käyttötarkoituksen mukaisesti. Yleiskaava poikkeaa maakuntakaavan merkinnästä sekä strategisen yleiskaavan merkinnästä, koska em. kaavat ovat vanhentuneista Nikkarilan osalta. Nikkarilan käyttötarkoitus muuttui välittömästi strategisen yleiskaavan vahvistamisen jälkeen omistajan vaihdoksen johdosta. Maakuntakaavan V-rm- aluevaraus on laaja ja Nikkarilan alue on vain pieni osa siitä. Ei ole tarkoituksenmukaista laatia yleiskaavaa vanhentuneiden maakuntakaavan ja strategisen yleiskaavan perusteella vastoin olemassa olevaa tilannetta.

Yleiskaava on maakuntakaavan tavoitteiden mukainen ja maakuntakaava on ohjannut yleiskaavan ratkaisua MRL:n mukaisesti.

10.4 Vaikutukset luontoon ja maisemaan

Vaikutukset maa- ja kallioperään

Vaikutukset maa- ja kallioperään muodostuvat pieniksi ja paikallisiksi. Maa- ja kallioperään tulevat muutokset aiheutuvat uusien pääsyteiden ja rakennusten perustamisesta. Pääsyteiden rakentamistarvetta on pyritty vähentämään osoittamalla uusia rakennuspaikkoja mahdollisuuksien mukaan jo rakennettujen rakennuspaikkojen yhteyteen. Välillisiä vaikutuksia syntyy, kun uusiin teihin ja rakennusten perustuksiin tarvitaan soraa, jota ajetaan pääasiassa kaava-alueen ulkopuolelta.

Vaikutukset pinta- ja pohjaveteen

Uudisrakentaminen tulee lisäämään kuormitusta vesistöön. Uusien rakennuspaikkojen jätevesien käsittelyyn on annettu kaavassa ohjeita. Myös rakentamisen etäisyys rantaviivasta on pyritty osoittamaan sellaiseksi, että rakennuspaikkojen jätevesistä ei aiheutuisi merkittävää haittaa pintavesille.

Suunnittelualueen pohjavesialueet ovat sijoittuvat lähes kokonaisuudessaan yleiskaavan retkeily- ja ulkoilualueiden alueelle. Pohjavesialueille on osoitettu ainoastaan kaksi uutta rakennuspaikkaa Kailammen rannalle. Lisäksi osa asemakaavoitetusta alueesta sijoittuu pohjavesialueelle Nikkarilassa. Uusien rakennuspaikkojen jätevesien käsittely tulee hoitaa siten, ettei pohjavettä pilata. Yleiskaavalla ei ole heikentävää vaikutusta pohjaveden laatuun tai määrään.

Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön

Rantarakentaminen aiheuttaa luonnon elementtien väistymistä ranta-alueilla. Kaavassa rakennuspaikat on osoitettu pääsääntöisesti luonnonoloiltaan mahdollisimman kestäville alueille, jotta luonnonoloiltaan arvokkaimmat alueet voidaan säästää rakentamattomana.

Kaavaan on osoitettu linnustoltaan arvokkaat alueet omalla merkinnällään luontoselvityksen mukaisesti. Kaavan uudet rakennuspaikat on sijoitettu siten, että ne eivät sijoitu luonto- ja

25.3.2022

maisemaselvityksessä todettujen pesimäreviirien välittömään läheisyyteen. Koko kaava-aluea ajatellen jää pesintää heikentävä vaikutus vähäiseksi, vaikka kaikki mitoituslaskelman mukaiset rakennuspaikat toteutetaan. Tosin pienillä lammilla uudisrakentaminen vaikeuttaa lintujen pesintää suhteessa enemmän kuin suurilla vesialueilla.

Lisääntyvästä vesiliikenteestä linnustolle aiheutuu välillistä haittaa ja sen vaikutusta linnustoon on vaikea arvioida. Lisääntyvän vesiliikenteen huippu ei kuitenkaan ajoitu häiriöalttiimpaan pesintäaikaan kesän alkuun.

Suunnittelualueelle sijoittuvien kalasääsken pesien osalta lähimmät uudet rakennuspaikat sijoittuvat noin 350 metrin päähän pesästä. Kyseiset rakennuspaikat on kuitenkin osoitettu olemassa olevien rakennuspaikkojen viereen ja hiukan kauemmaksi kuin ovat rakennuspaikat.

Uudet rakennuspaikat on kaavassa pystytty sijoittamaan luonto- ja maisemaselvityksen mukaisten luonnon- ja maisemansuojelun kannalta merkittävämpien alueiden ulkopuolelle. Kaksi olevaa rakennuspaikkaa sijoittuu liito-oravan elinpiirin rajauksen sisäpuolelle. Uusia tai olemassa olevia rakennuspaikkoja ei sijoitu viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen alueille.

Kaava ei tule vaarantamaan luonnonsuojelun kannalta arvokkaiden luontotyyppien eikä luonnonvaraiselle eläimistölle ja kasvistolle tärkeiden luonnon ominaispiirteiden säilyttämistä, eli kaava-alueella säilyy nykyinen biologinen monimuotoisuus.

Vaikutukset maisemaan

Uudet rakennuspaikkoja on pyritty sijoittamaan useampien rakennuspaikkojen ryhmiin ja olemassa olevien rakennuspaikkojen viereen. Uusi rakennuspaikkoja ei ole sijoitettu avoimille peltoalueille. Nikkarilan ja Tuopunkankaan retkeily- ja ulkoilualueilla säilyy hyvin pitkät ja yhtenäiset rakentamisesta vapaat rannan osuudet.

Rakentaminen tulee luonnollisesti rikkomaan vielä nykyisin rakentamattomana säilyneiden ranta-alueiden maisemaa. Tältä osin maisemallinen rakenne tulee muuttumaan. Kaavassa annetaankin seuraavat maisemointia ohjaavat määräykset:

Rakennusten tulee sopeutua malliltaan, materiaaliltaan, mittasuhteiltaan ja väritykseltään olevaan rakennuskantaan ja rantamaisemaan.

Rakennuspaikalla tulee rantavyöhykkeen kasvillisuus pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua.

Vaikutukset Natura-alueisiin

Törmän Natura-alue (FI0500096, SAC) sijaitsee osin suunnittelualueella, Säälammen rannalla. Alue on pieni vanhoihin metsiin painottuva Natura-alue, jolle on myös perustettu luonnonsuojelualue. Aluetta on kuvattu Natura-tietolomakkeessa seuraavasti: *”Edustavaa ja luonnontilaista vanhaa metsää, josta samalla löytyy myös muita luontotyyppisiä, lehtoa ja puustoista suota. Alueella elää myös vanhan metsän lintulajeja.”*

Alue on merkitty yleiskaavassa luonnonsuojelualueeksi ja Natura-alueeksi. Säälammen rannalle on osoitettu yksi uusi rakennuspaikka Natura-alueen lähelle. Kaavassa ei ole osoitettu Natura-alueelle tai sen läheisyyteen sellaista uutta toimintaa, jolla olisi merkittäviä haitallisia vaikutuksia Natura-alueen luontotyyppien luonnontilaan, levinneisyyteen tai lajistoon. Rantaosayleiskaavan toteutta-

25.3.2022

minen ei näin ollen aiheuta luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentissa tarkoitettua merkittävää heikentymistä niille luonnonarvoille, joiden perusteella Törmän alue on sisällytetty Natura 2000 -suojelualueverkostoon.

10.5 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen

Uudet kesäasukkaat ja ympärivuotisesti alueelle asumaan tulevat ihmiset tukevat alueen palvelujen toimintaa. Suunnittelualue sijaitsee lähellä Pieksämäen keskustaa ja tukeutuu sen palveluihin.

Nykyinen tieverkko palvelee myös uusien loma-asuntojen tarpeita. Muutoksia yleiseen tieverkkoon ei tarvitse tehdä kaavan perusteella. Uusia pääsyteitä joudutaan toki rakentamaan.

Vaikutukset rakennuskantaan ja kulttuuriperintöön

Kaavan ei ole tarkoitus puuttua mitenkään olemassa olevaan rakennuskantaan tai rakenteisiin. Olemassa olevat maankäyttö- ja rakennuslain normit täyttävät rakennuspaikat on merkitty kaavaan nykyisen tilanteen mukaisesti.

Rakennussuojelullisesti tai -historiallisesti arvokkaat kohteet sekä kulttuurimaisemaltaan arvokkaat alueet on huomioitu kaavassa omilla kaavamerkinnöillään.

Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön

Kaava-alueella on tehty muinaisjäännösinventointi. Muinaisjäännökset on osoitettu kaavassa sekä määrätty niiden suojelusta. Tuopunniemen kivikautinen asuinpaikka (SM 35) sijoittuu olevan rakennuspaikan alueelle. Lisäksi Ruokojärven naurishauta (SM 29), Välikankaan tervahauta (SM 34) ja Suuri-Läänän tervahauta (SM 33) sijoittuvat uusien rakennuspaikkojen välittömään läheisyyteen. Nämä uudet rakennuspaikat on kuitenkin rajattu muinaisjäännöskohteiden ulkopuolelle eikä niiden toteuttaminen vaaranna muinaisjäännösten säilymistä.

10.6 Vaikutukset liikenteeseen

Liikennemäärä kantatiellä 72 (Mikkelintie) kasvaa uusien rakennuspaikkojen toteuttamisen myötä. Uusia kantatiehen suoraan liittyviä rakennuspaikkoja ei ole osoitettu. Kantatien vaikutusalueella Pyhityn, Heiniön, Ruskeisen, Suuri-Läänän ja Pieni-Läänän rannoilla on 70 uutta rakennuspaikkaa. Uusien rakennuspaikkojen liikenne liittyy kantatielle Naiskankaantien, Riihiniementien, Heiniöntien, Vehmaskyläntien (yt 15320), Lamminmäentien (yt 15272) ja Pieksämäentien (st 459) kautta. Lisääntyvä liikennemäärä siis jakautuu eri liittymiin. Kantatien nykyiseen liikennemäärään (n. 3100 ajoneuvoa/vrk) suhteutettuna uusien rakennuspaikkojen liikennetuotos (n. 80-140 ajoneuvoa/vrk) vilkkaimpaan kesäaikaankaan ei ole merkittävä eikä vaikuta kantatien liikenteen sujuvuuteen tai vaaranna alueen liikenneturvallisuutta.

Suunnittelualueen pohjois- ja itäosaan osoitetut uudet rakennuspaikat (43 kpl) käyttävät pääosin Peiposjärventietä (yt 15324). Uusien rakennuspaikkojen liikennetuotos (n. 50-90 ajoneuvoa/vrk) voi lisätä tien liikennemäärä vilkkaimpina aikoina noin kolmasosan verran nykyisestä liikennemäärästä (n. 250 ajon./vrk). Tielle liittyminen jakautuu eri tieosuuksille ja tien nykyisen liikennemäärän ollessa vähäinen, ei haittaa liikenteen sujuvuudelle tai liikenneturvallisuudelle muodostu.

25.3.2022

10.7 Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset viihtyvyyteen

Nikkarilan ja Tuopunkankaan virkistys- ja retkeilyalueet säilyvät virkistyskäytössä. Uusien rakennuspaikkojen osoittaminen alueen läheisyyteen tuo lisää kävijöitä alueelle, mikä lisää retkeilyalueen kehittämisedellytyksiä ja mahdollistaa uusien virkistys- ja matkailutoimintojen kehittämisen alueella.

Muualle kaava-alueelle osoitetut uuden rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan useamman rakennuspaikan ryhmiin, jotta rakentamattomia rantaosuuksia jää virkistyskäyttöön ja rantautumiseen myös retkeilyalueiden ulkopuolella.

Taloudelliset vaikutukset

Kaavan toteuttaminen on käytännössä maanomistajien asia. Lisärakentaminen luo paineita yksityistieverkon parantamiseen ja kunnossapitoon.

Suora taloudellinen vaikutus kaavalla on alueen maanomistajiin, koska ranta-alueen rakennusoikeus on määritetty. Rakennuspaikkojen olemassaolo lisää tilojen vakuusarvoa sekä mahdollistaa myös uudisinvestointien rahoituksen.

Uudet vakituiset ja kesäasukkaat käyttävät kaupungin palveluita ja tuovat siten toimeentuloa ja työtä sekä verotuloja kaupunkiin. Varsinkin palvelualan elinkeinoharjoittajien toimeentulon kannalta kesäasukkaiden ja turistien lukumäärällä on merkitystä.

Kaavalla ei ole rajoittavaa tai toimintaa vaikeuttavaa vaikutusta maataloustuotantoon. Myös kaavaratkaisun vaikutukset alueen virkistyskalastukselle jäävät vähäisiksi.

Vaikutukset metsätalouteen

Metsätalouteen liittyvät taloudelliset vaikutukset syntyvät mm. metsätalouskäytössä olevan maa-alueen pinta-alan muutoksista ja metsätaloutta rajoittavista luo-alueiden määräyksistä sekä kokonaan metsätalouden köytöstä poistuvista alueista. Kaavassa osoitetuilla uusilla rakennusalueilla ei enää sovelleta metsälakia. Uusia rakennuspaikkoja on kaavassa osoitettu 120 kpl, joten metsälain ulkopuolelle jää tältä osin noin 100 ha, mikä on korkeintaan 5 % kaava-alueen maa-alasta. Alueen sijoittuvat ranta-alueille, missä metsänhoitosuosituksien rajoittavat ennetään rantavyöhykkeen hakuuta. Maanomistajat eivät saa jatkossa metsänhoitoon liittyviä avustuksia em. 100 ha.

Täysin metsätalouden toiminnan ulkopuolelle siirtyvät kaavassa osoitetut SL-alueet. Alueet on osoitettu ennestään maakuntakaavassa ja strategisessa yleiskaavassa.

Kaavalla ei aiheuteta ylimääräisiä kustannuksia metsänomistajille, koska maisematyölupaa metsänhakuulle ei tarvitse hakea. Osalle kaavan luo- ja s-alueilla metsänhoitoon tulee liittymään lisääntyvää selvittämistarvetta, mikä on omiaan aiheuttamaan ylimääräisiä kustannuksia.

11 Suunnitteluvaiheet

Kaupungin päätös kaavoitukseen ryhtymisestä (kaavoituskatsaus 2019, tekninen lautakunta) 5.2.2019 § 18.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 3.4.2019. Neuvottelussa oli mukana Etelä-Savon ELY-keskuksen, Etelä-Savon maakuntaliiton ja Pieksämäen kaupungin edustajia.

25.3.2022

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) ja kaavaluonnos olivat nähtävillä 1.12.2020–15.1.2021. Osallisilla oli nähtävillä olon yhteydessä mahdollista antaa palautetta myös nettikyselyn kautta.

Kaavan valmisteluaineistosta saatiin yhteensä 36 kpl mielipiteitä. Maanomistajien toiveista osittain tai kokonaan pystyttiin toteuttamaan noin kaksi kolmasosaa. Mielipiteet ja niihin laaditut vastineet ovat kaavaselostuksen liitteenä.

Lausunnon kaavaluonnoksesta antoivat Etelä-Savon ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskus, Savonlinnan maakuntamuseo, Etelä-Savon maakuntaliitto, Suomen metsäkeskus, Kaakkoinen palvelualue, Väylävirasto, Metsähallitus, Fingrid, Keski-Savon ympäristötoimi ja MHY Kangasniemi-Pieksämäki ja MTK metsälinja / Etelä-Savo. Lausunnot ja niihin laaditut vastineet ovat kaavaselostuksen liitteenä.

Kaavahankkeesta pidettiin viranomaisten kanssa työneuvottelu 4.5.2021.

Kaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella kaavaan on tehty mm. seuraavia muutoksia:

- Kaavakartalle on lisätty puuttuva muinaisjäännös, päävesijohto ja Tahinlammen ampumaradan 60 dB:n melualue.
- ge-, luo-, luo/s- ja s-1-merkintöjen määräyksiä on muutettu ja luo-merkintöjen rajauksia on tarkennettu
- Melualueen merkinnälle on annettu määräys koskien melulta suojautumista.
- Lomarakennuspaikkoja on muutettu ARA-rakennuspaikoiksi
- Rakennuspaikkoja on siirretty, poistettu ja niiden rajauksia on muutettu maanomistajien toiveiden perusteella
- Mitoitusperusteiden mukaisia uusia rakennuspaikkoja on osoitettu
- RA-, AP, A-, ja ARA-merkintöjen määräyksiä on yhdenmukaistettu vierasmajan rakentamisen ja rakennusoikeuksien osalta.
- Ranta-asemakaavojen mukaiset rakentamattomat rakennuspaikat on osoitettu kaavakartalla eri värillä kuin yleiskaavan mitoituksen mukaiset rakennuspaikat.
- Kaavaselostusta on täydennetty mm. vaikutusten arvioinnin, olevan rakennuskannan ja Tahinlammen ampumaradan melun osalta.

Kaavaehdotus valmistui elokuussa 2021.

Kaavaehdotus pidettiin nähtävillä 30.9.– 1.11.2021.

Kaavaehdotuksesta saatiin yhteensä 10 muistutusta.

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot Etelä-Savon ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskus, Savonlinnan museo, Etelä-Savon maakuntaliitto, Suomen metsäkeskus, Väylävirasto, Metsähallitus, Pieksämäki seura ry., Järvi ja Suomen energia.

Saatu palaute ja niihin laaditut vastineet ovat kaavaselostuksen liitteenä.

Kaavahankkeesta pidettiin viranomaisneuvottelu 9.3.2022.

Saadun palautteen ja neuvottelujen perusteella kaavaehdotukseen on tehty mm. seuraavat muutokset

- Muutettu kaksi RA-paikkaa ARA-paikaksi.

25.3.2022

- Osoitettu olemassa oleva saunan rakennuspaikka.
- Siirretty kolme rakennuspaikkaa.
- Rakennusalueiden rajauksia on muutettu kahden alueen osalta.
- Osoitettu kolme SR-kohdetta.
- Kaavamääräyksiä on täydennetty.
- Kaavaselostusta ja mitoitustaulukkoa on täydennetty

Kuopiossa 25.3.2022

FCG Finnish Consulting Group Oy

Timo Leskinen
DI

Heli Lievonen
suunnittelija YTM